

FRM

**FREE RADIO
MAGAZINE**

**&
TV**

Tijdschrift over vrije radio en televisie. Verschijnt 10 x per jaar.
Losse nrs. Fl. 4,95/ BF. 100,- 12e Jaargang nr. 4/5: APRIL/MEI
1985

**Groninger zendrecord
in Oldambt**

**Stichting Bevordering
Lokale Radio
Nederland**

**Frans Schuurbiers:
van Baffle tot
Radio Gemini Kortrijk**

afzending voorbehouden

jingle machines

fa. simrek

Herenstraat 1^a - 3911 JA Rhenen
Telefoon 08376-6376

**SIMREK
PRESENTEERT**

**DE
NEDERLANDSE
PREMIÈRE:**

SHURE LOW BUDGET PROFESSIONELE MICROFOONS

Leverbaar in 3 modellen zowel hoog- als laag-ohmig

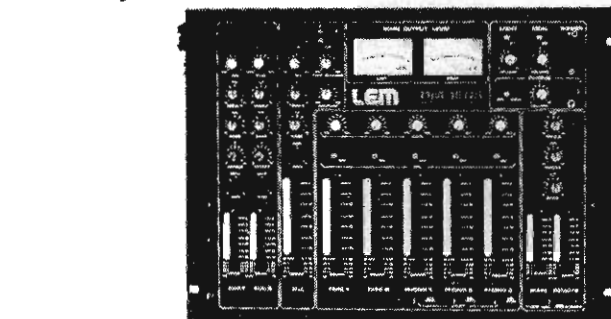
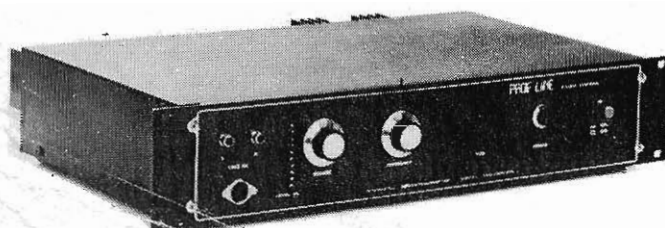
vanaf **f 82,35**

SIMREK GAJ 835 SNELSTARTDRAAITAFEL

Deze unieke draaitafel-unit heeft een zeer snelle starttijd van 0.3 sec. bij 33 r.p.m. Elektronisch scherpzetten van de plaat met vooruit/achteruit motorfunctie. De pick-up arm en de draaischijf zijn vrij opgehangen. De snelheidsregelaar maakt deze unit uitermate geschikt voor het mixen.

prijs per 2 **f 752,-**

De Simrek DM 1508 is een professionele 8 kanaals mengtafel met een main en remote output, een 3 bands equalizer op de output en auto-fading op dj mikrofoon.

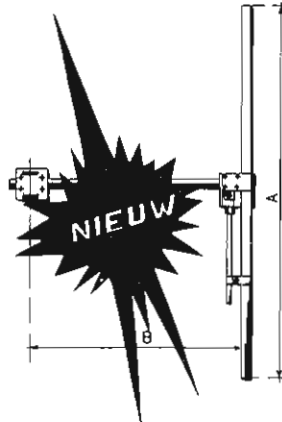
De Simrek DM 1508 kost **f 1659,-**

Het kleinere broertje, de Simrek DM 1506

kost **f 1049,-**

ROSS REVENGE

Professionele 3 meter FM zend-antenne. Windbelastbaarheid: 180 Km/u - Belastbaarheid 1Kw - Gain: 3dB - Frequentie 88-108 - Mhz - SWR 1:1,05.

1 dipool 3dB **f 166,-**
1 set van 2 (6dB)
incl. koppel-units **f 440,-**
1 set van 4 (12dB)
incl. koppel-units **f 923,-**

pll uitbreiding f 210,-

excl. BTW - Prijswijziging voorbehouden

Alles uit voorraad leverbaar!

fa. simrek

jingle machines

Herenstraat 1^a - 3911 JA Rhenen
Telefoon 08376-6376

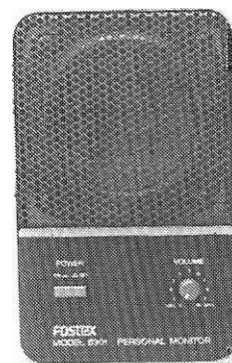

T 500 vanaf f 1172,-

FOSTEX personal monitor

Ideale luidspreker, ingeb. versterker, equalizer, volume-regelaar, direct aansluiten op mengpaneel-output - ideaal voor opname studio's.

Aansluiting voor tweede 10W luidspreker.

prijs f 378,-

De FTM T 500 serie de meest verkochte: Is een concept van kwaliteit, prijs en betrouwbaarheid. Deze serie omvat: opname weergave machines in zowel mono als stereo, diverse opties zijn leverbaar. De FTM T 500 is een professionele NAB Jinglemachine

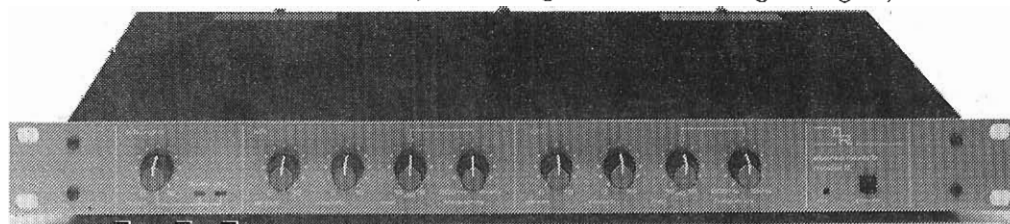
Compressor/Limiter voorkomt overmoduleren en te zacht moduleren, resultaat een prachtig konstante geluidssterkte voor uw lokale omroep!

Uitgevoerd in een robuuste 19 inch kast : **f 499,-** Mono uitvoering **f 209,-**

SIMREK presenteert: de DR GALMUNIT model 2

Een professionele ruisvrije stereo galm met alle regelmogelijkheden

f 714,-

UNIEK !!! voor de verzamelaars, de originele net niet in beslaggenomen 21 cm bandrecorder haspels van het door de overheid om discutabele redenen binnen gesleepte zendschip **RADIO PARADIJS** prijs van deze originele **RADIO PARADIJS HASPEL** bedraagt

f 8,40 (beperkt aantal)

Tevens verkrijgbaar de **MAXELL 18 UD 180** en de **MAXELL 25 UD 120** uit de **RADIO PARADIJS landstudio** de prijs **f 16,80**

Lub-tape f 89,- / 10 kanaals stereo broadcastmengtafel f 1595,- / Maxell Tape 6,5 uur bij 9,5 cm/s op 18 cm haspel f 27,50 / Audio Pak Cartridges f 10,70 (min. afname 5 stuks) / Binnenkort leverbaar Telefoonvorken / E.A.P. CT 1000 Imitatie-Jinglemachine f 499,- / Plastic Singlehoesjes 26 cent per stuk (min. afname 100 stuks) - Bestel-, Kantoor- en Afhaaladres: Herenstraat 1a, Rhenen (Utr.) Postorder-service door geheel Nederland binnen 24 uur. U kunt ons bellen van maandag tot en met zaterdag (ook 's avonds!).

Alle prijzen zijn excl. BTW - Prijswijziging voorbehouden

NABESTELLING LOSSE NUMMERS F.R.M.

De volgende uitgaven van het F.R.M. zijn nog leverbaar. Alle andere nummers zijn uitverkocht.

SEPTEMBER 1982:	Steds-TV Amsterdam, Radio Delight-Amsterdam, Radio Sterlight-Tilburg, foto's van 't Veronicaschip voor en na de verbouwing, 4-traps FM builenzender, gestab. voeding 12V/20A, schema's + bouwbeschrijving 5 WATT FM-zender 88-108 MHz., tabellen betr. verliezen in antennekabels, HF-STUURVERST.15-20W. voor 100 MHz., zelfinstellende SWR-meter.	Prijs fl. 3,95/BF 75,--
APRIL 1983	Volledige tekst wetswijziging i.v.m. verkoop zendapparatuur, Radio Blonde Men & Mini Mondo te Barger-Oosterveld, poster Radio Condor, Radio Noordzee - Kruisland, U.S.Radio door John Wendale, 10 WATT FM-zender, het ontwerpen van Hoogfrequentversterkers door Anja v.d.Staag, diverse modulatiesystemen (ASSH). Nog ruime voorraad.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
JULI/AUGUSTUS 1983	Extra dik vakantienummer met reportages over Citty-TV Alkmaar, Radio Zwarte Rakker (MG), Free Radio Rotterdam, CBN Austr.(2), 10 jaar Voice of Peace met kleurenfoto (A4) van het Peace Ship en 2 kleurenposters van de Norderney en de Mebo 2. Verder deel 1 van het grote computerzelfbouwproject (Apple compatible), een overzicht van alle zendschepen, een artikel over overmodulatie, automatische amplitude controle unit en een zelfbouw dummyload.	Prijs fl. 5,25/BF 100,--
DECEMBER 1983/ JANUARI 1984	Dubbelnummer met o.a. Radio Fantasy Kempen, poster "Ross Revenge", Radio Eastwave Hamont en techniek: experimentele stereocoder, 2 Watt FM-zender, modulatie-indicator, antennesyst.3 (Lecher systemen), frekwentieteller 1 Hz.-1000 MHz., stereo mengpaneel (3) met printlay-outs. Voor de Applecomputer: programma's 16k RAM kaart, spelen op de Apple met Atari joystick.	Prijs fl. 8,50/BF 170,--
FEBRUARI 1984	Interview met OSO-station Valentino Didam, poster "Magdalena" (MI Amigo 272), grensstraalradio's. Techniek: frekwentiestabilisator, 1 Watt FM-zender + 10 W. lineair (IPS), antennesyst.4: Marconi antenne en de dipool.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
MAART 1984	Populair TV Mademblik, Radio Star Amsterdam, Starlight Radio Den Haag, Int.van Dam (6), poster Magda Maria (Radio Paradijs), V.O.P./Radio Europe Int., Satellite Broadcasting Cy.Duitsland (KG), Boekbespreking: "Lokale Radioboek" door A.J. Beirens, Radio Grensland-Kinrool, breedbandantenneversterker, verhoudingstabiel vermogen/reikwijdte voor UHF TV-zenders, antennesystemen: dipolen, omslag: kleurenfoto "MI Amigo".	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
JUNI 1984	Radio Atlantis-Amsterdam, Radio Langadijk, Uitspraak H.R. inz. Radio Paradijs, poster Ross Revenge, 20 jaar Radio Caroline, Leser 558, Big L, Radio Kompas-Oostende, Radio In W-Duitsland, Antennesystemen: koppelingen, 5 Watt FM-zender. Nog ruime voorraad aanwezig.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
JULI 1984	Radio Palermo-Den Bosch, TV-stations Alkmaar, Interview met Patrick Valain: van MI Amigo tot Maeva, Irish Free Radio Scene, Antennes: diverse dipolen, eenvoudige vermogensmeting.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
AUGUSTUS 1984	Radio Apollo Int. (KG), Radio Paradijs (1), Radio Atlantis-Bree, VBRO-Brugge, Radio Z-Zuerich, 65 Watt lineair (3m) met BLY90, vermogensmeting (2), Antennes: Fuchs-antenne.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
SEPTEMBER/ OKTOBER 1984	Extra dik: Radio Apollo (2), Radio Paradijs (2), 2 kleurenposters Ross Revenge en Communicator, Radio Intercity-Avelgem, Radio Reflex-Mechelen, Interview met Erik Marijssse-Radio Benelux (1973), Radio Lommel VZW, Radio Zuiderlicht-Antwerpen, Middengolfzender 40 Watt (1350-1650 kHz.), Antennes: Groundplane & Zeppeflin.	Prijs fl. 5,25/BF 100,--
NOVEMBER 1984	De Middelburgse Ether, Poster Laser 558, Radio Caroline & Laser 558, Boekbesprekingen "Last of the Pirates" van Bob Noakes en "The Lid off Leser" van P.A.Rusling, Radio 77 - St.Niklaas, Antennes: de Rhombic antenne en div. ontvangstantennes, oscillator (VFO) voor FM met dual-gate mosfet (3).	Prijs fl. 4,25/BF 85,--
DECEMBER 1984	Kelzerstad Radio-Nijmegen, Radio Avalon-Ridderkerk, Radio Paradijs (3), Interview met A.J.Beirens: van R.S.A. tot Radio Dynamo, Autonome Radio Deurne, Radio Uilenspiegel-Roeselare, Techniek: Storingen en wet je eraan kunt doen, Antennes: Raamantenne.	Prijs fl. 4,25/BF 85,--

AANBIEDING: Alle oude nummers t/m 12/1984 voor FL. 50,-/BF. 950,- (incl. porto)

JANUARI 1985	Radio Condor-Veenendaal, Radio Stad Rotterdam, Radio Monique vanaf de Noordzee, Interview met Stan Haag, Interview met Caroline DJ Simon Barrett, poster Communicator, Uitslagen luisteronderzoek Caroline en Laser, Radio MI Amigo - Dulsburg (Belgie), Vrije radio in het Oostendse, Radio aktuell-St.Gallen (Zwitserland), FRM-international, PLL-oscillator met print lay-out en uitbreiding.	Prijs fl. 4,95/BF 100,--
FEBRUARI 1985	Lady Marina - Valburg, Uitslag onderzoek radiobeluistering piraten '84, Verslag boottocht naar zendschepen, Poster en reportage Sky Channel, Radio Beverland - Beveren, FRM international: Interview with Caroline DJ Simon Barrett, Techniek: serie "Ontstoren"-deel 1, Stereocoder met printlay-out.	Prijs fl. 4,95/BF 100,--
MAART 1985	Oprichting Stichting Bevordering Lokale Omroep Nederland, Regionale Omroep Stichting - Hoogvliet, DJ Arnold van de Pavert, Het einde van de Kleine Piraat, Interview met Caroline DJ Tom Anderson, Bob Noakes vertelt (1), Belgie: Radio Monique Regionaal - Oudenaarde, Radio Grensland - Kinrool, Alternatives Lokal Radio Zuerich, FRM international: close down Radio Jackie - Londen, Techniek: "Ontstoren" (2), schema + printlay-out automatische relaiszender, schema stereo PLL-zender.	Prijs fl. 4,95/BF 100,--

PORTOKOSTEN: PER NUMMER FL. 1,--/BF 20,--. BETALINGEN OP POSTGIRO 3538379 OF (VOOR BELGIE) OP BANKREKENING 235-0430464 BIJ DE G-BANK TE HASSELT TEN NAME VAN:
JOSE HERPS/ FREE RADIO MAGAZINE, POSTBUS 10252, 1001 EG AMSTERDAM.
BESTELLEN IS OOK MOGELIJK DOOR MIDDEL VAN POSTZEGELS (NEDERLANDSE!) IN EEN GESLOTEN ENVELOPPE NAAR DE POSTBUS.

VERLENGING ABONNEMENT

ALS HET ABONNEMENT VERLOPEN IS, VINDT U BIJGAAND EEN ACCEPTGIROKAART.

Verlengingen dienen vóór het einde van de maand op onze girorekening te zijn bijgeschreven om te voorkomen dat men een nummer moet missen.

BELGIË:

BANKBE-
TALING
AUB!

PRIJS ABONNEMENT: (Verschijnt 10x per jaar)
Fl. 45,- per jaar.

Losse nummers Fl. 4,95 per stuk.

Vóóruit te voldoen op postgiro

35 38 279 t.n.v. José Herps /

Free Radio Magazine te Amsterdam

UITGEEFSTER / EINDREDAKTRICE:

José Herps

Uiterste **sluitingsdatum** inzendingen kopij:

12 MEI 1985

Verschijningsdatum nr. 6: **4 JUNI 1985**

De inhoud van het FRM komt voor een groot gedeelte tot stand door inzendingen van de lezers. Deze niet-redactionele artikelen behoeven niet met de mening van de uitgeefster overeen te stemmen.

Het geheel of gedeeltelijk overnemen van de inhoud van het FRM is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeefster.

Inzendingen/Advertenties zijn voor verantwoording van de inzender c.q. adverteerder.

SUBSCRIPTION PRICE ABROAD:

People living outside Holland and Belgium have to pay DG 60,- a year for 10 issues.

Single copies DG 10,-

Payments can be made
cash by registered mail.

Bankcheques can not be accepted.

Verspreider Nederland:
BETAPRESS BV - GILZE.

Verspreider België:
AMP - BRUSSEL.

Druk: Habo / Dacosta - Utrecht

**FREE RADIO
MAGAZINE**

Postbus 10252 - 1001 EG Amsterdam
TEL. 020 - 327464

INHOUD:

Pag.:

5. VRIJE RADIO IN NEDERLAND
6. NIEUW GRONINGS ZENDRECORD
11. STICHTING BEVORDERING LOKALE RADIO NEDERLAND
14. DE SITUATIE IN GELDERLAND
15. RADIO ANTIGOON - AMSTERDAM
16. UIT DE WAARD - PETER VAN DIJK
17. EXACT FM - BOVENKARSPER
18. HENK ROLAND - DJ RADIO UNIVERSE
19. VRIJE RADIO IN DEN BOSCH
20. DX-RAPPORTEN
24. ENGELSE ZEEZENDERS
28. ABONNENTIES
29. GESPROKEN BRIEF MONIQUE DJ'S
31. ON- & OFFSHORE - JOHN WENDALE
34. VAAR MEE MET S.M.C.
35. INTERVIEW MET JOHNNY LEWIS
36. LEUVEN: BOLWERK VAN VRIJE RADIO
38. INTERVIEW MET FRANS SCHUURBIERS
40. BELGISCHE INFO
41. KORTE GOLF
45. FRM INTERNATIONAL
48. ASSH - ONTSTOREN (3)
50. 15 KHZ. LAAGDOORLAATFILTER EN ACTIEVE PRE-EMPHASIS

EEN JAARABONNEMENT OP HET F.R.M. IS GOEDKOPER EN HANDIGER! VUL IN DIE BON EN STUUR HEM OP...

**NOTEER MIJ
ALS
ABONNEE!**

naam : .....
adres : .....
woonplaats : .....
postcode : .....

- × Gaarne toezending stortingskaart
- × Maak zelf over op giro 3538279
- (× doorhalen wat niet gewenst wordt)

IN MEI VERSCHIJNT HET F.R.M. NIET!

Misschien dat bovenstaande kop voorkomt, dat er begin mei toch weer mensen aan de telefoon hangen, omdat "ze het meinummer niet hebben gehad". Elke keer is het weer raak.....

Dit keer komt het op het omslag niet meer zo tot uiting, dus nogmaals: dit is een gecombineerd nummer voor de maanden april en mei, dat dan ook gedurende die twee maanden in de winkel blijft liggen en het volgende FRM komt uit op 31 mei of 4 juni.

Aan deze kant zijn we na de lange, koude winter en zeer nare ervaringen op het persoonlijke vlak hard aan een paar weken vakantie toe, dus tot de eerste week van mei is de FRM redactie gesloten.

In dit nummer opnieuw veel informatie uit Nederland, beginnend met een inzending van een tegenstander van vrije radio, wiens eerste argument door alle mensen, die zich met vrije radio bezighouden –zowel te land als ter zee–, die in dit nummer aan het woord komen, teniet wordt gedaan. Unaniem verklaart men zich met radiomaken bezig te houden, omdat men er lol in heeft en vanwege de centjes. Wat de rest van de argumenten aangaat: hopelijk komt deze meneer er nog wel achter, dat vrije radio wel degelijk mogelijk is zonder een chaos in de ether en wellicht kan de vers opgerichte Stichting B.L.R.N. daar daadwerkelijk iets aan doen.

Wat ik wel grappig vind, is –en dat is een aantal jaren geleden ook al eens gebeurd– dat er na zo'n aankondiging van een nieuw initiatief ineens allerlei brieven binnenkomen van figuren, die dan ook ineens een club, bond, stichting of iets in die trant willen oprichten. Dit keer was dat ook weer het geval.

Het lijkt mij beter, dat de vrije radiomakers nu eens een keer moeten proberen de eenheid te bewaren en dat iedereen, die iets voelt voor organisatie zich tot de B.L.R.N. wendt. Misschien dat de initiatiefnemer uit Dordrecht daar een rayonbestuur kan gaan leiden i.p.v. het oprichten van een eigen bond en datzelfde geldt voor Gert Witteveen, die pleitte voor handtekeningenacties, welke –zo hebben we in het verleden al meermalen meegemaakt– toch altijd weinig uithalen.

Misschien dat de B.L.R.N. ook eens wat protesttelegrammen naar diverse instanties kan sturen, wat betreft de toestand hier in Amsterdam, want zo tevreden als ik vorige maand was, zo ontevreden ben ik nu. De R.C.D. is nu zo fanatiek, dat ik vrees, dat ze nog per ongelijk STAD Amsterdam uit de lucht halen, als de vrije radiozenders "op" zijn en daar begint het al aardig op te lijken. Gisteren (19/3) was de FM-band helemaal leeg, nadat Sjuul en Einstein er voor de zoveelste keer uit waren gehaald en Decibel plots de uitzending afbrak (vrijwillig of gedwongen?). De middengolf bracht ook al niet veel alternatief, want zo goed als Monique en Laser nu overdag te ontvangen zijn, zo slecht is het 's avonds.

En met de naam Monique kom ik dan meteen terecht bij "het konflikt van de maand". John Wendale begint door zijn uitlatingen onderhand het "enfant terrible" van de offshorewereld te worden, maar nu lijkt het erop, dat hij de hele bemanning van de "Ross" tegen zich heeft gekregen en dat vind ik nu toch wel een beetje te gortig worden. Hoezeer het me ook spijt, vrijheid van meningsuiting of niet, ik zal John's stukken moeten gaan censureren, want uiteraard is het niet de bedoeling van dit blad om de offshorezenders schade toe te brengen door bepaalde publikaties. Aan de andere kant is het streven nu ook weer niet om er een melig "fanblaadje" van te maken, waarin de zeezenders alleen maar opgehemeld worden, dus er zal naar een gulden middenweg gezocht moeten worden.

Tot slot: ook dit keer is er van alles blijven liggen, zoals het tweede deel van het interview met Bob Noakes. Dan liggen er nog twee reportages over Zwitserse stations, om nog maar te zwijgen van de post, die zich hier ophoopt en waar ik gewoon niet aan toe kom. Sorry allemaal, maar het op tijd uitbrengen van het FRM is hier het belangrijkste, want daar betalen jullie tenslotte allemaal voor.

Dat was het. Tot juni,

JOSE.

VRIJE RADIO & TV IN NEDERLAND

ANTI-PIRAAT

L.S.

Gezien het feit dat Uw blad hoofdzakelijk pro-piraat artikelen publiceert (geheel begrijpelijk, alleen al vanwege de naam) is het volgens mij eens nuttig de visie van een tegenstander van etherpiraterij (ikzelf) onder de aandacht van de lezers van Uw -overigens prima, anders kocht ik het niet- blad te brengen. Waarom tegenstander? Niet omdat ik een hekel aan deze mensen heb, maar omdat wat zij willen niet kan en omdat zij betreffende hun beweegredenen een verkeerde voorstelling van zaken geven.

Allereerst het zielig aandoende verhaal, dat men uitzendt om uitsluitend zijn medemens en in het bijzonder de zieke, zielige en noodruchtige exemplaren een dienst te doen. FLAUWEKUL! Wie er voor uitkomt dat hij/zij dit doet, omdat hij/zij daar plezier in heeft, er bekend door hoopt te worden en er een leuke cent aan over wil houden, is een stuk eerlijker. Ikzelf heb ook gepiraat, zowel op 27 Mc (1970-75), alsook op de MG (1971). Dit niet vanwege de arme luisteraar, die zo te kort kwam, maar omdat dit mijn populariteit, zeker bij mijn vrouwelijke medescholieren, ten goede kwam.

Degena, die evengoed het publiek vanuit de hoek van het arme en zielige, immer te kort gedane wil blijven benaderen, neemt de boel in de maling of is zo stom, dat hij/zij in dit sprookje gelooft.

Een station als Atlantis in Rotterdam is (was) net zo lokaal als de TROS, je hoort er praktisch hetzelfde, op de lokale reclames na. Die zielige (en geldgeile) Rob Rotgans is al tientallen keren met zijn piraat door die (gemene) RCD opgepakt, waarna voor het gerecht dit heerschap verdacht is door de eerlijke, integere, ogenschijnlijk zeer bawogen (maar evanaens geldgeile) mr. Moscovics. Deze misdaadgoedpretende soepjurk, die 't puikje van 's lands (alweer geldgeile) clienten onder zijn hoede heeft, zoals Arie Olivier, de ontvoerder van Helneken etc. zal ongetwijfeld voor die zieleke Rotgans een pathetisch verhaalje aan de rechter hebben opgehangen. (Is het U wel eens opgevallen dat alle clienten van Moscovics nooit ergens iets aan kunnen doen en volgens hun verdediger aan een

kleine of grotere vorm van niet goed snik zijn lijden?) Dit alles wetende zegt mij over Rotgans genoeg.

Radio Rijnmond mag dan niet voldoen aan het idee, dat het klootjesvolk over een radiostation heeft, maar ik mag er bij mij op de zaak graag naar luisteren en aan nog eens 50 Rotterdamse stations als TROS heb ik -en velen met mij- geen enkele behoefte. Per slot van rekening schaffen wij de uitzending van klassieke muziek of toneel toch ook niet af, ofschoon daar maar een gering deel der bevolking naar luistert.

Nu het wat meer technische en juridische deel van het waarom echte vrije radio niet mogelijk is. Allereerst wat geschiedenis.

Na de uitvinding van de radio hielden de pioniers van het allereerste uur er de nodige experimenten op na. Dit was niet illegaal, daar gezien het aantal uitzendingen en het nieuwe van radio de wet hierin niet voorzag en dat er derhalve geen vergunningstelsel was. Later kregen diverse lieden en organisaties vergunning voor omroepactiviteiten en de hobbyisten konden als legaal amateur (na een examen) aan de slag. In de jaren '30 nam het aantal zendpiraten onder invloed van de crisis snel toe, maar lang niet in die mate, die wij nu kennen, daar de techniek toen nog niet voor de massa beschikbaar was. Na de oorlog nam het aantal legale en illegale radiostations snel toe, maar ook de stand der techniek steeg enorm. In de jaren '60 kregen wij de zeezenders die -zo leert ons de geschiedenis- na kortere of langere tijd weer konden ophoepelen, daar zij onder het mom van vrijheid (die van henzelf) tegenstanders of concurrenten uit de weg ruimden, met bommen gooiden, danwel elkaar met het nodige wapentuig te lijf gingen.

In de jaren '70 zagen wij het aantal FM piraten zeer snel toenemen doordat slimme jongens (o.a. handelaren) een gat in de markt en in de wetgeving zagen, dus creëerden zij de behoefte aan meer radiostations om er vervolgens zelf weer in te voorzien. Als ik op de TV mijn buurman zie, vind ik dat ook leuker dan het hoofd van een voor mij wildvreemde Fries. Hieruit is ook te verklaren dat de Schoonhovens en Schoonhovens station leuker vinden dan een station uit het nabijgelegen Langereek. En een station in hun algen straat vinden ze nog leuker dan een station twee straten

verder, terwijl het station van de buurman nog weer leuker gevonden wordt dan dat van vier huizen verderop. Er zijn 12000 Schoonhovenaars en die willen allemaal wel op de radio. Stel dat de gehele FM-band aan de piraten gegeven wordt, wat krijgen we dan te zien: hetzelfde als op de 27 Mc. De lieden met de dikste portemonnaie en de grootste beken schaffen zware spullen aan en vegen de kleintjes van de band. Ongestoorde ontvangst van de Hilversumse FM-zenders wordt onmogelijk, om van de buitenlandse maar te zwijgen. Ze passen op dit FM-gebied dezelfde verbrande aarde tactiek toe als op de 27 Mc. En als je aan het gebruik van de FM-band speciale eisen zou stellen t.a.v. het vermogen of de kwaliteit van de zender, den kun je niet meer van vrije radio spreken, daar dit een hoop mensen van het gebruik zou uitsluiten en als ik zeg vrij, dan bedoel ik ook vrij voor IEDEREEN, zonder enige uitzondering. U voelt het al, dat zou een fraaie puinhoop worden. En den staan de piraten morgen weer te zeuren om de vrije middengolf, overmorgen om de vrije kortegolf en volgende week om vrije televisie. En als de dames/heren piraten het gehele radiospectrum als een horde hongerige sprinkhanen hebben afgegraasd, dan rest ons allen slechts een grote radio CHAOS. En zeg nu niet, dat het in België wel kan, want daar komen ze in de toekomst nog wel achter. Ik hoop dat er hier in Nederland een bevel komt dat niet zo halfbakken is als het huidige: pak de piraten hard aan of laat ze met rust, maar pak ze niet een heel klein beetje, zoals nu het geval is. Mochten de piraten gelegaliseerd worden, den zeg ik gelijk mijn baan op om ook een station te beginnen, wara het maar om mij op een andere behoefte van mijn medemens te storten, n.l. een vrije regionale handel in herolna. Niet om het geld of de roem, maar uitsluitend ten behoeve van mijn verslaafde medemens. Mr. Moscovics kan alvast nadenken over een hartverscheurend pleidooi en Schoonhoven e.o. is alvast gewaarschuwd.

A.VAN BUREN, PE110C,
A.VAN VIANENSTRAAT 32 C,
2871 VV SCHOONHOVEN.

P.S. Gelieve deze brief in zijn geheel of niet te plaatsen. Copleen zijn ook verstuurd naar Radio Rijnmond en het Vrije Volk.

Topstations kiezen Top Format!

Wie zich professioneel en kritisch met radio bezighoudt weet dat het belangrijk is om luisteraars voortdurend te blijven boeien. Zorg daarom voor aantrekkelijke jingles en (bovenal) solide commercials!

De produkties van Top Format bewegen zich al jaren op een eenzaam hoog kwaliteitsniveau. Daarom kiezen Topstations voor Top Format. Op onze gloednieuwe democassette hoor je wel waarom. De nieuwste trend in jingles, supershouts, hot whispers, station songs, image id's en natuurlijk classy commercials!

Op verzoeken zenden wij prijzen en (chromdioxide) democassette. Kosten FL. 25,-/Bfr. 500,- incl. porto.

TOP FORMAT PRODUCTIONS BV De meest professionele jingleproducent in de Benelux. Postbus 6040, 2001 HA Haarlem, Nederland. Tel. 023-320640/310522. Telex 41605 tkom/top.

**Zendrekord
van 'Blonde
Parel'
is eraan.....**

**'Catweazle',
'Jupiter'
en 'Telstar':**

DRIE OLDAMBSTER ETHERPIRATEN 302 UUR IN DE LUCHT.....

Telstar

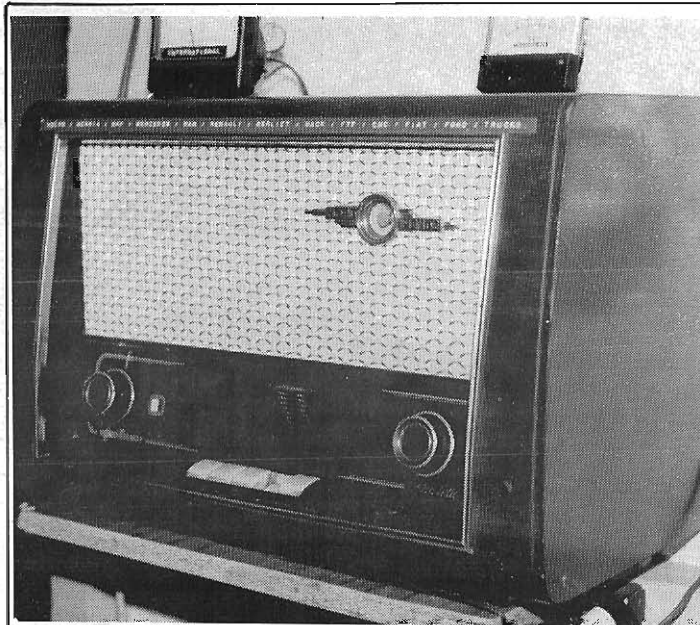
De zon staat aan een wolkenloze hemel, die het ijs in het Winschoterdiep doet glinsteren. Schaatsliefhebbers zullen ongetwijfeld knarsentandend toezien hoe een schip zich krakend een weg door het ijs baant. De wind blaast fel uit het Noord-Oosten over het Groninger land. 't Is dik winter. De temperatuur is op dit deel van de dag nog ver onder nul. Ik ben op weg naar Midwolda, een vruchtbare streek in het Oldambt. Kapitaal en eenvoud wisselen elkaar hier af. Eenvoudige arbeidershuisjes en kapitale boerenhoeven. Als ik mijn wagen op het juiste nummer naast de woning parkeer is het kort voor half drie. "Kom tegen half drie" zei een vrouwenstem door de telefoon. "Weet je, m'n man wiler graag bij zijn, maar is eerst tegen die tijd van een routineonderzoek terug uit het ziekenhuis." Als ik uitstap zwaait de achterdeur open en treedt een man me tegemoet. "Catweazle?" Hij schudt mijn uitgestoken hand. "Nee", zegt hij vriendelijk. "Dat is mijn zoon, kom maar verder want de jongens zitten binnen." In de behaagelijke huiskamer zitten rond de tafel 3 jonge etherpiraten bijeen geschaard. Op een ietwat stugge Groningse manier stellen ze zich aan mij voor. Van de drie blijkt 'Telstar' het meeste spraakwater te bezitten en langzamerhand raak ik met hun zendnamen vertrouwd. 'Catweazle', 'Jupiter', 'Telstar', 'Mammaloe' en 'Pinokkio'. Het is een groot piratennest waar ik deze middag in verzeild ben geraakt. 'Pinokkio' en 'Mammaloe', een echtpaar wiens zendactiviteiten hun zoon 'Catweazle' in vuur en vlam zette. De nu inmiddels 20-jarige schilder begon als 13-jarige reeds illegaal te zenden. Achter de zender van z'n vader slingerde hij op gezette tijden de plaatjes de ether in. Van het begin af aan oogstte hij succes en gaf het zenden hem de nodige voldoening. Met zijn vrienden 'Jupiter' en 'Telstar' komt hij halfweg Januari in de ether om het uiterst scherpe zendrecord van 301 uur op de middengolf te breken..... en het lukt. De navolgende impressie verhaalt van die lange uren in de ether.

AFSPRAAK

Telefoon. Als mijn dochter de haak van het toestel heeft genomen zegt ze: "Pappa, voor jou." Aan de andere kant van de lijn zegt een vrouwenstem: "Bent U de korrespondent van het Free Radio Magazine?"

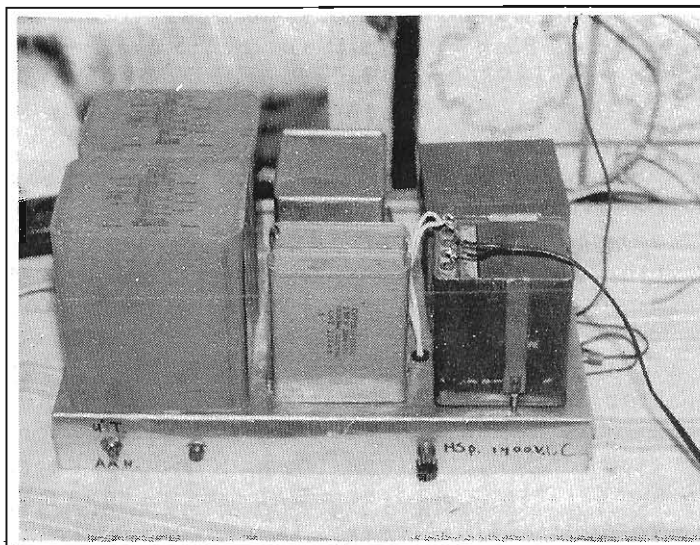
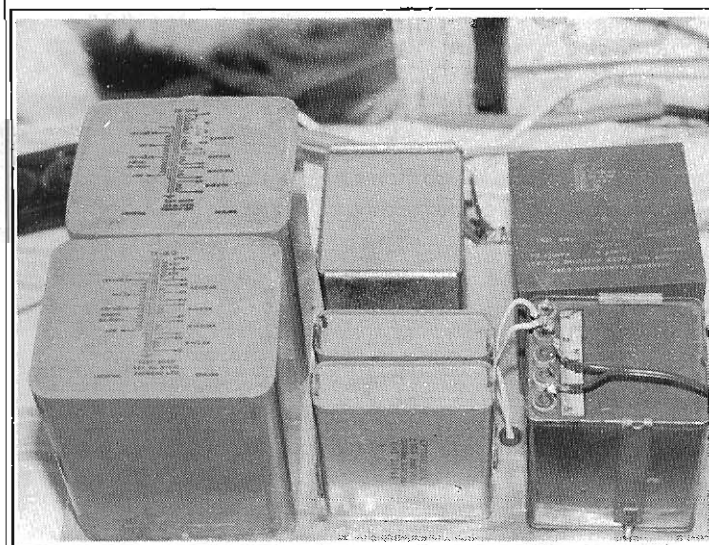
Mijn interesse is gewekt. Het is al weer een tijdje geleden sinds mijn laatste interview en een goed verhaal is nooit weg. Ik ruik nieuws en beantwoord haar vraag bevestigend. "Met wie spreek ik?" "Met .... uit Midwolda", ratelt ze verder, "Luister es, drie piraten zijn op dit moment bezig een zendrekord te verbeteren, hebt U daar misschien belangstelling voor?" Onverdroten gaat ze verder: "ze hebben er nu al 213 uur opzitten". Het is Donderdagavond 24 Januari, kort voor het NOS journaal. Ik noteer haar telefoonnummer en andere bijzonderheden en vraag haar dringend beslist terug te bellen als het rekord al dan niet tot stand is gekomen. Ze houdt haar woord en als Amsterdam spoedig daarna het licht op groen zet, begeef ik mij op weg.

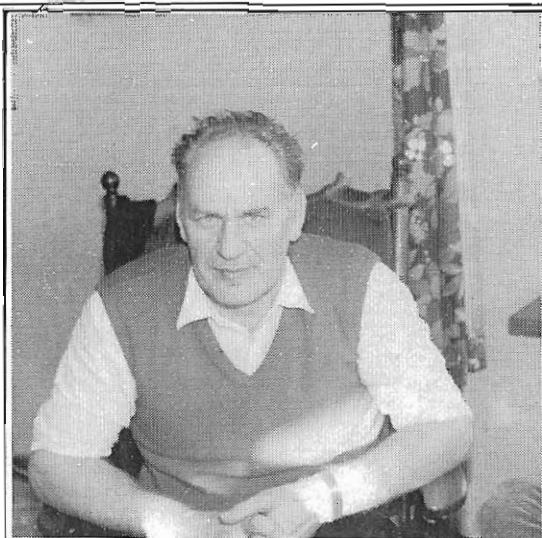
INTERVIEW EN FOTO'S: 'DE KANAALSTREEKKORRESPONDENT'

Ondanks de elektrische straalkachel die de studio dient te verwarmen heb ik het koud. Vanuit de warme woonkamer is het achter in de schuur een koude bedoening. Tientallen studio's heb ik in de loop der jaren mogen aanschouwen, in alle afmetingen en in allerlei hoeken en plaatsen. Soms verrichtte ik halsbrekende toeren met mijn kamera op een steile ladder om binnen te komen. Deze studio is een van de velen, waar je, zoals nu met 5 man binnen, je armen niet meer kunt bewegen. Voor de foto's is het absoluut noodzakelijk dat er ruimte wordt gemaakt. Ze poseren gewillig voor de lens en zetten trots hun gewonnen beker tussen de apparatuur.

"Eens op een winterdag," vertelt 'Pinokkio', "nu 2 jaar geleden, liep ik van Godlinze naar Midwolda. De afstand is plm. 40 kilometer. Ik liep 's nachts met nog twee personen. We vertrokken om 0.00 uur en waren om 09.00 uur terug." Ik kijk hem aan alsof ik water zie branden. Ongeloof staat op m'n gezicht te lezen. Hij ziet het en lacht. "Een wandeling midden in de nacht?" "Ja", zegt 'Pinokkio' "gewoon voor ons plezier. We hadden er de tijd voor en wilden wel eens wat bijzonders. Deze drie jongens hier wilden diezelfde tocht ook ondernemen, maar stelden zichzelf als voorwaarde dat ze mijn rekord wilden breken. Begin Januari zijn ze 's avonds om 23.00 uur vertrokken en om 05.20 uur, dus na bijna zes en een half uur waren ze al weer terug. Onderweg werden ze van koffie en eten voorzien en na een korte pauze bij een benzinestation ging het weer verder. Om half zes 's morgens zaten ze hier aan tafel bruine bonen met spek te eten. Onder de maaltijd gooide ik nogmaals de knuppel in het hoenderhok door ze uit te dagen het zendrekord van 'Blonde Parel' te gaan verbeteren. Nou, daar hadden ze ook wel oren naar. Kort daarop werd een vergadering belegd. Alle risico's werden tegen elkaar afgewogen. Ook het risico dat men gepakt zou worden. Besloten werd met een kleine 807-zender de poging te wagen. Nadat de nodige voorzorgsmaatregelen waren getroffen, een andere zender werd in veiligheid gebracht, startte men op dinsdag 15 Januari om 06.00 uur in de ochtend."

10 MINUTEN

'Mammaloe' schenkt koffie. Een poes ligt lui achterovergerekt op een stoel en koestert zich in de naar binnen schijnende zon. Een herdershond zit tussen 'Jupiter' en 'Mammaloe' in. De hond houdt de laatste scherp in het oog. Zij schilt aardappelen zo groot als mannavuisten, de Groningse klei is vruchtbaar. "Ook geen kleintjes." Ze knikt. Verschillende keren wordt de aardappel doorgesneden eer hij in de emmer naast haar verdwijnt. De hond maakt een happende beweging. "Dat beest is stapelgek op aardappelen" zegt 'Pinokkio' lachend. Mijn kamera klikt en het dier spitst de oren vanwege het flitslicht.

15 januari, 06.00 uur in de morgen. Het vriest dat het kraakt. Meer dan 10 graden onder nul bedraagt de temperatuur. De drie piraten deert het niet. Ze hebben de handschoenen opgenomen en willen proberen het zendrekord van 'De Parel' te veroveren. "We zijn begonnen in een andere studio", legt 'Telstar' uit. "Om de 4 uur werd er telkens iemand afgelost. We waren steeds met 2 man in de studio aanwezig. De zender is slechts 10 minuten van de band geweest. Er was een weerstand doorgebrand die vervangen diende te worden.

'Blonde Parel' had tijdens zijn rekordpoging een marge van een half uur ingesteld. Indien er iets misging diende de zender binnen dat tijdstip weer in de ether te zijn. Gebeurde dat niet dan werd de poging ongeldig verklaard en moest men weer van voren af aan beginnen. Tijdens de onderbreking werd snel van studio verwisseld. Tegen 01.00 uur 's nachts zijn we de tweede nacht hier begonnen te zenden. Iedere 4 uur ging er iemand slapen. Er was veel telefoon. Dag en nacht ging het door. Meestal hadden we zo tegen half vier 's morgens de laatste telefoontjes verwerkt. We hadden van iedereen veel medeleven. De tweede dag van onze uitzending ging de opsporingsambtenaar -we zaten toen nog op dat andere adres- voor het huis langs!" 'Mammaloe' vult aan: "maar Ome Bee liet ze draaien." (Koosnaampje voor de opsporings- ambtenaar).

FEESTJE

Afgezien van de eerste storing is de zender nadien niet meer buiten gebruik geweest. "Afen toe waren ze heel erg slaperig en zagener ook niet zo heel erg fris uit", vertelt 'Mammaloe', maar het was vol te houden. De 3000 singles zijn in die periode enkele keren gedraaid. Op 28 Januari 1985, om 08.20 uur 's morgens was het heugelijke feit daar. Het trotse rekord van de 'Blonde Parel' met 301 uur was eraan. In het verleden zijn verschillende pogingen in het Noorden ondernomen om dit rekord te breken, echter steeds zonder succes.

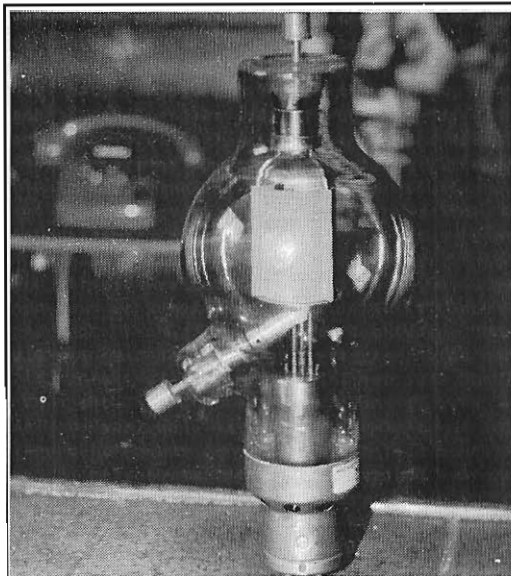
Het rekord stond ook uiterst scherp geboekstaafd; 301 uur is natuurlijk ook niet niks. Een van m'n plakboeken er op nabladerend zie ik dat 1975 een druk jaar is geweest vanwege de vele rekordpogingen. Op 18 November in dat jaar veroverde de Wischoter etherpiraat het felbegeerde rekord om het 10 jaar lang vast te houden. Latere pogingen door andere etherpiraten liepen allemaal op niets uit. De beker die aan de drie gelukkige rekordhouders na afloop werd uitgereikt was van 'Pinokkio', 'Ketellapper' en 'Cowboy Jimmy' uit Zuidbroek. Toen om 08.20 uur de stekers uit het stopkontakt werden getrokken, werd er uiteraard een feestje gebouwd. Tot 10 uur 's avonds liepen vrienden en bekenden af en aan. Liters koffie en frisdrank werden er geschonken. "Catweazle" had tijdens de rekordpoging een nachtmerrie, vertelt zijn moeder. "In z'n droom zat hij in een disco en kreeg daar ineens ruzie. Hij ging verschrikkelijk tekeer. Ik durfde gewoon niet in zijn slaapkamer te komen, zo beukte

hij tegen het ledikant. Badend in z'n zweet werd hij wakker en bemerkte tot zijn opluchting dat hij slechts gedroomd had". Ze vervolgt: "We hebben de Oldambster krant, die een keer per week verschijnt, gebeld en er is een journalist gekomen die er een verslag van heeft gemaakt".

De drie 'Oldambster piraten' – een woont er in Midwolda en de andere twee in Scheemda – zijn verwoede zendamateurs. 'Telstar' heeft een TB tot zijn beschikking en 'Jupiter', de jongste van het drietal, is vorig jaar omstreeks de Kerst begonnen met zenden. Hij is 18 jaar oud en schilder van beroep. 'Telstar' draait inmiddels zo'n 7 a 8 jaar, is 21 jaar oud en is bootwerker, wat betekent dat hij schepen gaat laden en lossen in Delfzijl en in de Eemshaven. De 20 jarige 'Catweazle' is eveneens schilder en is inmiddels 7 jaar in de middengolf actief.

Pinokkio, Catweazle, Jupiter en Telstar

Zendbuis TL 4685

'Catweazle' z'n ouders, 'Pinokkio' en 'Mammaloe' waren samen jaren lang actief op de 180 meter band. Op een goede dag toen 'Mammaloe' alleen wat plaatjes draaide werd ze gepakt. De destijds bekende Groninger opsporingsambtenaar van der Werff stond om 10.50 uur bij haar op de stoep en toen was het gepiept. 'Pinokkio' daarover: "Van der Werff stond samen met twee politieagenten voor de deur." "Berg je papier maar op", liet ik hem weten, "en kom er maar in". "Jullie zijn sportief", zei hij spontaan en ik verzeker je dat we niet de minste moeilijkheden hebben gehad. Zender en spanningsgedeelte werden in beslag genomen en later kreeg m'n vrouw 250 gulden boete", aldus 'Pinokkio'. "In de ruim 11 jaar dat we tot nu toe hebben uitgezonden was het slechts 1 keer raak." "Zendt U nog wel eens uit", wil ik weten. Ze schudt haar hoofd en zegt dan: "Sinds ik op 24 Januari 1980 ben gepakt ga ik er soms nog wel een enkele keer achter voor een rapportje maar verder niet. 'Telstar' ondervond ook al eens dat datgene wat hij illegaal doet bij de wet verboden is. Op 29 Maart 1983 werd hem het zwijgen opgelegd en werd z'n FM-zender, waar hij toen mee uitzond, in beslag genomen. 'Ome Bee' heeft me toen gepakt. Over storing werd geen woord gerept, vermoedelijk was het mijn beurt om gepakt te worden", zegt de jonge etherpiraat lachend. "Zender en spanningsgedeelte was ik kwijt, maar daar maalde ik niet om want 's avonds zat ik weer aan de band met een gekregen zender. Toch kostte mij het grapje achteraf 350 gulden boete", zegt 'Telstar' een beetje zuur. Toch is hij geenszins van plan om het zenden op te geven. "Indien ik in de toekomst nog eens gepakt zal worden ben ik vast van plan binnen de kortst mogelijke tijd terug te komen", zegt hij vastbesloten.

VERBODEN

'Catweazle' heeft het zenden overgenomen van zijn vader. 'Pinokkio' weer van zijn vriend. Hij begon met een 807 maar kwam enige tijd later met een sterkere zender in de ether. 'Pinokkio' vertelt dat hij bij zijn weten nog nooit storing heeft veroorzaakt. Hij: "Iedereen weet dat ik zend, de burens klagen niet, maar als er b.v. iemand tussen zit die jou niet mag ben je vaak de klos." 'Telstar' valt hem bij: "Overal waar een grote paal staat woont een piraat, ja, zo is het toch?" 'Pinokkio': "Ik weet dat het niet mag, dat het verboden is. Dat moet je gewoon incalculeren. Ik zal mij er nooit tegen verzetten als ik gepakt word. Mijn zoon ook niet. Je bereikt er niets mee". "Piraten zijn er niet", zegt 'Ketellapper', "Het zijn hobbyisten", lacht 'Pinokkio'. 'Telstar' vindt de term piraten maar een raar woord. "Het zijn amateurs", zegt hij vastbesloten.

PAULUS

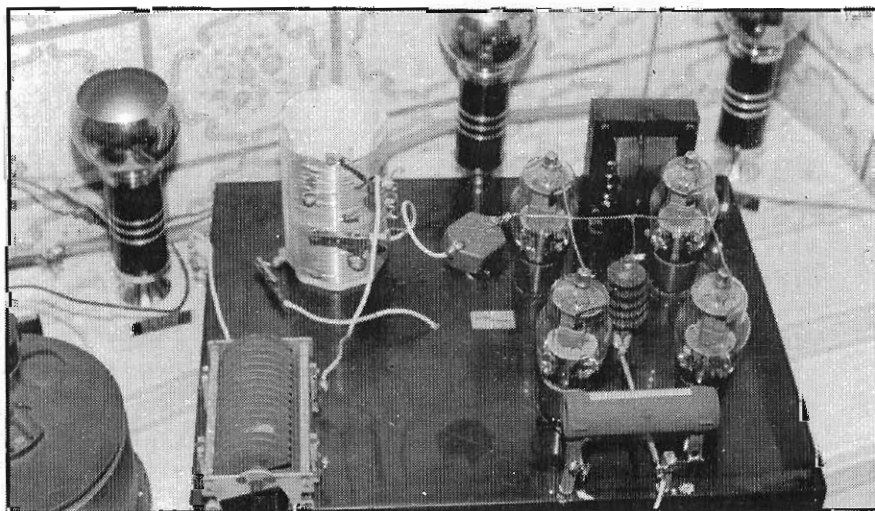
Het gesprek komt op een vroegere bejaarde etherpiraat 'Paulus de Boskabouter'. Een man die een ongelooflijke populariteit verwierf tussen z'n veelal veel jongere kollega's. Zijn zendertje bestond uit een EL84, 'n eindtrap die je in iedere buizenradio tegenkomt. Een stokoude zender, een echt museumstuk. Het bereik bedroeg misschien een tiental kilometers. Rechtstreeks vanachter de versterker draaide Paulus ermee. "Ik heb hem erg goed gekend" zegt 'Pinokkio'.

"Zijn dochter komt hier nog geregeld. 's Morgens waren we hier soms even met elkaar aan het rapporten." Uit mijn plakboek pluk ik de rouwadvertenties die verschillende Oostgroninger piraten na zijn overlijden hadden geplaatst. Op 24 Mei 1980 stierf op 72 jarige leeftijd Derk Luttje uit Westerlee. 'Paulus de Boskabouter', een nestor der Oostgroninger etherpiraten is na langdurige ziekte gestorven. Een laatste groet komt ondermeer van de drie broers Kerbof uit Finsterwolde, 'Houston', 'Valkenier' en 'Monroe' alsmede van het bekende duo Johan en Henk.

GESTOPT

"Veel piraten zijn inmiddels gestopt", zegt 'Pinokkio' gelaten. "Maar soms komen ze plotseling na jaren opnieuw terug in de ether. Velen zijn dan destijds een paar keer opgespoord maar proberen jaren later hun geluk nog eens". 'Catweazle' merkt op dat als de opsporingsdienst langskomt ze alles meekrijgt wat ze denkt nodig te hebben. Dit in tegenstelling tot z'n vader die opmerkt dat hij nog zou proberen het een en ander weg te moffelen. Internationaal hebben ze geen van allen ooit gedraaid. Vader 'Pinokkio' heeft er wel oren naar. 'Telstar' heeft al eens eerder laten doorschemeren daarmee wel als eerste te willen beginnen. Er wordt mij een schrift overhandigd van een vrouwelijke luisteramateur uit Groningen, die van dag tot dag hun bevindingen heeft genoteerd. Soms ergert ze zich over de storing van andere amateurs die op dezelfde frekwentie gaan uitzenden. Beresterk zitten de jongens trouwens ook niet aan de band. Toen mij telefonisch werd doorgegeven dat men met een zendrekord bezig was heb ik meermalen op de 180 meter afgestemd. Ze knikten eendrachtig als ik opmerk dat ze met licht materiaal uitzonden. Vanwege de pakkans werd dit bewust gedaan. In ieder geval, het rekord is een feit. Ze glimpen van trots met hun gewonnen beker. Tien jaar heeft het geduurd eer het rekord van de 'Blonde Parel' werd verbeterd. Het staat nu op 302 uur. 13 dagen lang, 24 uur per dag was men onafgebroken in de ether, ga er maar eens aan staan.

Tijdens mijn aanwezigheid maakt men zich op voor de komende 'Oldambtrit', die 3 dagen later zal worden gehouden. Voor de drie een welkome afwisseling van hun inspannende rekordpoging. Het keerpunt ligt praktisch bij hun voor de deur en als toeschouwer zullen ze de rit van nabij gaan volgen.....

KORRESPONDENTIEADRES:

RADIO 'CATWEAZLE'
POSTBUS 39
9679 ZG SCHEEMDA

Een Nederlandse bond voor ethergebruikers?

"Door schade en schande word je wijs", zegt men. Dat geldt zeker niet voor de BLRN, want dat kan men zich niet veroorloven door alle kritiek, die er heden ten dage op piratenstations is. Men heeft eerst maanden van tevoren overleg gepleegd, de juiste mensen benaderd en zodoende een brede basis gevormd om van alle markten thuis te zijn; o.a. een advocaat, journalist en artiest zijn mede vertegenwoordigd in het bestuur.

Hiermee staat BLRN sterk, al was het maar om de openlijke fluister- en roddelcampagnes van diverse instanties te kunnen keren. Een ieder weet vast, wat er bedoeld wordt: de kranten staan vol van negatieve berichtgeving, de enkele positieve daargelaten. Het beeld, dat het publiek op die manier van de piraat krijgt wordt immers voor een groot deel door deze instanties levend gehouden en waar nodig aangedikt. Foute boel dus.

Hoe pak je dit en andere dingen aan? Jawel..... juridisch en dat kan BLRN, want ze is -zoals dat in de wet heet- "rechtspersoon". Naar een partikulier (bijv. piraat) die immers als illegaal te boek staat, zal nooit worden geluisterd; hij heeft op dat gebied praktisch geen rechten en kan dus ook moeilijk procederen. Vaak probeert men dat ook niet eens louter door gebrek aan wetkennis. Echter: als je niet sterk staat, lopen ze over je heen.

Door de oprichting van de BLRN kan men de piraten nu dus niet meer ongestraft van allerlei praktijken beschuldigen, mits ter dege bewezen.

Belgisch systeem?

Het in bezit hebben van zendapparatuur voor het 3 meter gebied blijft nu nog strafbaar, maar de BLRN wil door een gerichte campagne een systeem zoals in België, Scandinavië of Frankrijk in Nederland bij de diverse instanties promoten of indien noodzakelijk via legale wegen (o.a. publiek opinie) doordrukken. De tijd is er rijp voor. De nieuwe media(nota)-wet loopt binnenkort van stapel en in Europees verband is Nederland

een groot aantal frequenties tussen 105 en 108 MHz. FM toegewezen voor kleinschalig gebruik. Men denkt hierbij aan een reikwijdte van enkele kilometers in de omgeving. Hoeveel kilometer is helaas nog niet bekend, maar in ieder geval voor lokaal gebruik dus.

Wantrouwen

Verscheidene piraten hebben laten blijken bang te zijn voor betutteling van de zijde van de stichting en andere kijken met afgunst toe hoe een ander (BLRN) doet wat ze zelf graag hadden gedaan, maar niet durfden of konden realiseren. Weer anderen zijn bang, dat BLRN teveel belangen gaat krijgen bij het aanvragen en zelfs uitgeven

ROTTERDAM — Tientallen piraten hebben gisteren in Rotterdam gedemonstreerd voor legalisatie van hun radiowerk. Op een lange tocht door de koudwerd brieven bezorgd bij media-wethouder Linthorst, bij de directeur van Radio Rijnmond Tiesma en bij hoofdinspecteur Bosch van het politiebureau West.

Op het stadhuis vroegen ze om toelating tot de kabel en steun voor wijziging van de omroepwet ten gunste van niet storende amateurs. Rijnmond kreeg te horen dat aan de uitzendingen van de regionale radio geen behoefte bestaat en het verzoek "twee streepjes" op te schuiven. Van de politie vroegen de in de Stichting Bevordering Lokale Radio Nederland verenigde piraten niet

meer te reageren op elk telefoontje: „Graag alleen als er sprake is van storing en daarover door meer dan een persoon wordt geklaagd.”

Hoofdinspecteur Bosch adviseerde de door hem ontvangen delegatie van demonstranten hun organisatie landelijk te laten optreden en bij de politici in Den Haag op wijziging van de Telegraaf- en Telefoonwet aan te dringen. Volgens voorzitter Ger van Diessen is bij zijn stichting inmiddels een groep van achttien Rotterdamse en 64 Haagse piraten aangesloten.

De stichting bepleit legale etheruimte voor radio-amateurs, die het Nederlandse lied en de vaderlandse artiesten propagieren.

BLRN 8/3/85

Fel protest tegen oprollen Radio Selena

Rotterdam — De Rotterdamse stichting Bevordering Lokale Omroep Nederland heeft gisteren in een telegram aan hoofdinspecteur Vos van het politiebureau Marconiplein heftig geprotesteerd tegen het uit de lucht halen van de piraat Radio Selena door de Radio Controle Dienst en de politie.

Dat gebeurde woensdagavond, even nadat een bestuurslid van de stichting in het tv-pro-

gramma van Ivo Niehe had gepleit voor 'het met rust laten van bonafide piraten, die niet storen'. Volgens een woordvoerder stoorde Selena, die lid is van de stichting, in het geheel niet.

De kwaadheid van de stichting is ook verwoord in brieven aan minister Brinkman (WVC), minister Korthals Altes (justitie) en minister Smit (verkeer en waterstaat). Gevraagd wordt om een spoedgesprek over deze kwestie.

Eerder deze week is ook al een brief naar Brinkman gestuurd, om te protesteren tegen het feit dat de bewindsman wel een Belgische piraat op enkele Brabantse kabelnetten toestaat, maar Nederlandse piraten fel veroordeelt.

Vrije Volk 16/2/85

van zendmachtigingen, mocht het ooit zover komen. Onmogelijk, dat gaat namelijk geregeld worden door het nieuwe "Commissariaat voor de Media".

Ook is BLRN echt niet van plan om voor zichzelf een machtiging aan te vragen. Alle geruchten of vermoedens in die richting zijn (met grote nadruk!) ongegrond.

Mocht legalisering op grote schaal ingang vinden in Nederland mede door bemiddeling van BLRN, dan wordt de stichting meteen ontbonden, want dan is het doel bereikt. Dan volgt de Stichting Lokale Radio Nederland de BLRN op met een louter en alleen adviserend karakter; de belangen van nu zijn dan omgezet in realiteit.

Gevestigde orde

Ook de gevestigde ethergebruikers zittten tellijk met de BLRN in hun maag. "Wat doen die gewone mensen hier?", zie je ze denken. "Om radio te maken moet je gestudeerd hebben en geld kunnen uitgeven (indien mogelijk van een ander) en over een ruime onkostenvergoeding kunnen beschikken". Dus doen ze het "gedoe" (demonstratie in Rotterdam in februari jl.) af met een sussend praatje, wat loze kreten en cliché's en zij maken tenslotte mede ult, wie representatief is om in bijvoorbeeld Rotterdam voor een machtiging lokale radio in aanmerking te komen.

Al met al is de BLRN er voor ieder station, dus niet alleen

nederlandstalige; ook stations van immigranten zijn van harte welkom. En -zoals de naam al zegt- over geheel Nederland verspreid. Voorts ligt het zeker niet in de bedoeling te gaan delegeren of hoogdravend gezag te gaan uitoefenen. De BLRN wil graag zoveel mogelijk piraten organiseren om na het aanhoren van hun grieven of eventuele wensen juridische stappen te overwegen, alles in het belang en ten goede van de aangeslotene.

Papierenoorlog

Veel werk, wel nuttig. De BLRN bewaart zorgvuldig elke uitlating, bewering of toezegging van of over de stichting, alsmede elke briefwisseling. Men heeft geleerd dat je alles moet kunnen bewijzen, liefst zwart op wit, bij dit soort activiteiten.

Publiciteit

Zo krijgt men hulp van de TROS: een kort gesprekje in de TV-Show van Ivo Niehe hebben ze reeds gehad (6-3-1985) terwijl de juridische afdeling de statuten van de stichting nog wat heeft bijgeschaafd om een nog sterkere/scherpere basis te hebben.

Ook de VARA stelde zendtijd ter beschikking bij Sonja's programma, maar de beschikbare tijd daar was te kort om de doelstellingen uit te kunnen leggen, vooropgesteld dat men er de kans toe zou krijgen bij een als piratenvriendelijk bekend staand iemand. Maar waarschijnlijk is dat te wijten aan het feit, dat BLRN nogal wat kritiek heeft op radio Rijnmond (inderdaad met kleine letters), wat duidelijk een VARA-bolwerk is. Op zich prima, maar een van de grieven van BLRN is: waarom werkt er geen enkele Rijnmonder (zo die al bestaan) of Rotterdamer bij radio Rijnmond? Het is toch belachelijk om voor meer dan 500.000 gulden per jaar 3 (drie) uurtjes per dag

te vullen met mensen die, als ze voor "Rijnmonders" in Rotterdam op lokatie een programma willen maken, eerst de weg moeten vragen. Ze hebben de kok wel horen fluiten, maar weten niet waar de lepel hangt, of iets dergelijks.

Een Groninger, die een programma probeert te maken voor en op Radio Stad Amsterdam over Amsterdam, z'n Amsterdammers en het Amsterdammer zijn, zou daar ook absoluut niet geduld worden, om maar een voorbeeld te geven, omdat ie dat gewoon niet kan! En zo zijn er nog legio rare streken, die radio Rijnmond uithaalt.

Steun voor BLRN

Tal van Nederlandse artiesten en platenproducers hebben hun steun toegezegd en soms zelfs meer (bewijs aanwezig).

Verder is de VRPP, de grootste Rotterdamse piratenvereniging, toegetreden tot de BLRN. De Verenigde Rotterdamse Platen Promotie staat onder deze naam ingeschreven bij de K.v.K. omdat VRP -Verenigde Rotterdamse Piraten- in eerste instantie werd geweigerd, weer omdat de benaming "piraten" door de wet niet wordt erkend. Eenzelfde organisatie uit Den Haag met o.a. 64 verenigde piraten heeft inmiddels ook de weg naar BLRN gevonden.

Feestavond

In de Rivierahal van Diergaarde Blijdorp is 23 maart j.l. de eerste feestavond/bijeenkomst van BLRN geweest. Nu reeds (5/3; terwijl dit artikel wordt geschreven) is bekend, dat o.a. Stella Bos en Jacques Herb tot de optredende artiesten zullen behoren; met andere is men in bespreking. BLRN wil hier een schitterend spektakel van maken en voor de toekomst heeft men een zaal voor 300 personen ter beschikking gekregen. Ook Vader Abraham heeft zijn uitdrukkelijke steun toegezegd.

En verder.....

Tijdens een uitvoerig gesprek met B & W van Rotterdam werd duidelijk, dat men wel degelijk met de piraten door middel van BLRN rekening wil houden en bereid is tot praten. Ook heeft BLRN (voorlopig op papier) Nederland in rayons verdeeld, zodat -mocht de stichting een sukses blijken en daar ziet het wel naar uit, gezien de reacties op het artikel in het FRM van februari j.l.- men ter plaatse een afdelingsbestuur kan vormen met dus ter plekke bekende mensen. Verder heeft BLRN een nieuwsbrief en heeft de VRPP een speciaal piratenfonds en ook -en dat is uniek- een landelijk waarschuwingssysteem dat in werking treedt als een van de aangeslotenen uit de lucht wordt gehaald. Het systeem werkt o.a. met "bliepers", zoals u misschien tijdens de TV-Show uitzending van Ivo Niehe is opgevallen. Dhr. Diessen, voorzitter, was toen samen met andere belanghebbenden en aangeslotenen meteen op de hoogte. Direct daarna was het vrijwel stil in Rotterdam. Het is dan ook bij deze ene, overigens ongelukkige, Selena gebleven.

Verder gebeurt er zoveel zo kort na elkaar, dat ik (Bob McCoy) het even niet meer kan bijbenen. Ik zou nog wel even kunnen doorgaan en ben vast veel vergeten. Meer, dus een uitgebreide uitleg van BLRN, de functie van de VRPP en vele, vele andere zaken van belang en mogelijk belang worden uitvoerig belicht in een informatiepakket, dat verkrijgbaar is via de stichting.

SPR-TEAM ROTTERDAM.

DIESSEN, VAN.

ROTTERDAM

02 0010 000361681 01

ROTTERDAM 41/35 07 1059

POLITIEBUREAU TAV HOOFDINSPECTEUR BOS
MARCONIPLEIN
ROTTERDAM

DE STICHTING BEVORDERING LOCALE RADIO NEDERLAND PROTESTEERT
HEFTIG TEGEN HET UIT DE LUCHT HALEN VAN RADIO SELENA OMDAT
DEZE ZEKER GEEN STORINGEN VEROOorzaakte OP DE RADIO FMBAND
BESTUUR SBLRN

Secretaris F.L.J.Bovet en voorzitter G.J.van Diessen

DE SITUATIE IN GELDERLAND

Sinds er ca. 1/2 jaar geleden werd gevraagd om meer over lokale radio in het Oosten van 't land te schrijven, is er veel veranderd. Allereerst Arnhem: Radio Starlight bestond in februari 1 jaar en bijna gelijktijdig werd bekendgemaakt dat zij het populairste station van Arnhem zijn. Dit ten koste van Radio Dixicana, dat al 5 jaar in de lucht zit. Overigens verdwijnen er steeds meer zenders uit de lucht in Arnhem door het beleid in die stad. Zelfs Radio Dixicana lijdt eronder, want de zenders zijn van steeds slechtere kwaliteit, zo erg zelfs dat de storingen in Huis ten Horen zijn. Jammer! Nu rijst de vraag of een ander beleid ten opzichte van de illegale zenders in Arnhem geen nut heeft. Een gesprek met de gemeente Arnhem lijkt mij wel gewenst.

In Veenendaal zit station Blaucaws: iedere dag actief met succes. In West-Gelderland zendt men net als Dixicana uit op 104 MHz. Starlight zendt uit op 100 MHz. en het radio-station Trolleystad op 103.55 MHz. Daar kom ik een volgende keer wel eens op terug.

Nijmegen: de radiostad van Gelderland: inmiddels bestaat Radio City niet meer, hoewel de wildste geruchten de ronde doen. Men zou eind februari terugkeren en inderdaad verscheen boven de nieuwe studio een grote mast met de nodige antennes, maar er is nog niets vernomen van Radio City.

Gelukkig is er altijd wel een station dat de plaats inneemt; in Nijmegen zijn dat er zelfs twee. Oktober '84 verscheen op 102 MHz. Radio Exclusief. Echt apart. Nog nooit is een station op zo'n manier van start gegaan. Met Paul Steenberghe en Hans Tenhage (beide ex-Kelzerstad) aan het roer is het op weg de grootste 24-uurs zender van Gelderland te worden. Of dit lukt is de vraag.

Als tweede nieuwkomer verscheen Radio Enterprise op FM 93 MHz. met o.m. ex-DJ's van Radio Totaal. Op het moment van dit schrijven is men 2 weken in de lucht.

De Grootste van Gelderland, Delta, zit nog altijd op 90.2 MHz., terwijl Kelzerstad nog aan de weg timmert op 95.5 MHz. Bij de nr.2 van Gelderland hangt het spandoek weer buiten. Radio Totaal draait nog steeds op 97.7 MHz. van 07.00 tot 19.00 uur nonstop en vanaf 19.00 uur gepresenteerd. Het nederlandstalige station De Grijze Duif zendt 24 uur per dag uit.

In de gemeenteraad van Nijmegen is er een discussie over lokale radio en het te voeren beleid tegenover de Nijmeegse zenders. Ik hoop, dat er niet veel verandert.

Hierbij nog een uitslag van de enquête die gehouden werd op de Scholengemeenschap Oost-Betuwe. Hoewel Radio Delta niet op het formulier stond, werd van de 550 inzendingen 200 keer een aantekening gemaakt dat men meer naar Delta luistert dan naar Hilversum 3 en de rest.

Wil je meer weten, schrijf dan naar:

PAUL SCHAEFFER,
RADIO ENTERPRISE,
POSTBUS 6929,
NIJMEGEN.

ENQUETE:

2. Heb je voorkeur voor een special?

30% zei Nee

70% Ja, nl....en toen werden oa. Wham, Bowie, Joe Jackson, Kate Bush en Eurythmics genoemd.

3. Luister je vaak naar muziek?

—% zei Nauwelijks

45% Hilversum 3 (Delta)

55% Eigen LP's/ Cassettes

4. Kijk je wel eens naar muziekprogramma's (op televisie)

39% zei Af en toe

70% Rockpalast

OVERZICHT STATIONS:

NAAM STATION:	UITZENDDAGEN:	FREQ.:	LOKATIE:
STARLIGHT	VR. ZA. ZO.	100 MHz.	ARNHEM
DIXICANA	VR. ZA. ZO.	104 "	ARNHEM
TROLLEYSTAD	VR. ZA. ZO.	103.55 "	ARNHEM
RADIO GELDERLAND	VR. ZA.	101.05 "	ARNHEM
BLAUCAWS	??????????	104 "	VEENENDAAL
DE GRIJZE DUIF	24 UUR PER DAG	101 "	NIJMEGEN
DELTA	" "	90.2 "	"
KEIZERSTAD:	" "	95.5 "	"
Weekend	" "		
Werkdagen	17 UUR PER DAG		
TOTAAL	" "	97.7 "	"
EXCLUSIEF	24 UUR PER DAG	98.1 "	"
ENTERPRISE	17 UUR PER DAG	93 "	"

RADIO SUBLIEM

STADSRADIO VOOR GROOT-DOETINCHEM

Postbus 213, 7040 AE 's-Heerenberg

En ook in het bolwerk van de nederlandstalige stations, de Gelderse Achterhoek, heeft men inmiddels kennis kunnen maken met "professionele" radio. Daar startte op zaterdag 19 januari Radio Subliem, Stadsradio voor Groot-Doetinchem met commerciële uitzendingen. De zaterdag blijft de vaste uitzenddag van dit station. Radio Subliem, zo schrijft men in

een persbericht, is voortgekomen uit enkele kleine en oudere stations, die zijn gaan samenwerken om op een professionele wijze de luisteraars te entertainen met amusement, muziek en informatie. Radio Subliem is de enige in zijn soort in de Achterhoek, "vergelijkbaar" met Radio Kelzerstad uit Nijmegen, Radio Decibel uit Amsterdam of het vroegere zendschip Veronica in haar beginperiode.

RADIO ANTIGOON: EEN GREEP UIT HET LEVEN VAN EEN AMSTERDAMS WEEKENDSTATION

16-3-1984

16-3-1985

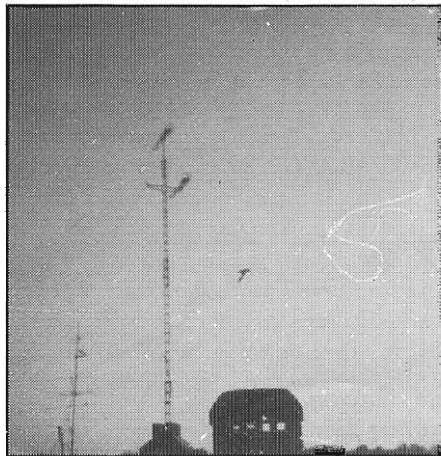
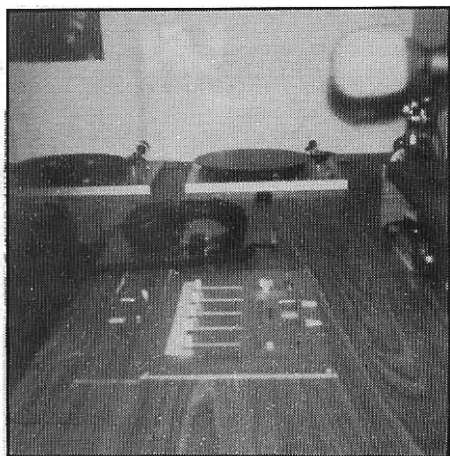
16 Maart bestond Radio Antigoon precies een jaar. Toen wij met de uitzendingen van start gingen, waren we met 5 DJ's: Ben van Houten, Peter van Straaten, Willem de Vries, Paul van Praag en Dan Peters, de laatste 3 zijn jammer genoeg vertrokken.

Radio Antigoon is nog steeds een weekendstation. De uitzendtijden zijn v/a vrijdagavond 18.00 t/m zondagavond 24.00 uur.

Maar om even op 16 maart 1984 terug te komen: het liep allemaal zo als het moest gaan tot 22 mei. Toen werden we uit de lucht gehaald. Anderhalve week later waren we weer te beluisteren. Echter daarna kwam onze tweede tegenslag: we moesten verhuizen wegens renovatie van het pand, waarvandaan wij de uitzendingen verzorgden. Een maand later konden we weer de lucht in, vanuit een nieuwe studio, waar we vandaag de dag nog uitzenden op 93.8 MHz.
BEN VAN HOUTEN.

DE TECHNIEUT.

Hallo, ik ben Ed de Lange en ik heb een technische knobbel. Ik doe ook alle werkzaamheden aan en om het station, zoals het repareren van de studio, de antenne en pick-ups. Hans en ik zijn met een nieuwe toekomst bezig voor het station; wij komen met een nieuw systeem in de lucht.

Maar ik heb ook nog een andere functie en dat is die van programmeur. Dat bevalt ook wel. Wat is dat eigenlijk? Welnu, dat is gemakkelijk uit te leggen: zorgen dat het station draaiend blijft en de DJ's op de vingers tikken als er iets fout gaat of is en zorgen dat men zich aan het format houdt.

- 1e. Nieuwe plaat
  - 2e. Recente plaat
  - 3e. Oude plaat
  - 4e. Nieuwe plaat
  - 5e. Recente plaat
  - 6e. Oude plaat
  - 7e. Nederlandse plaat
- (Bedankt voor de aandacht).

TECHNEUT 2: HANS KORTEKAAS

Het is begonnen op 29-1-1985, dat ik bij Radio Antigoon kwam draaien. Toen kwam ik pasgeleden met een paar leuke ideeën voor het station (die de RCD niet zo leuk zal vinden), maar ons streven is dat de radiostations moeten blijven. Het gaat er voornamelijk om dat de luisteraars kunnen bepalen welke zender (die zij leuk vinden) ze willen horen. En als de RCD daar een stokje voor steekt, dan gaan ze hun gang maar. Maar ik zeg een ding: de radiostations gaan door. Gelukkig hebben we nog een paar troeven achter de hand. Mijn "uitvinding" is maar van een paar weerstanden gemaakt. We zijn er nu mee aan het testen en er komen goede resultaten uit. Helaas kunnen we nog niets loslaten, maar we kunnen wel vertellen dat het goedgekeurd is door de PTT.

STUDIO

6 Pick-ups, 4 cassettedecks, 4 mengpanelen, 5 koptelefoons, 3 versterkers, 4 mikrofoons, 2 bandrecorders, 3 zenders van fl. 1000,- per stuk, vermogen 35 Watt.

Ja, wat een spullen, maar dat komt omdat we met twee reservestudio's bezig zijn. Deze zijn al in aanbouw. De spullen hebben we met z'n allen betaald, want we hebben maar 1 adverteerder. Er komen er nog twee bij, maar we hopen natuurlijk dat het er nog meer worden. En zoals je ziet hebben we een foto van de studio gemaakt.

DE ANTENNE

Op de andere foto is de pilonmast te zien, waarmee wij uitzenden. Deze mast bestaat uit drie delen. De twee antennes, die je in de mast ziet, hebben we omgebouwd.

DJ'S

Op de derde foto de mensen, waarmee we uitzenden. We draaien met 10 man, maar er staan er negen op, omdat eentje verhinderd was. Zo, dat was een greep uit het leven van een radiostation. Zoals altijd kunnen we nog een DJ gebruiken. De mensen die willen reageren kunnen een bandje met een opname van zichzelf opsturen naar:

POSTBUS 80039,
1005 BA AMSTERDAM.

O, ja en vergeet niet je naam en adres te vermelden.

BEN VAN HOUTEN, ED DE LANGE EN HANS KORTEKAAS - RADIO ANTIGOON - A'DAM.

UIT DE WAARD - PETER VAN DIJK

In tegenstelling tot de eerste maanden van dit jaar is het in maart bijzonder druk geweest op zowel radio als TV. Zo startte Ultra haar officiële (reeds in januari aangekondigde) programma. Men zendt uit op die dagen dat de beide Nederlandse zenders slechts voor een beperkt publiek interessant is (dus alle dagen, behalve woensdag en donderdag). Satelliet TV, lokatie West-Friesland, heeft waarschijnlijk een groter vermogen, want ook in Heerhugowaard is het signaal nu zeer goed te nemen.

In Heerhugowaard zelf is het rustig, wat TV stations betreft. Alleen Metropole TV (kan.54) geeft zo nu en dan een programma met oude Music Box videoclips.

Atlantic en AOS hebben hun programmaboekje opgeheven, dit in verband met RCD etc. Beide stations zenden meestal op zondagmiddag en -avond uit vanaf 15.30 uur en op maandag, vrijdag en zaterdag vanaf 23.00 uur. De films worden vooraf aangekondigd via Radio Miranda op 91.10 MHz.

In het grootste gedeelte van Noord-Holland zijn nu de programmaboekjes van de volgende stations te koop: Atlantic, Ultra, Triax en Satelliet TV.

5 Maart j.l. heb ik een bezoekje gehad van Hans en Ron. Ron neemt eens in de 2 maanden deze rubriek over. Dit in verband met 2 redenen: de eerste is dat ik momenteel erg druk bezet ben en de 2e is, dat het helemaal geen kwaad kan om het vrije radio en TV gebeuren eens vanuit een andere (Noordhollandse) hoek te belichten.

Tot zover de gebeurtenissen in sneltreinvaart, die de afgelopen maand op TV hebben plaatsgevonden.

TV STATIONS 4-'85

NAAM	KANAAL	TEST	VOLGENS PROGR.	REGELMATIG
POPULAIR TV	25 UHF			XX
SATELIET TV	29 UHF		XX	
TRIAx TV	31 UHF		XX	
METROPOLE TV	34 UHF	XX		XX
ORION TV	42- UHF		XX	
ULTRA TV	50- UHF		XX	
TRIX TV	60 UHF			XX
AOS/ATLANTIC TV	66+ UHF			XX

VRIJE RADIO

Universe Radio is helaas gepakt op 24 februari j.l. Na 8 maanden was het de RCD gelukt om zowel studio als zender uit te pellen. In verhouding met bijvoorbeeld Amsterdam een hele tijd, zeker gezien het feit, dat zij 24 uur per dag uitzonden. Binnen niet al te lange tijd zal Radio Universe haar uitzendingen weer hervatten, zo deelde men mij desgevraagd mede.

Een ander station, dat in februari gepakt werd, is REMO Radio, niet door de RCD, maar tijdens een routinecontrole van de Waardse politie.

Noord-Holland, Esmeralda, WMR en Yab Yum doen het nog steeds goed, ieder bij hun eigen publiek, maar gezien het aantal reacties dat bij deze stations binnenkomt, blijkt dat de behoefte aan lokale radio (dus niet het soort als STAD en Rijnmond) nog altijd groter wordt. Radio Miranda doet het wat rustiger aan dan Universe deed, maar is overdag en een groot gedeelte van de avond toch in de lucht. Via dit station worden tevens de films van AOS en Atlantic TV aangekondigd.

Tot zover het FM-gebeuren. Op MG zendt natuurlijk Kraandrijver Radio iedere zondag zijn verzoekplatenprogramma voor N.-Holland, Friesland, Groningen en Drenthe uit.

Monique (963 kHz.) is goed te ontvangen tot een uur of 16.00; na deze tijd zit er een hinderlijke 16000 hertz interferentietoon doorheen, pas rond een uur of acht in de avond is deze toon verdwenen, zodat het engelstalige programma weer om aan te horen is.

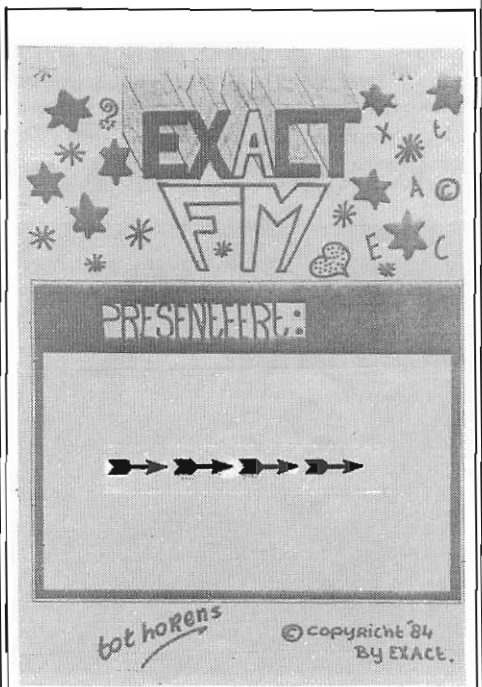
Over de daguitzendingen van Caroline en Laser ben ik minder tevreden. Het geluid van Laser doet denken aan een -slecht afgeregeld- middengolfzender uit de jaren '60 en Caroline komt -ondanks het in-

middels grotere vermogen- slecht binnen, dit door storing van een Duits radiostation. Voor Caroline adviseer ik 585 of 591 kHz. Beide frequenties zijn hier zowel overdag als 's avonds vrij schoon, zodat dit station dan ook in Noord-Holland overdag goed te ontvangen is.

Zo, dat was het dan weer voor deze keer. O ja, tijdens een slapeloze nacht heb ik NOVA Radio uit Ierland op 1188 kHz. goed kunnen ontvangen, ondanks interferentie van een BRT-zender, welke ook gedurende de nacht haar draaggolf in werking laat. Stations als bijvoorbeeld Radio Jackie (London) komen of kwamen in dit geval alleen in het najaar overdag redelijk binnen.

Ik zou zeggen: van deze kant tot juni a.s. Dan hoop ik weer een hoofdstuk aan de continuïteit story van het Noordhollandse ethergebeuren te voegen. Groetjes en love.

PETER VAN DIJK.

Bovenkarspels blijftertje?

HOE HET ALLEMAAL BEGON.

Het was het idee van 4 DX-amateurs om een station op te zetten. Gemakkelijker gezegd dan gedaan, want de apparatuur was een groot probleem. Toch kregen we die na gerulme tijd bij elkaar en begonnen we te draaien met een zender van 1 Watt. Best leuk, maar we wilden meer, regelmaat. Daarom besloten we er 1 DJ bij te nemen. Niet zo'n moeilijke opdracht, want we kenden nog wel een handjevol DJ's. Met zijn vijven hebben we de basis voor het station gelegd en de techniek kwam in handen van Erik (HTS). Alleen de zender ontbrak nog. Die hebben we bij elkaar geraapt met wat drive-in shows en door wat geld uit onze eigen portemonnaies te shaken. En ja hoor, nu zijn we erin geslaagd een leuk station op te zetten. Om even orde op zaken te stellen: we zijn er alleen voor Bovenkarspel en niet voor West-Friesland. We zijn allemaal erg jong en dat geeft ons welnig mogelijkheden om doorde-week te draaien. Dat de school voorgaat weet iedereen, maar dat 5 DJ's dit jaar examen moeten doen, is nog onbekend. Vandaar alleen uitzendingen in het weekend en dat zal ook zo blijven. Het enige, wat we willen, is draaien op de radio en daar blijven. Luisteraars hebben we toch niet en die kunnen ons toch niet steunen met geld. We moeten het allemaal zelf oplossen. Ik hoop alleen dat er mensen zijn, die luisteren en voor hen zit ik dan zo vaak achter de knoppen of in de opnamestudio. Hopelijk zijn we geen eendagsstation, want die zijn er al volop geweest hier. Er zijn er ook, die na 1 keer oppakken niet meer terugkomen, maar zo willen wij het niet. Nooit!

MODULATIE

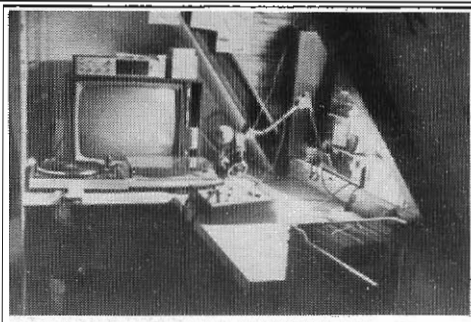
De modulatie van sommige zenders hier in de buurt is gewoon balletje. Soms hoor je alleen maar hoge tonen of soms juist niet. Wij hebben een equalizer en een pre-emphase en ik wil niet zeggen, dat we hiermee een goede modulatie hebben, maar het geluid is voor een monostation niet gek. (Kees Visser).

WAAR ZIJN WE NU MEE BEZIG?

In onze regio is het altijd een grote rotzooi op de band. De een draait over de ander heen en waar is dat nou voor nodig? Radio Action is het enige station, dat tussen 100 en 104 MHz. te vinden is. Maar toch hebben wij met Exact FM besloten om boven de 104 te gaan zitten. Waarom? Om de doodeenvoudige reden, dat ook de DX-amateurs er een grote rotzooi van maken. Zelfs de grote stations zoals Horizon e.a. hebben een tijdje gezocht naar een plaatsje onder de 95.5 MHz. We hopen nu boven de 104 MHz. een beetje rust te krijgen en nu is het onze taak om in de lucht te blijven. Erg moeilijk is dat hier wel. Het werken met een steunzender is al geen goede oplossing meer, omdat er lieden zijn die het zaakje gewoon weghalen, zoals bij de twee grote stations al is gebeurd.

COMMERCIEEL

Alle stations willen nu met commerciële boodschappen komen en daarin hou ik ze niet tegen. Alleen vind ik, dat zoiets grootscheeps opgezet moet worden. Bij sommige piraten hoor je af en toe een spotje langschieten, maar dan lach ik alleen even van binnen. Mij nog niet gezien om een of andere commerciële boodschap de lucht in te gooien. Ze zeggen vaak, dat je dan in een keer al je spullen kwijtbent en dat heb ik er niet voor over. Niet dat er zoveel bijzonders in de studio staat, maar toch zou het jammer zijn.

PROGRAMMA'S

Ik kan echt niet meer zonder draaien, denk ik. Elk weekend verheug ik me er weer op om achter het mengpaneel te kruipen en elke keer is het weer fijn om tegen (mis-schlen?) mensen te praten. Je kan niet van de buitenkant zien, of er mensen luisteren. Soms hoop ik dat ze luisteren en soms ook niet. Wanneer ik weer zo'n flater sla (wat we keurig afturven op het flaterbord) krijg ik een rood hoofd. Maar ja, dat is het leven van een DJ (zoals je dat nu mag noemen). Naar mezelf luisteren? Ook dat doe ik regelmatig. Mijn vader neemt dan mijn zaterdagmiddagprogramma op en dat luister ik dan af. Meestal tel ik dan m'n flaters op en dat schijnen er altijd meer te zijn dan was geturfd. We draaien op zaterdag blokuren en op zondag losse uren. Zondag is daarom een echte doe-dag.

Voorbeeld: met een heleboel losse apparatuur bereik je iets. We hadden nog een klein zendertje en een accu, wat de mogelijkheid biedt om iets mobiel te doen. Dus wij naar de flora (een soort bloemententoonstelling) om interviews te houden. Te gek gewoon. Alleen ik had het nogal zwaar. Ik had namelijk de accu en de zender in een rugzak gedaan en die hing op m'n bulk, terwijl op mijn rug ook een tas hing met een mengpaneel erin. Een ander (Keessie) had een radio bij zich met 2 koptelefoons en de gelin van alles was de antenne op mijn rug: een vertikale dipool, die erg veel aandacht trok. Vooral bij de politie! De grootste grap was, toen we langs een agent liepen, die naar ons aan het luisteren was. Op dat moment viel die man z'n mond open. En ik hield m'n hart vast, omdat het zendertje dat ik bij me had erg slecht was afgeregeld. En ja hoor, toen ik me omdraaide, sloeg de radio van die man dicht. Ik ben maar snel doorgelopen, want de agent greep gelijk naar zijn radio om die eens onder handen te nemen. Alles liep die dag nog goed af en dat was een schrale troost voor de ziekte, die ik ervan had overgehouden.

FRED WAASDORP EN KEES VISSER.

Tussenspits: onvoorbereid en toch elke keer enthousiast..... Interview met Henk Roland, DJ bij Radio Universe – Noord-Holland-Noord

Met de kreet "De ballen en laat ze niet vallen", sluit Henk Roland altijd de "Tussenspits" af. Dit programma wordt elke maandag- t/m donderdag uitgezonden op Universe Radio. Universe zendt uit op 95 MHz. In stereo, ergens in Noord-Holland. De maker van de Tussenspits is Henk Roland, die 15 maart j.l. 3 jaar op de radio zat. Dat vierde hij met een Top 150, die uitgezonden werd in de nacht van 16 op 17 maart 1985. We gaan even de geschiedenis van Henk Roland doorlopen:

"Hoe ben je bij de radio gekomen?"
"Dat is dus drie jaar geleden. Ik luisterde de FM-band af en hoorde Radio De Baanbreker -een hollands-talige piraat-. Ik mocht eens komen kijken en dat mengpaneel trok me eigenlijk wel aan. Daarop kocht ik zelf een zendertje, maar ik kwam de straat niet eens uit met dat malle ding. Kort daarna kwam ik een oude vriend, Radio Delmare, tegen en daar heb ik een maand of twee uitgezonden. Toen heb ik een brief geschreven naar Stads Radio Nieuwediep en daar heb ik een leuk jaar gedraaid."

"Dat was allemaal in Den Helder?"
"Inderdaad. Met de eerste twee zenders -Radio De Ronami (ikzelf) en Delmare- in de wijk De Schoten en Radio Nieuwediep was in het centrum van Den Helder".

"Hoe was de sfeer bij Nieuwediep?"
"Dat was heel gezellig altijd. Het was een grote familie. Vooral de uitzendingen, die 's avonds de lucht ingingen met kaarslicht en een flesje wijn erbij, waren erg leuk".

"Met de meisjes viel het ook altijd tegen, he?"
"Ik had nooit geluk bij de meisjes. Ik had altijd een maand of vier verkering en dan was het feest weer over".

"Waren dat ook mensen van de radio?"
"Twee van de gevallen wel. De ene heette Therese en de andere Gina Presley; fan van Elvis dus".

"Waarom ben je bij Nieuwediep weggegaan?"
"Dat kwam door mijn zwager. Hij had werk voor mij in een bedrijf, waar hij chef is en dat is heel wat kilometerijtjes van Den Helder vandaan".

"De Tussenspits begint om 17.00 uur. Is dat wel te combineren met je werk?"
"Dat is geen probleem. Ik stop om 16.30 uur met m'n werk en ik ben dan om 10 voor vijf in de studio".

"Je werkt graag met artiesten, he?"
"Ja, ik heb met heel wat artiesten gewerkt; veel nederlandstalige zoals De Dutch Boys, Miggy, Andre Hazes en Ben Cramer. Maar de mooiste programma's die ik gemaakt hebt waren met Andre van Duin en met Normaal".

"Je bent een grote fan van Normaal, he?"
"Dat kun je wel zien op de foto. Die is gemaakt door Rob Blaauw, een van de fans van de "Tussenspits". Ja, dat is de beste nederlandstalige rock en roll groep uit de Achterhoek".

"Je bereidt de Tussenspits nooit voor en toch al dat enthousiasme. Hoe kan dat?"

"Ik denk dat dat komt door mijn werk. Dat is geestelijk zwaar werk en ik reageer me dan af op de radio. Als ik dan voor de mikrofoon zit (de meeste DJ's zeggen dat ze achter de mikrofoon zitten, maar dat is niet zo), dan word ik altijd hardstikke gek en als ik een week niet uitzend, dan ben ik helemaal niet te houden. Je kunt zeggen dat ik aan het radiomaken verslaafd ben".

"Hoe kom je aan de naam Henk Roland?"
"Ik heb in 1982 de Europarade mogen presenteren van Ad Roland op Hilversum 3. Vandaar dat ik Ad z'n naam heb ingepikt. Ha,ha."

"Je hebt ook een eigen Top 10 in de "Tussenspits", nietwaar?"
"Ja, de meest NIET KLOPPENDE lijst van Nederland. Die wordt uitgezonden van 6 tot 7 uur, maar het is wel de beste top tien in Nederland".

TEKST: WILLEM VAN DAM.
FOTO'S: ROB BLAAUW.

'De ballen

en laat ze

niet vallen'

DEN BOSCH 800 JAAR!

Wat gebeurt hier op vrije radio?

Voordat we kijken, wat er heden gebeurt, allereerst een terugblik:

1978

In dit jaar begin ik -Rob de Vaan- me voor vrije radio te interesseren en op 13 april vindt dan ook de eerste uitzending plaats via de zender van Radio Titanic. Later dat jaar heb ik zelf een zender om te DX-en met diverse stations, die hier talrijk aanwezig zijn. Van muziekstations is weinig sprake. Wel is er ooit een station geweest met uitzendingen in het weekend van een paar uur onder de naam PINK PAINTER.

1979

In augustus van dat jaar wordt opeens aangekondigd, dat Den Bosch weer een station rijker is: RADIO NOORDZEE. Dit station zond een hele zaterdagmiddag uit met een leuk programma en presentatie. Het gaat 3 weken goed; dan zijn er ineens zaterdagen dat ze afwezig zijn om onbekende redenen. In juli waren er al testuitzendingen geweest van RADIO BENELUX, die nu naar aanleiding van het succes van Noordzee op de zondag leuke programma's brengen met reclame, veel disco en een goede presentatie.

1980

Het gaat goed met Benelux, maar ze zullen niet alleen blijven. Net als anderen richt ik zelf ook een station op, dat tot april 3 uur op de zondag van 11 tot 2 uur de ether vult en met carnaval zelfs een 12 uur record, wat toen uniek was. Vlak voor carnaval is Benelux opgevoerd. De schade is niet erg groot, want twee weken later zijn ze weer present met uitzendingen van 12 tot 7 op de zondag. Ondertussen zijn er ook stations gekomen met uitsluitend groetjes en verzoekjes: men belt op naar die piraat, komt rechtstreeks in de uitzending met vaak een te lang kletsverhaal en de plaat wordt gedraaid. Een van de beste en de eerste in dit soort was RADIO PERLEE.

Ook in dit jaar is het mode om als station een plaatje uit te brengen o.a. Radio Benelux met "Ik heb de balen van Hilversum 3" (Benelux Polka) en op de b-kant diverse jingles en Radio Perlee met "De eenzame amateur", gesproken door Hein Simons, nee niet die van dat plaatje, waarop hij om zijn moeder riep.

In oktober meen ik met een stel DJ's het 12 uur record wat scherper te moeten stellen: het wordt nu 25 uur. Met kerstmis wordt dit weer 50 uur door Radio Benelux.

1981

Radio Telco en Radio Blacklight doen in april een aanval op het Benelux-record. Blacklight maakt er 72 uur van en Telco 89. Benelux en Telco gaan samenwerken en zo ontstaat er op 5 september een 24 uren station op 103 MHz.: Radio Benelux. Ook anderen volgen met minder succes. Op 1 december haalt de politie met 50 man sterk Benelux uit de ether, men schroomt niet om wegen en een brug voor het verkeer af te sluiten. Het heeft weinig nut, want Benelux is op 12 december weer terug, alleen nu van 7 tot 24 uur, wel elke dag.

1982

In mei wordt Benelux wederom uit de ether gegrepen en als blijkt dat dit ook zal gebeuren na de uitzendingen, die ze in juli weer opgestart hadden, leggen ze op 24 augustus het loodje. Het wordt "stil". Er zijn nog wel stations/piraten in de lucht, maar niet zo goed als Benelux.

1983

Misschien wat laat, maar ik ontdek België op radiogebied. Daar misschien een andere keer wat meer over. Verder eigenlijk niets nieuws te melden dan dat hier en daar een piraatje uit de lucht wordt geplukt en net als vorig jaar komt Benelux met kerstmis terug in de ether, alleen dit jaar houden de luisteraars er een kater aan over.

1984

Hoera! Een station dat zich begint te onderscheiden van de anderen: RADIO PALERMO. Het wordt leuk gedaan, maar er schort nog wat aan de presentatie. Later dat jaar volgt nog een RADIO STARLIGHT, kwalitatief wel minder dan Palermo. Palermo is inmiddels wel een keer gepakt 's nachts om 0.30u., maar ze zijn terug.

1985

Radio Palermo en Radio Starlight worden weer uit de lucht gehaald. Ze zijn weer terug, maar hoe: onregelmatiger dan ooit tevoren. Hopelijk komt daar binnenkort weer verandering in.

Een station, dat normaal gesproken niet is opgevallen, mede door de weinige uitzendingen (zondag en dinsdagavond) is RADIO ATLETICO. Dit station heeft het gepresteerd om 5 (!) jaar lang uit te zenden zonder gepakt te worden. Proficiat.

Overal in Nederland wemelt het van de goede stations, maar hier in het 800-jarig Den Bosch moeten we het doen met stations die aan elkaar hangen van groetjes en verzoekjes (zo plat, zo Bosch mogelijk) en reclames die soms nog langer duren dan een plaat. Onlangs hoorde ik, terwijl ik postzegels kocht, nog een vrouw vertellen: ".... we hadden zoveel reclame dat we geld genoeg hadden en toen heb ik besloten om geen nieuwe meer aan te nemen..." Ik denk dat de echte reden is: we hebben nu zoveel lange reclames, dat we geen platen meer kunnen draaien.....

Als er iemand jarig is, geef je hem een cadeau. Den Bosch bestaat nu 800 jaar. Laat iemand in Nederland nu het voorbeeld geven en Den Bosch een goed en professioneel radiostation geven. Ik denk dat ik namens honderden radiofans en Bosschenaren spreek.

ROB DE VAAN, POSTBUS 5064,
5201 GB DEN BOSCH.

Piraten uit de lucht gehaald

DEN BOSCH - De politie van den Bosch, in samenwerking met de radio-controledienst, heeft gisteravond tussen zeven en acht uur twee illegale radio-zenders uit de lucht gehaald. Het waren de piratenzenders Starlite en Mexico.

DX-rapporten

Dat.	Tijd	Station	Lokatie	Freq.	SINPO	%	km
19.01	13.51U	ARIANNE	WESTERHAAR?	555554	100.90	100	38
14.08U	AVONDROND	VEENDAM		54555	105.00	100	88
15.12U	ZILVERVOS	HARKEMA		55545	102.00	95	79
15.25U	E.T./EDELWEIS	COEVORDEN		55555	104.50	100	50
16.05U	BRISTON	HOOGVEEN?		55555	102.50	95	39
17.24U	MOONLIGHT	HOOGVEEN		55555	105.00	100	39
17.44U	ALPENROOS	VEENDAM		45545	105.00	90	88
17.49U	BLUEBIRD	ZUTPHEN		55545	104.20	95	38
18.08U	ZWARTE DUIVEL	WOLVGA		55555	104.10	100	45
18.19U	FIESTA	EMMEN		55554	104.90	100	65
18.32U	STERRENBOOG	GRAMSBERGEN		45545	104.20	100	44
22.12U	DELTA	NIJMEGEN		34344	090.20	85	73
26.01	13.13U	KLEINE JOHNNY	HOOGVEEN	54545	100.50	100	39
13.26U	BRISTON	HOOGVEEN?		55555	102.50	100	39
05.02	18.24U	ALBATROS	VOORTHUIZEN	55555	103.90	100	45
21.24U	PALOMA	ST.WILLEBRORD?		44333	100.00	75	148
06.02	18.13U	ALBATROS	DE SCHUUR	55555	103.80	100	45
18.02	18.15U	CALIMERO	ZWARTEBOEK	54545	103.20	90	45
19.02	16.37U	10EAL	HARDERWIJK	55455	103.00	95	34
18.13U	CALIMERO	ZWARTEBOEK		55555	103.20	100	45
19.08U	DELTA	VOORTHUIZEN		55555	103.90	100	45
20.24U	NORMAAL	ELIM		55555	104.00	100	44
23.08U	EDELWEIS	LUNTEREN		55545	101.20	100	53
23.38U	RWH	HARKAMP		54545	101.80	95	44
24.26U	SUNSHINE	WESTERHAAR		55555	104.30	100	38
24.58U	ROE STER	IJSSELMONDE		45454	104.20	90	133
01.02U	CLAM	APELDORP		55555	102.90	100	31
01.13U	NACHTUIL	AMERSFOORT		45455	101.80	100	61
01.43U	ZILVERMEEUW	ZOLEN		54444	104.70	85	80
22.02	15.58U	ARZ	ROZENDAAL	45444	104.70	90	156
25.02	18.21U	ALBATROS	DE SCHUUR	55555	103.90	100	45
18.31U	DELMAR10	AMERSFOORT		55555	104.70	100	61
18.57U	BONANZA	ZWAAGWESTE INDE		44555	102.00	95	88
26.02	18.03U	HOUTHAKKER	AMERONGEN	54545	102.00	100	70
28.02	15.56U	BLACK ARROW	TEN BOER	55555	104.10	100	
16.20U	CONTINUE	??		45444	103.90	80	
16.22U	PALOMA	ST.WILLEBRORD?		34334	100.00	45	148
16.34U	RWLM	N-LIMBURG		43454	104.30	75	
19.01U	CONCORDIA	EMMERCOMPASCUUM		54454	103.90	95	76
19.03U	MONZA	NW.WEERDINGE		55555	101.00	100	75
19.08U	ALBATROS	??		45445	104.50	85	
19.14U	MI AMIGO	??		55555	104.20	95	
19.37U	ENELCO	ZUIDWOLDE		55555	101.10	100	33

Ontvanger: PHILIPS bulzenontvanger

Antenne : FM284T 8-elemente met open dipool roterend op 10M.hoogte
(is te koop in uitstekende staat)

Bert Witteveen, Lippenoordweg 20, 8051 XJ Hatten.Tel:05206-45908

30.11	00.09U	GL	ALPHEN A/D RIJN	105.90	35545	56	56
00.39U	NACHTUIL	IRNSUM		102.50	35555	58	83
01.11U	STUDIO 50	GRONINGEN		104.10	24443	24	136
03.12	17.22U	URKERVISSE	BEETCHEM	103.60	45555	64	89
13.12	18.38U	PALOMA	RAALTE	103.90	24454	40	106
13.01	01.30U	TRANENDE SLIJTER	NIJKERK	102.00	24434	30	70
16.01	01.04U	EDELWEIS	LUNTEREN	101.10	14434	18	86
27.01	02.52U	PANASONIC	HILVERSUM	100.10	24443	32	54
08.02	01.15U	PIONEER	ROTTERDAM	100.10	13343	16	84
13.02	00.30U	CAROLINE	EDE	104.90	14343	16	90
01.07U	ECHO	OTEREN		104.80	14333	14	112
19.02	01.04U	COMBINATIE 3	AMERSFOORT	105.00	14443	18	70
01.31U	COMBINATIE 1	AMERSFOORT		105.00	14443	16	70
25.02	17.37U	EENZAME ZWERVER	LEEUWARDEN	104.10	45555	62	92
17.45U	KIPZENDER	LEEUWARDEN		104.10	25555	40	92
02.04U	REACTOR	TIEL		103.10	45555	68	94
03.00U	DWERG	MUNTENDAM		103.00	13232	18	150
03.28U	BIERPRIK	TOLBERT		104.50	45555	62	122
26.02	00.24U	VERKENNER	GRONINGEN	103.30	35554	44	136
00.38U	ZWARTE RIDDER	HARKEMA		101.00	25444	40	110
01.11U	DRANKORGEL	ORACHTEN		102.00	45555	62	105
01.18U	ZILVERVOS	HARKEMA		102.00	35555	58	110
01.21U	NOORDZEE	STADSKANAAL		101.10	12333	18	152
01.47U	NACHTVOGEL	IRNSUM		102.50	35544	48	83
02.07U	RIO	LUTJEGAST		103.00	35455	44	118
02.15U	SNEEUWIGANS	LUTJEGAST		102.50	35455	42	118
02.27U	NEPTUNUS	FRANKER		100.80	12333	18	78
27.02	01.16U	TROPICAL	TIEL	101.30	45555	62	100
01.45U	DAKOTA	GEMERT		105.30	23333	31	137
01.57U	LANDSKAMPIDEN	HARKEMA		101.90	13343	20	110
02.08U	STUDIO MOND	GRONINGEN		104.80	13333	18	136
28.02	17.51U	JANTJE BETON	KALMERPOMP	103.40	25444	40	126
18.14U	WHISKEY	TEN BOER		104.80	45555	62	154
18.47U	MI AMIGO	GRONINGEN		104.10	45555	62	136
01.03	01.08U	MOBY DICK	NIEZIJL	102.10	25454	28	123
01.36U	BLONDE MAN	NW.AMSTERDAM		101.20	24444	24	140
02.00U	PALOMA	ZWAAGWESTE INDE		105.20	25454	36	84

Ontvanger: OPTONICA SA-2121. Cev. 1,8uV-26dB

Antenne : FUBA 9-elemente geplakt op 103 Mhz. op 10M hoogte.
Impala Radio, Postbus 47, 1850 AA Helloo

12.01	00.01U	F.R.R.	ROTTERDAM	105.80	35245	
12.06U	CAROLINE	BELGIE		104.80	25244	
15.01	17.43U	DE ZWERVER	ROOSENDAAL	106.00	34344	
16.01	22.46U	RODEO	BAARLE-NASSAU	104.20	55555	
19.01	00.15U	MI AMIGO	BRUSSEL	107.60	24345	
00.33U	MAEVA	BRUSSEL		105.70	45454	
20.01	00.23U	R.N.L.	BELGIE	104.20	45445	
26.01	11.46U	ALASKA	OUDEBOSCH	105.90	45345	
27.01	00.30U	EASTWAVE	HAMONT-ACHEL	100.80	55555	
02.02	23.20U	V.R.O.B.	BELGIE	105.10	25454	
23.31U	EXPRESS	ANTWERPEN		106.10	35344	
23.36U	CONTINUE	BELGIE		104.20	45454	
23.48U	RADIO PELT	OVERPELT		107.00	45553	
03.02	00.02U	CONTINUE	BELGIE	104.20	55554	
00.12U	CONCORDIE	BELGIE		103.00	33454	
22.20U	ACTIEF	ANTWERPEN		105.90	33354	
00.30U	PALOMA	POPEL		103.40	55555	
01.21U	MI AMIGO	KAATSHEUVEL		107.50	35455	
14.02	17.18U	VERONICA	KAATSHEUVEL	105.60	45554	
21.02	00.08U	WILLEM II	ONG.ROOSENDAAL	107.50	35354	
00.15U	VIKING	BELGIE		105.60	35454	
00.49U	GALACTICA	ST.OEDENROOE		106.20	35455	
22.02	12.59U	RADIO 2000	BELGIE	101.10	45555	
23.02	17.00U	B.B.C.	??	095.30	45555	
24.02	00.20U	RADIO ACE	VLAANDEREN	106.00	24355	
00.30U	MAEVA	BRUSSEL		105.80	33455	
00.41U	ACTIEF	ANTWERPEN		105.10	43455	
00.54U	RODEO	BAARLE-NASSAU		104.20	35454	
01.09U	PALOMA	ZUIDERT		100.10	45555	
01.03	11.05U	TELSTAR	DEN HAAG	099.50	14233	
13.03U	KEIZERSTAD	NIJMEGEN		095.60	45555	
15.14U	VICTORIE	BELGIE		106.50	35453	

Ontvanger: Tokyo Skylark en Grundig Concertmaster.

Antenne : vert. dipool en een 4-elemente richtantenne op 12 M.
Groeten uit Tilburg, Jan de Graaf, DJ radio Columbia en
luisteramateur.

p/a Perosisstraat 193, Tilburg. Ook voor QSL kaart.

03.02	00.06U	DE STROPER	IJSSELMUIDEN	180M	22332	190
00.15U	KENTUCKEY	NUNSPET		180M	22222	170
22.11U	ARMADA	LEMELVELD		180M	32232	195
05.02	20.31U	807	BARNEVELD	180M	34433	140
07.02	17.23U	PARADISO	ZWARTMEER	180M	11221	250
17.41U	DE ZWERVER	ZWANENBURG		180M	11111	150
17.46U	SAPPORRO	VOORTHUIZEN		180M	23222	150
09.02	07.50U	H.J.DE TUINMAN	??	180M	44444	
10.02	21.46U	WALDO	UOEL	180M	23332	155
12.02	21.47U	ZWAARDVIS	ROUVEEN	180M	34434	200
13.02	22.24U	KRANTEBOER	??	180M	22232	
22.35U	??	VELUWE		180M	22422	135
19.02	00.24U	VOSSEJAGER	??	180M	35422	
20.36U	SAPPORRO	VOORTHUIZEN		180M	34243	150
23.02	01.30U	ARENA	GAANDEREN	180M	33343	155
25.02	19.53U	DRUKSTROOMJAGER	DENKAMP	180M	44344	210
26.02	20.27U	807	BARNEVELD	180M	34444	140
27.02	22.21U	PELIKAAN	LOCHEM	180M	33332	175
22.24U	KRANTENMAN	??		180M	33232	
22.25U	WALDO	UOEL		180M	22132	155

Ontvanger: ITT Viola Deluxe

Antenne : ferrietantenne

Reakties 100% retour.

Luisteramateur zebra. Hugo de Becker, Werchterbaan 42,
3120 Tramel-Belgie

28.02	STAD CULEMBORG	CULEMBORG	095.00	22352	21
	TELSTAR	DEN HAAG	095.30	12232	56
	STAD DEN HAAG	DEN HAAG	097.20	24455	56
	GROEISTAD	ZOETERMEER	098.50	34454	42
	PALOMA	ST.WILLEBRORD	100.00	45555	40
	ATLANTIS	ANTWERPEN	100.40	55555	75
	EASTWAVE	??	100.60	54334	??
	MAGIC 77	ST.NIKLAAS	101.00	34344	92
	METROPOOL	??	101.80	34454	??
	PALERMO	??	102.20	23354	??
	ROYAAL	GAMMEL ACHEL	102.40	34433	52
	ANNICK	ANTWERPEN	103.00	22212	75
	CONTINUE	MEERLE	103.20	55555	37
	PALERMO	??	104.20	33322	??
	POPULAIR	MIDDELBURG	104.70	32243	100
	EUROPA	WUUSTWEZEL	105.00	12233	55
	F.R.R.	ROTTERDAM	105.30	45544	35
	ALASKA	OLD GASTEL	105.60	34454	42
	VICTORY	DEURNE	106.00	45554	67
	ARCAN	MORTSEL	106.30	21214	75

Ontvanger: Prinzsound TT4200

Antenne : TELES + Zelfbouw open dipool (uit FRM). 12.20M hoogte
Sjaak Molenaar, Postbus 14, 4285 ZG Woudrichem

01.02	11.50U	DERBY	HOOGVEEN	180M	34543
	11.55U	BLACK SHADOW	N.O.P.	180M	34433
	12.00U	STROPER	??	180M	34443
	12.06U	COWBOY JIMMY	ZUIDBROEK	180M	34554
	12.10U	ROOE PANTER	??	180M	34443
	12.15U	PARADISVOEL	??	180M	23432
	12.20U	IJZERMAN	NO. GRONINGEN	180M	33434
02.02	14.20U	RHEINLAND	B.R.D.	250M	44434
	14.25U	MALLE PIETJE	EMMERCOMPASCIUM	250M	44444
	14.35U	WATERMAN	EMMEN	250M	45454
08.02	11.30U	DERBY	HOOGVEEN	180M	34544
	12.15U	SPANNINGZOEKER	HOOGVEEN	180M	34544
	12.18U	FLAMINGO	HARDENBERG	180M	22332
	12.25U	IJZERMAN	NO. GRONINGEN	180M	33434
	12.30U	POSTDUIF	VELUWE	180M	34444
	12.33U	STROPER	??	180M	34443
	12.37U	NOVA 04	??	180M	34433
	12.40U	ROOMBOOT	??	180M	34443
	12.45U	OKLAHOMA	??	180M	23432
	16.30U	COWBOY JIMMY	ZUIDBROEK	180M	34544
	16.40U	ARMADA	LEMELERVELD	180M	24434
	16.45U	TOULOUSE	GRAMSBERGEN	180M	34424
09.02	09.50U	HAWAII	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
	10.00U	WATERMAN	EMMEN	250M	45544
	10.10U	RHEINLAND	B.R.D.	250M	35444
	10.15U	RADIO B.V.	KLAZIENAVEEN	250M	55555
	10.20U	MALLE PIETJE	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
	10.35U	EENZAME PIRAAT	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
16.02	09.30U	HAWAII	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
	11.30U	MALLE PIETJE	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
17.02	11.00U	MALLE PIETJE	EMMERCOMPASCIUM	250M	45544
	15.10U	ALPENKRUISER	ELIM	180M	34434
18.02	12.06U	ZWERVER	GLANERBRUG	180M	34544
	12.15U	STRAALJAGER	??	180M	34443
	12.20U	TW.RADIO UNIE	TWENTHE??	180M	34444
	16.15U	SCHADUW	ZWARTEMEER	180M	55555
	16.23U	POOLSTER	??	180M	34554
	16.30U	TARZAN	OMMEN	180M	34443
	16.33U	TOULOUSE	GRAMSBERGEN	180M	34544
19.02	12.30U	CASSABLANCA	EMMEN	180M	45544
	13.45U	FLAMINGO	HARDENBERG	180M	24433
	14.00U	R.B.T.	??	180M	34543

Ontvanger: PHILIPS
Antenne : Langdraad ca. 20 meter.
M.Hindriks, De Hulzen 46, Zwartemeer

Als ex 3-meter amateur mag ik altijd graag de DX-rapporten doorlezen. Bij het maken van deze rapporten wordt echter meestal gebruik gemaakt van dure ontvangers en richtantennes met x-elementen op grote hoogte. Maar is het voor muziekstations niet leuk om te weten hoe het zit met de ontvangst op een draagbare radio in de werkplaats van een bedrijf of op kantoor?? (Red. vast wel!)

Hier volgt een rapport gemaakt m.b.v. een eenvoudige stereo radio-recorder:

11.00U	ACTION	ROTTERDAM	105.00	13232
14.45U	AMOR	ROTTERDAM	106.80	34444
08.30U	ATLANTIS	ROTTERDAM??	100.70	12212
14.30U	BENELUX	ZWIJNDRECHT	107.20	54454
09.20U	BEVERLAND	MERSELE	101.80	34444
08.45U	CALYPSO	??	101.00	12221
09.10U	CENTRAAL	??	101.60	14232
12.20U	CONDENSATOR	MAASDAM??	100.50	33233
10.20U	CONTINUE	BREDA	103.50	33444
11.35U	DELTA	BELGIE	104.80	11111
11.30U	EXPRESS	BELGIE	104.60	11111
10.40U	FREE RADIO	ROTTERDAM	105.80	55545
09.05U	LOKAAL	SCHIEDAM	101.30	11121
10.00U	MI AMIGO	ROTTERDAM	102.30	33233
08.10U	PALOMA	ST.WILLEBRORD	100.00	34343
09.00U	RADIO VRIJ	??	100.90	11111
10.05U	STUDIO BRUSSEL	BELGIE	102.80	34343
10.55U	VICTORY	OEURNE	106.20	13122

Ontvanger: PHILIPS 0-8118
Antenne : telescoop
L.v.d. Linden, Postbus 163, 3340 AD H.I.Ambacht.

22.12	23.15U	TX	BOVENKARSPER	106.70	55554	28
28.12	18.06U	STILLE PIRAAT	URK	101.00	42444	45
29.12	01.45U	CALYPSO	GORINCHHEM	104.00	34443	71
	01.35U	COMMODORE	UTRECHT	104.40	23242	45
30.12	01.09U	DAKOTA	ENKHUIZEN	100.00	55544	29
31.12	01.01U	PIONEER	ROTTERDAM	100.00	13242	69
	02.15U	ALASKA	SNEEK	100.80	44444	73
	02.20U	FLAMINGO	HARKEMA	101.80	45544	104
	02.27U	R.C.A.	AMSTERDAM	100.80	55555	14
	02.45U	TORNADO	VEENDAM	100.10	12221	139
05.12	02.01U	M.R.A.	ALKMAAR	105.60	45554	20
	02.26U	IMPALA	ALKMAAR	102.90	45554	20
06.12	01.56U	HOUTHAKKER	AMERONGEN	101.70	55555	
17.02	23.01U	PANASONIC	HILVERSUM	100.00	44534	34
19.02	01.50U	DRAAI. SLIJPER	NIJCKERK	102.00	53445	46
23.02	23.30U	COLORADO	AKKUM	104.40	45535	80
25.02	00.44U	HERCULES 104	VUGHT	104.80	55345	92
	01.33U	VERKENNER	GRONINGEN	103.70	44554	127
	02.23U	DAKOTA	GEMERT	105.10	34222	111

	17.30U	KIPZENOER	LEEWARDEN	104.00	43444	91
	17.40U	KLEINE MAN	AUGUSTINUSGA	101.10	43543	106
	18.51U	ATLAS	SNEEK	101.00	55555	73
	20.17U	ZEEWOLF	LAUMERSOOG	??	22222	123
	23.43U	BONANZA	ZWAAGWESTEINDE	??	33533	106
26.02	00.45U	DRANKORGEL	DRACHTEN	??	55555	94
	01.08U	ZILVERVOS	HARKEMA	??	34544	104
27.02	01.13U	R.S.	SCHIJNDEL	??	44544	99
28.02	00.49U	STUDIO MONO	GRONINGEN	??	33443	127
	20.45U	WITTE PANTER	BUITENPOST	??	32223	111
	21.23U	MI AMIGO	GRONINGEN	??	55534	127

Vanaf 25-2 was de schaalindeling defect, vandaar geen frekwenties.
Ontvanger: SANYO JCX 2100 KZ
Antenne : FUBA 8-elementen op 12 meter hoogte
ATLANTICA RADIO 103.8 Mhz. Purmerend.

12.02	00.00U	IMPALA	ALKMAAR	102.90	11111	3	84
	00.20U	MAGIC SOUND	LAREN	103.95	21122	20	64
14.02	02.00U	OZON	AMSTELVEEN	101.40	45434	70	45
17.02	11.45U	ELCO	GOUDA	106.05	54333	45	20
	01.10U	ARI	AMSTERDAM	101.15	32332	40	60
	01.10U	B17	HILVERSUM	102.00	54454	40	60
19.02	01.00U	EDELWEIS	LUNTEREN	101.30	43444	70	80
23.02	02.30U	CALIMERO	ZWARTBROEK	103.05	33433	60	
		DRAAI. SLIJTER	NIJCKERK	101.80	41122	20	78
24.02	12.25U	TINUS TUSSENGAS	LUNTEREN	101.75	44344	60	80
	12.40U	DRAAI. SLIJTER	NIJCKERK	101.80	44544	80	78
		WATERVIS	ZELHEM	101.10	33433	50	
		MEXICO	DOETINCHEM	101.05	43343	50	125
	01.30U	BELGO	DOETINCHEM	101.10	34544	50	125
	02.15U	VERKENNER	GRONINGEN	103.70	34333	40	200
		SNEEUWRIJTER	??	102.05	33233	40	
	02.30U	COLORADO	DOKKUM	101.90	33333	50	180
		FLAMINGO	HARKEMA	101.70	55545	90	180
		VL. SCHOTEL	DRACHTEN	101.95	34423	50	174
24.02	02.30U	STUDIO 50	GRONINGEN	104.20	22212	40	200
	02.40U	WESTERBEEK	COEVORDEN	101.20	32232	50	
	02.45U	SPEWIER	HAALERWIJK	103.60	44233	60	170
	03.00U	FENIX	HARKEMA	103.50	34333	50	180
	04.00U	BIERPRIK	ZW. GRONINGEN	104.55	32232	55	200
25.02	12.30U	ZILVERVOS	HARKEMA	101.90	22322	40	180
		DRANKORGEL	DRACHTEN	102.00	33233	50	174
04.03	01.35U	FANTASY	MONNICKENDAM	101.70	12212	20	73
26.02	02.00U	SPECIALITY	UTRECHT	100.30	11111	7	60
	01.25U	TROPICAL	TIEL	101.30	22333	60	65

Ontvanger: MARANTZ ST450 gev. 0,8uV/26dB SR.
Antenne : 8-elementen FUBA op 25 meter hoogte
PIONEER ROTTERDAM, P.O.BOX 34072, 3005 GB ROTTERDAM

22.02	23.06U	RIO DE JANAIO	OUDE GASTEL	103.20	55555	100
23.02	00.27U	ARIZONA	SPRUNDEL	105.70	55555	100
	00.28U	DELTA	SPRUNDEL	104.20	54444	95
	01.00U	ATLANTIS	OUDEBOSCH	106.40	55555	100
	01.30U	OMEGA	ROTTERDAM	105.40	55555	98
	02.25U	O.M.V.	ALPHEN A.O. RIJN	101.80	33243	45
24.02	00.25U	MARKIES	ROTTERDAM	105.00	34444	50
	01.05U	INTERCITY	CAP. A/O IJSSEL	100.30	54444	95
	01.35U	SENIOR	VLAARDINGEN	107.00	54444	90
	23.45U	ACTIVITY	CAP. A/O IJSSEL	106.40	44344	70
25.02	00.01U	DELMARE	DELFT	101.90	54444	85
	00.02U	A.R.Z.	ROOSEDAAL	104.60	55555	100
	00.06U	S.R.	ZAA NSTREEK	101.90	31332	23
	00.35U	R.M.F.	ALPHEN A/O RIJN	101.20	54444	93
	00.40U	IMPALA	ALKMAAR	103.00	54445	90
	00.41U	COMMODORE	RIODERKERK	106.00	32333	60
	01.15U	ALBATROS	HOOVEN	101.80	55555	95
	01.30U	O.B.X.	HELLEVOETSLUIS	104.10	41332	73
	01.36U	HYGAIN	HOORN	101.30	44444	70
	01.37U	FLAMINGO	HARKEMA	101.90	23333	40
	01.42U	TROPICAL	HEILOO	105.00	43444	75
	01.50U	S.W.R.	CAP. A/S IJSSEL	101.90	32333	45
	02.10U	PROTON	DONGEN	106.10	55555	90
	03.00U	PIONEER	ROTTERDAM	100.20	23333	28
26.02	00.45U	T.R.I.	VLAARDINGEN	104.20	34133	45
	00.47U	ZWARTE LOLA	ACHTMAAL	106.30	55555	100
	00.49U	ZWERVER	ROOSEDAAL	105.80	45555	85
	02.45U	PACIFIC	ZWIJNDRECHT	106.00	43333	50

Mexico Radio Willemstad, P.O.Box 36, 4797 SM Willemstad.

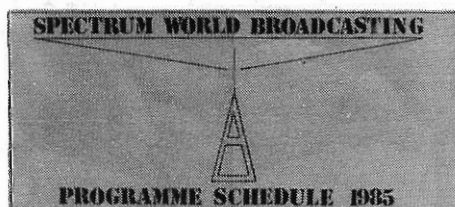
03.05	13.40U	MONACOR	ENSCHDEDE	103.90	34444
	13.41U	FLAMINGO	IJSSELMONDE	102.80	44445
	13.42U	VENETIE	ERICA	102.00	55443
	13.43U	BMW	WESTERHAAR	104.40	44435
	13.56U	ALPENROOS	VEENDAM	104.80	43334
	13.59U	EDELWEIS	LATROP	104.20	43344
	14.05U	BOTERBLOEM	NW.AMSTERDAM	102.10	44345
	14.09U	ALBATROS	ALMELO	102.80	23333
	14.25U	E.T.	COEVORDEN	104.70	55455
	16.04U	COBRA	NW.WEERDINGE	101.80	34344
	16.07U	DELMA	HOOGEVEEN	104.00	55445
	17.02U	OKLAHOMA	KLAZIENAVEEN	101.80	55555
03.06	00.26U	WESTERBEEK HENK	COEVORDEN	102.20	55555
	00.27U	CENTRAAL	HOOGEVEEN	102.00	34434
	00.28U	MONZA	NW.WEERDINGE	101.60	44444
	00.36U	WIELEWAAL	KLAZIENAVEEN	102.00	54545
	00.40U	HAWAII	??	102.10	44433
	00.54U	GELOSO	SLOCHTEREN	103.50	34444
	01.04U	MUSTANG	ELIM	102.90	43344
	01.13U	BABYLON	VEENDAM	103.40	32232
	01.17U	KL. SCHILOPAD	DOETINCHEM	102.80	23222
	01.18U	PIEPZENDER	VRIEZEVEEN	104.40	44334
	01.22U	BARACUDA	RAALTE	103.00	33233
	01.25U	EMV	BERGENTHEIM	104.50	43343
	02.02U	ROCKY	DOETINCHEM	102.00	32223
	11.00U	BLACK ARROW	N.O. GRONINGEN	104.20	43444
	11.18U	MARIO	GOOR	103.30	43444
	11.45U	FLAMINGO	VALTERMONO	104.30	34444
07.03	00.25U	FLAMINGO	NW.BUINEN	102.00	32233
	00.27U	HECTOR LIMA	VRIEZEVEEN	105.00	44334
	00.30U	MOONLIGHT	ALMELO	103.80	44445
	12.35U	UKW	RIJSEN	103.70	23232
	17.30U	MOBY DICK	OUDE PEKELA	103.90	33444
	17.35U	STUDIO ORION	WEITEVEEN	104.20	55555
	18.05U	ELEKTRON	COEVORDEN	103.60	23232
	18.10U	EDELWEIS	OOTMARSUM	104.00	43344
	12.10U	CALIMERO	NW.BUINEN	102.10	33223
	12.27U	SANDOKAN	WEERDINGEMONO	101.10	33444
	12.32U	ALPENJAGER	NW.AMSTERDAM	102.00	45545

Ontvanger: ARISTONA 041
Antenne : FUBA 8-elements
Luisteramateur Jopie de Bok, Vaneklaan 15, Nw.Schoonebeek

07.10	00.54U	BLACKBRIT	VOORSCHOTEN	105.10	45554	75
	01.41U	VIP	IJMUIDEN	107.10	35534	30
	02.42U	LEEUMERIK	KATWIJK A.ZEE	104.10	34544	45
13.10	02.12U	DRANKORGEL	DRACHTEN	101.90	14432	10
19.10	00.30U	BLACKLIGHT	DEN HAAG	101.10	55555	95
24.10	01.08U	ARZ	ROOSENDAAL	104.40	45554	80
	01.20U	GIDDI UP GO	ARNHEM	104.10	23543	20
28.10	01.56U	CENTRAAL	PURMEREND	106.10	34453	30
	02.11U	CUICIE	NOORDWIJK	106.10	33443	35
04.11	02.20U	HOBEL	HEILOO	104.50	24423	20
	02.59U	PROTON	DONGEN	106.10	34554	40
11.11	01.20U	BOOGSCHUTTER	NIJCKERK	101.90	24523	25
	01.23U	ONYX	HILVERSUM	102.00	45554	70
01.12	01.55U	PULSAR	HEILOO	103.80	24543	25
13.12	00.28U	REACTOR	TIEL	102.90	45554	70
	01.10U	CENTRAAL	PURMEREND	105.90	34554	40
15.12	01.19U	AMAZONE	BEUSICHEM	101.40	32553	50
25.02	03.25U	LANDSKAMPTOEN	HARKEMA	101.80	24423	20
	03.30U	FLAMINGO	HARKEMA	101.90	45554	70
	03.15U	COLORADO	DOKKUM	102.00	35534	30
	02.30U	BIERPRIK	GRONINGEN	104.60	35534	30
	03.20U	FENIX	HARKEMA	103.60	23543	20
	01.30U	DELTA ZULU	ZAANDAM	105.50	23543	20
	00.58U	FWE	BEVERWIJK	105.00	24543	25
	02.45U	VERKENNER	GRONINGEN	103.70	35534	30
07.03	21.45U	PLL	SPRANG CAPELLE	106.20	24543	25
	22.15U	TRONIC	OOSTERHOUT	107.20	25543	20

Ontvanger: KENWOOD KT31L
Antenne : 9-elements
CETRON RADIO, 104.8 Mhz. Stereo, Schiedam

KORTE GOLF

03.02	11.20	R.W.	NEDERLAND	6200	23222
	12.50	DELMARE	BELGIE	6202	44444
	13.20U	CANZONI	DUITSLAND	6206	44444
	10.30U	RHA	NEDERLAND	6210	34444
	10.30U	LONDON UK	ENGELAND	6210	34433
	10.15U	RHA	NEDERLAND	6220	34333
	10.18U	LONDON UK	ENGELAND	6220	24232
	13.05U	RHA	NEDERLAND	6220	44444
	10.55U	RW	NEDERLAND	6229	23212

	10.00U	BRITAIN RADIO	ENGELAND	6230	45333
	10.15U	RHA	NEDERLAND	6232	34333
	09.40U	FLYING OUTCHMAN	NEDERLAND	6235	34333
	11.00U	FREEDOM	SCHOTLAND	6235	23222
	10.05U	LONDON UK	ENGELAND	6235	22222
	12.05U	BRITAIN RADIO	ENGELAND	6238	44344
	09.00U	SPECTRUM W.B.	ENGELAND	6240	45444
	11.20U	48 INT.	ENGELAND	6240	24333
	10.55U	KRYPTON	ENGELAND	6264	44333
	09.10U	EASTCOAST COMM.	ENGELAND	6270	34233
	11.45U	RIOICULOS	NEDERLAND	6275	34223
	11.40U	WESTSIOE	IERLAND	6280	24323
	12.00U	LONDON UK	ENGELAND	6290	23222
	13.15U	MI AMIGO	IERLAND	6290	22322
	12.25U	RHA	NEDERLAND	6295	33233
	11.50U	BLUEBIRD	NEDERLAND	6295	22222
	11.55U	LONDON UK	ENGELAND	6298	23222
	14.00U	LONDON UK	ENGELAND	6298	22122
	09.15U	IRELAND INT.	IERLAND	6310	33333
	08.50U	WORLD MUSIC R.	NEOERLAND	6910	45444
	10.05U	DUBLIN	IERLAND	6910	45444
	09.40U	TIME	ITALIE	7104	23133
	10.20U	SPOLETO	ITALIE	7140	25323
	09.25U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	35223
	10.10U	SOUND OF SWITZERL.	ZWITSERLAND	7315	44333
	10.13U	BATIDA	DUITSLAND	7340	23222
	09.40U	ABC RADIO	ENGELAND	7350	25122
	11.05U	CRYSTAL RADIO	ENGELAND	7375	25222
	08.40U	101 INT.	DUITSLAND	7447	34333
	09.25U	KBC	NEDERLAND	7447	34333
	09.45U	NOVA MUSICA	ITALIE	7480	34223
03.02	10.30U	SUNRISE	ZWEDEN	11416	24322
09.02	11.00U	DUBLIN	IERLAND	6910	45444
	10.50U	TIME	ITALIE	7105	45333
	10.45U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	45333
09.02	11.05U	ABC	ENGELAND	7350	34333
10.02	12.05U	DELMARE	BELGIE	6207	45333
	12.45U	RASTAFARI	NEDERLAND	6207	45333
	10.40U	FLYING OUTCHMAN	NEDERLAND	6210	45433
	09.00U	SPECTRUM WB	ENGELAND	6240	35333
	10.15U	KBS?? UNID	ENGELAND	6240	34333
	10.20U	WAVES	FRANKRIJK	6275	24222
	13.00U	RIOICULOUS	ENGELAND	6275	24222
	12.50U	MI AMIGO RADIO	IERLAND	6290	23222
	08.10U	WORLD MUSIC R.	NEDERLAND	6910	35333
	09.30U	DUBLIN	IERLAND	6910	35333
	10.10U	TIME	ITALIE	7105	25123
	10.15U	SPOLETO	ITALIE	7140	25222
	10.20U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	25333
	10.30U	ATLANTIQUE 2000	FRANKRIJK	7325	24222
	11.10U	PAMELA	ENGELAND	7328	24232
	11.40U	RHA	NEDERLAND	7350	25333
	10.35U	APOLLO	ENGELAND	7400	35344
	08.50U	101 INT.	DUITSLAND	7447	35333
	09.55U	KBC	NEDERLAND	7447	35333
	09.45U	NOVA MUSICA	ITALIE	7480	34323
17.02	09.50U	FRS HOLLAND	NEDERLAND	6206	44444
	09.10U	SPECTRUM WB	ENGELAND	6240	34344
	10.50U	KRYPTON	ENGELAND	6264	24333
	11.00U	WESTSIOE	IERLAND	6278	33333
	12.00U	ANNABEL	ENGELAND	6280	34233
	10.00U	BIG BROTHER	DUITSLAND	6283	24222
	11.05U	BLUEBIRD	NEDERLAND	6295	24322
	09.20U	DUBLIN	IERLAND	6910	45344
	08.30U	WNR	NEDERLAND	6910	45444
	10.10U	TIME	ITALIE	7105	23223
	10.20U	SPOLETO	ITALIE	7140	24222
	10.30U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	34233
	12.15U	WINGS OF HEALING USA		7295	34333
	13.55U	MILANO	ITALIE	7295	34333
	10.40U	ATLANTIQUE 2000	FRANKRIJK	7330	24333
	10.45U	ABC RADIO	ENGELAND	7350	35333
	10.35U	BATIDA	DUITSLAND	7352	44323
	08.55U	101 INT.	DUITSLAND	7446	44433
	09.35U	KBC	NEDERLAND	7446	44433
	11.15U	NOVA MUSICA	ITALIE	7480	45434
24.02	15.20U	ADVENTIST WORLD	ITALIE	6205	45444
	10.50U	RASTAFARI	NEDERLAND	6206	35333
	14.00U	DELMARE	BELGIE	6206	35333
	12.00U	CLCG	DUITSLAND	6206	25322
	09.45U	BRITAIN RADIO	ENGELAND	6230	45444
	09.50U	UNIO (ARENA??)	NEDERLAND??	6232	45444
	09.45U	SPECTRUM WB	ENGELAND	6240	45344
	11.10U	KRYPTON	ENGELAND	6264	35323
	11.15U	WESTSIOE	IERLAND	6278	33333
	13.20U	VALLER	IERLAND	6868	24122
	08.40U	DUBLIN	IERLAND	6910	44444
	09.25U	TIME	ITALIE	7105	34232
	10.20U	SPOLETO	ITALIE	7140	24222
	08.30U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	25343
	10.00U	KIWI	NW.ZEELAND	7338	34333
	11.45U	WAVES	FRANKRIJK	7338	34333
	12.40U	49 INT.	ENGELAND	7338	34333
	11.55U	ABC	ENGELAND	7350	35233
	11.00U	BRIGITTE	BELGIE	7355	23222
	10.30U	CRYSTAL	ENGELAND	7375	25222
	09.05U	101 INT.	DUITSLAND	7446	44333
	10.45U	NOVA MUSICA	ITALIE	7480	45333

Ontvanger: Grundig Satellit 3400
Antenne : Telescope
Victoria, postbus 19037, 3501 DA Utrecht.

BREDA

In vele plaatsen in ons land, zo meldt FRM 3/85, staan weer activiteiten van vrije radio's in de kinderschoenen. Ook in Breda is dit het geval. Het FRM 11/84 maakte al melding hiervan door een waarschuwing ingezonden stuk van Bernard van de Heuvel, die ons in het geheel niet bekend is. Er wordt momenteel hard gewerkt aan de studio en de straaltverbinding naar de lokatie van de hoofdzender. De programma's van vrijdag 06.00 tot zondag 24.00 uur zullen hoofdzakelijk tot 40 muziek bevatten, daar Breda buiten een goed nonstop station een grondig tekort heeft aan stations met deze muziek. Wij hopen in de toekomst voor Groot-Breda vrije radio te maken en hopelijk met succes. Voor de volledigheid nog een paar kanttekeningen van technische aard:

De studio is uitgerust met: 2 draaitafels, 2 cass. decks, 2 bandrecorders, 2 mikrofoons en een 10-kanaals mengpaneel. Ons huidige personeel bestaat uit: DJ's: Frank van Amstel, Alex Brok, Stefan Timmers, Jan Blok, Rob Hudson, Peter de Wit, Hans de Bruin, Hans Kronenburg en Bart Vermeer. Nieuwslezers: Annemiek de Ruyter en Hans de Leeuw. Nonstop: Ron Vermeulen. Verder rest ons alleen complimenten te geven voor uw geweldige blad, dat door onze DJ's grondig wordt gelezen.

DIREKTIE WEEKEND MUSIC RADIO, POSTBUS 4984, BREDA.

ROTTERDAM

Naar aanleiding van een sticker die jullie vorige maand in het FRM hadden afgedrukt, ben ik eens gaan luisteren naar dat nieuwe station. Ik heb het over STAD ROTTERDAM op 94.7 MHz. Stad zendt uit 24 uur per dag en de muziekkeuze loopt uiteen van gouwe ouwe tot disco Import. Zaterdag wordt er alleen maar disco gedraaid. De kwaliteit van het geluid laat af en toe nog wel te wensen over, maar over het algemeen heeft Stad een krachtig en prachtig limter geluid. Ik denk dat als die jongens een tijdje draaien (alle begin is moeilijk) en de beginproblemen verholpen zijn, dat Stad het station is, waar Rotterdam op zat te wachten.

JOHN BRAGG.

Hier een reactie van een fanatieke luisteraar uit Rotterdam. Helaas moet ik wat negatief zijn wat de stations hier betreft. Alhoewel, in februari maakten we de terugkeer van Radio Amerika mee op 100.1 MHz. Ze dreadden weer de gewone programma's en wat nonstop muzik, maar het mocht niet lang duren, want nu is het weer stil op de 100.1. Daarentegen is nu Atlantis-Antwerpen zeer goed te ontvangen en nog verschillende andere stations als Ponda Rossa, Cuna, Contin, Groelstad enz. Kun je nagaan hoe stil het hier is in Rotterdam. Verder is de 101 MHz. al geruime tijd stil, oftewel Radio

Stad Rotterdam is verdwenen. Zonde vind ik het ook van Radio Centrum die verleden jaar oktober aankondigde, dat ze in november terug zouden komen. Na een paar dagen uitgezonden te hebben met mijns inziens een zeer goede programmering, heb ik ze niet meer kunnen ontvangen. Doodzonde vind ik dat de 105.5 MHz. leeg is. Ik hoop dat ze terugkomen.

Tegenwoordig luister ik naar Radio Transatlantic, die doorweekt nonstop draait en in het weekend gepresenteerde programma's. Wat ik wel jammer vind, want 5 dagen nonstop gaat toch wel vervelen. Ik hoop dat het snel weer wat drukker wordt op de Rotterdamse radio. Succes met het steengoede blad. JOHAN DE GRAAF.

NIJVERDAL

Hier een brief van de Nijverdalse piraat R.T.L.O. wat staat voor Radio Twentse Lokale Omroep, gevestigd te Nijverdal. Wie is R.T.L.O.? Wel, ik dus en nog 5 andere medewerkers, waarvan 3 DJ's, onder andere ikzelf. De R.T.L.O. is al 5 jaar actief op radio en al tweemaal uit de ether geplukt. De eerste keer was op zondag 6 dec. 1982 om 13.55 uur. Het programma zou om 14.00 uur afgelopen zijn. De tweede keer is nog niet zolang geleden. Dat was op zaterdag 16 feb. 1984 om 13.30 uur. Ook nu zouden we om 14.00 uur ophouden. Belde keren werd de zender (overigens 2 x buizentrap) in beslag genomen.

Het plan is nu om de zender ergens te plaatsen en vanuit de studio met een straaltverbinding op de 49 Mc. met pulsschakeling te gaan werken, zodat de zender op zich niet aanwezig is in de studio. Dit was eerst het geval. Nu nog wat technische gegevens over de studio: 2 x pick-up Philips 308, mengpaneel Phonic 1050B 5-kanaals stereo, cassette Philips, versterker Akai 2 x 35 Watt, mikrofoon Elmo cond., ontvanger Arlston 6742. Antennes: ontvangst 1 x 7 elements Fuba en 1 x 49 Mc. spriet. Zendantenne: 1 x 7 elements, aangepast voor 49 Mc. straaltverbinding. FRED.

LEIDEN

Het is momenteel niet zo best gesteld met de vrije radio in Leiden. Vele stations maken het luisteren naar vrije radiostations onmogelijk door overmodulatie, spiegels e.d. De volgende "professionele" stations zijn het aanhoren waard: Unilestad (95.3), Freewave (96.2), Telstar (98.0) en Hollywood (99.2). De overigen zijn z.g. balstations, waar men veelal meer bliet dan normaal preat in de mikrofoon. Door deze zenders wordt het beetje DX-verkeer hier erg verziekt. Jammer, het kan anders..... Gelukkig kunnen we hier de (muziek-)stations uit Den Haag en Amsterdam uitstekend ontvangen:

DEN HAAG.	SINPO:
TELSTAR I	91.2 43354
EXCLUSIVE	93.65 54554
CENTRAAL	94.6 55555
TELSTAR II	95.8 55554
STAD	97.25 55555
HOFSTAD	97.75 34344

AMSTERDAM	
DECTBEL	96.05 44354
SJUUJ	97.7 32342

De overige stations uit Amsterdam kunnen wij door storing helaas niet ontvangen. Wij hopen met dit schrijven de lezers van het FRM op de hoogte te hebben gebracht van de situatie hier. Dit is ook de reden, dat wij ermee gestopt zijn. Alle stations, waarmee wij in de afgelopen 5 jaar gewerkt hebben uit België en Nederland, bedankt. Onze speciale dank gaat uit naar (dikke) Peet van Colorado en natuurlijk Mirande.

EX-DX MATRA EN CENTRUM - LEIDEN.

ZOETERMEER

Naar aanleiding van het artikel over Zoetermeer zijn er hier wat vragen binnengekomen hoe het met de DX-amateurs hier zit. Ik kan zeggen: ze zijn hier erg schaars en hiermee bedoel ik dan de echte DX-amateurs en niet de (zoals Pioneer vorige maand al beschreef) babyfoonfiguren, want daarvan hebben we er hier ook genoeg. De enige twee amateurs, die hier nog actief zijn, zijn De Electron en Romeo Mike. Twee amateurs, die met leuke en schone spullen werken. Verder zijn hier nog de Old Spider, helaas gestopt wegens zijn grote interesse in computers. Ook helaas verdwenen van de band Delmarc en Delta vanwege de activiteiten van de politie en RCO. Jammer! Want we hebben zo'n leuke tijd gehad, maar vrijwel verpest door de .....figuren.

Om weer terug te komen op de vrije radio in Zuid-Holland: ik had belood wat over Leiden te weten te komen. Na veel gespeur en gedraai vond ik eindelijk een Leds signaal op 100.3 MHz.: Radio Stad Leiden, een station met veel disco en -wat me opviel- veel gepikte jingles van Radio Stad Den Haag en Groelstad Zoetermeer. Ook de kwaliteit van de nonstop liet naar mijn mening nog wat te wensen over. Radio Stad Leiden: leuk, maar naar mijn mening moet er nog een hoop gebeuren om het station echt professioneel te laten klinken.

Verder speurend op de band vond ik natuurlijk het signaal van Telstar Leiden, waar niet veel op aan te merken valt, alleen veel Haagse commercials, maar dat zal wel door de -opvallende- samenwerking komen. Nog verder zoekend het signaal van een echt vrij Leds station met een toepasselijke naam: Free-Wave..... met welnig commercials en veel goede muziek. Wat me opviel van Free-Wave is dat ze bijna elke dag om ca. vijf uur uit de lucht zijn. Dat kan echter ook komen door het harde signaal van Cuna Zoetermeer, die op 95.2 MHz. pal naast Free-Wave uitzendt. Na nog wat gespeur werd ook na lange tijd weer het signaal van Radio Star Leiden opgevangen, een station dat ik al een poosje had gemist. Opvallend van Star is dat ze uitzenden voor een heel ander publiek zoals bijvoorbeeld bejaarden en ik vind dat zolets er ook moet zijn in een grote stad.

Wat mij ook opviel deze maand, is dat het signaal van Entertainer Leiden hier niet meer arriveert. Misschien dat iemand 'ns kan schrijven in het FRM, waar ze zijn gebleven. Jammer, want ik mocht er graag naar luisteren. Tot zover wat ik heb kunnen vinden in Leiden. Er zullen er ongetwijfeld wel meer zijn, maar ik dacht dat ik er de meestbeluisterde toch wel uitgehaald had.

Om nog even terug te komen op Cuna Zoetermeer. Dit is een station dat al zo'n 2 1/2 jaar uitzendt, waarvan ca. 2 jaar 24 uur per dag. Vroeger had men een vrij zacht signaal, maar dat is inmiddels wel veranderd. Ook het Cuna Team is in die tijd nogal gewijzigd. Er zijn er veel vertrokken en veel bijgekomen. Ook heeft Cuna sinds november een nieuw jinglepakket, dat het station aantrekkelijker laat klinken. Ga zo door, jongens!

Tenslotte nog een klein overzichtje van de radiostations, die hier in Zoetermeer de afgelopen maand arriveerden met een zeer hard signaal. Als eerste wil ik hierbij Radio Atlantis complimenteren met het zeer harde signaal dat hier werd ontvangen, maar heeft 50% op een gewone dipool (sinpo 34444). Je kunt je natuurlijk wel voorstellen hoe dat op een gerichte antenne is. Na deze ontvangst heb ik besloten om me eens telefonisch contact op te nemen met Atlantis, wat overigens succes had en er werd in korte tijd verteld over het reilen en zellen van het station. Natuurlijk kwam de techniek ook even ter spreke en ik zal nu niet met cijfers gaan gooien, maar ik kan vertellen dat Atlantis ongeveer met de helft zit wat vermogen aangaat dan de gemiddelde vrije radio stations. Zo wordt bewezen dat het met veel minder ook wel beter kan. Mijn complimenten voor Atlantis met 100% goede programma's. Verder nog een overzichtje van ontvangen stations van 18/2 - 22/2, voorname-lijk na 20.00 uur:

CENTRAAL	DEN HAAG	94.5 55555
TELSTAR	DEN HAAG	95.8 55555
EXCLUSIVE	DEN HAAG	93.8 55555
CITY	HILVERSUM	93.7 43333
STAR(test)	LEIDEN	102.4 33543
ENTERTAINER	LEIDEN	98.1 45555
FREE WAVE	LEIDEN	96.1 45555
STAD(test)	LEIDEN	100.8 23322
R.W.L.(test)	ZOETERMEER	99.7 55555
EXIT	ROTTERDAM	104.9 25454
COLUMBIA	ROTTERDAM	103.1 34444
ATLANTIC	ROTTERDAM	95.8 44443
TRANSATLANTIC	"	90.1 12112
SJUUJ	AMSTERDAM	96.1 33332
ATLANTIS	AMSTERDAM	99.9
Op dipool		34444
Uitgericht		54455
ELECTRON	ZOETERMEER	104.5 55555

Ontvanger: Philips F2216

Antenne: 2x7 elements vertikaal, horizontaal 1 x open dipool. Dit alles binnenshuis opgesteld op ca. 18 meter hoogte.

HENK VAN MONTFOORT, POSTBUS 216, 2640 AE PIJNACHER.

DE ENGELSE ZEEZENDERS IN DE JAREN '60.

HERHALING UIT F.R.M.
JAARGANG 1975

Op 23 Juli ging Radio 227 de lucht uit en werd twee weken later gevolgd door Radio 355. Dat gebeurde op 5 augustus met een afscheidsprogramma door programmaleider Tony Windsor en alle deejays. Om 21 minuten na middernacht ging het station definitief uit de lucht op de tonen van het volkslied.

Wilf Proudfoot van Radio 270 kondigde in Scarborough aan: "We gaan op 14 augustus om 23.59 uur de lucht uit. We hebben tot nu toe de wet niet overtreden en zijn ook niet van plan dit in de toekomst te doen". Hij liet ook los dat er al twee aanbiedingen waren geweest om het schip te kopen. De kopers wilden van de 'Ocean 7' een drijvende nachtclub of discotheek maken.

Volgens Proudfoot was de strijd om commerciële radio in Engeland echter nog lang niet afgelopen. "De plannen van de BBC voor lokale radio lijken nergens op", verklaarde hij.

Radio London en Radio Caroline leken de enige stations, die de plannen van de regering nog wilden bestrijden. Radio London drong er bij de regering op aan de wet nog uit te stellen, totdat er een alternatief voor de luisteraars zou zijn. Mr. Philips Birch verklaarde toen nog dat het station zou doorgaan met uitzenden. Daarom was de klap voor de luisteraars des te groter, toen hij op 28 juli -dezelfde dag dat Radio 390 de lucht uitging- aankondigde dat Radio London op 15 augustus de uitzendingen zou stoppen.

Britt Wadner, Ronan O'Rahilly en een DJ aan boord van de 'Cheeta II'

Caroline continues

Bleef alleen Radio Caroline nog over. Alle Engelse discjockeys hadden al ontslag genomen, op twee na: Johnny Walker en Robbie Dale, die besloten aan boord te blijven en op die manier gevangenisstraf te riskeren, als ze weer voet op Engelse bodem zouden zetten. Amerikaanse, Australische, Canadese en Zuid-Afrikaanse deejays stonden al klaar om achter de draaitafels van Caroline te gaan zitten, als de Engelsen van boord zouden gaan.

De administratie van Radio Caroline werd in augustus overgebracht naar kantoren in Nederland, Parijs, Toronto en Dublin. In juni was een van de directeuren, Mr. Philip Solomon, iers staatsburger geworden. Alle andere Britse leden van de Raad van Bestuur hadden ontslag genomen. Eind juli werd door de dj's aangekondigd, dat er een uitzending zou komen over 'het privéleven van Harold Wilson'. De tapes waren opgeborgen in bankkluisen in Amsterdam en Dublin, klaar om voor 15 augustus te worden uitgezonden. Ronan O'Rahilly verklaarde: "Ik heb geen boek met regels". Maar al met al werden de tapes nooit uitgezonden. Andere tapes lagen klaar met 'nep-reklames', die na 15 augustus tussen de echte zouden worden uitgezonden om de regering te misleiden. De soevereiniteit van het Britse parlement is absoluut. Daarom twijfelden experts er ernstig aan, of het beroep op het Internationale Hof voor de Mensenrechten, zoals Ronan O'Rahilly dat in gedachten had, wel enige zin zou hebben. Engeland heeft geen geschreven grondwet, zoals een land als Amerika en daarom kan niet aan de waarde van een wetsontwerp worden getwijfeld. Als zo'n ontwerp door het parlement is goedgekeurd, is het ook rechtsgeldig. Zelfs als het een slechte wet is.

De Marine Offences Act gaf de politie en de Britse Justitie jurisdictie over Britse onderdanen buiten de territoriale wateren, iets dat voorheen nooit mogelijk was geweest. Ronan O'Rahilly schreef in 'Times and Tide': de meeste mensen in Groot Brittanie zijn zich er niet van bewust wat deze wet zal aanrichten. Onder meer zal Radio Caroline er een internationaal station door worden: internationaal geaccepteerd en legaal. Voor het publiek houdt het in: als een Brits winkelier sigaretten aan een Caroline medewerker verkoopt, is hij een misdadiger. Als de Aartsbisschop van Canterbury een preek zou houden aan boord van ons schip, zou hij een misdadiger worden en ga zo maar door. Als daaraantegen de Paus een preek voor Caroline zou schrijven zou hij vrijuit gaan. Hij en welke buitenlander dan ook. Het is dus alleen de Britse onderdaan, die aan banden wordt gelegd en wiens vrijheid van spreken beperkt wordt".

Manx Radio

Begin augustus, nog maar twee weken voordat de wet in werking zou treden, kreeg Radio Caroline onverwacht steun van de regering van het eiland Man. Ze rebelleerden tegen de Britse regering, die had aangekondigd, dat de wet ook voor dit eiland zou gelden. In april had het legerhulps de MBO verworpen met een overweldigende meerderheid. De Britse regering had toen geantwoord dat, om Radio Caroline North de lucht uit te krijgen, de Bill ook het eiland moest omvatten, ondanks het feit dat de regering van Man hiertegen was. Dit werd bij Koninklijk Besluit gedaan.

Hiertegen kwam de bevolking natuurlijk in opstand, omdat men vreesde, dat hierdoor de onafhankelijkheid van het eiland in het gedrang zou komen.

Caroline werd bovendien door de eilandbewoners op handen gedragen, vooral na de zeemansstaking in 1966, toen het station had gezorgd voor gratis advertenties voor de lokale zakenlieden, omdat het toerisme door deze staking een gevoelige knauw had gekregen. In juli was door de regering van het eiland al een verzoek ingediend om het vermogen van het eigen Manx Radio op te mogen voeren, maar dit werd gewalderd, omdat de Britse regering vreesde, dat met deze krachtige zender de uitzendingen van Radio Caroline zouden worden hervat.

Ronan O'Rahilly was razend enthousiast over de houding van dit eilandje, dat het in zijn uppie durfde op te nemen tegen het machtige Britse systeem en nog kans van slagen scheen te hebben ook. Hij verklaarde al maanden te hebben gewaarschuwd, dat hier persoonlijke belangen op het spel zouden komen te staan. Hij bleef optimistisch de ontwikkelingen volgen, zelfs toen de maand augustus was aangebroken en de andere stations een voor een de lucht uit gingen.

Het werd 14 augustus, een trieste dag voor alle werkloze discjockeys, de eigenaars van de diverse stations en natuurlijk de miljoenen luisteraars, die de daaropvolgende dag zouden zijn beroofd van wat toch hun favoriete stations waren gebleken.

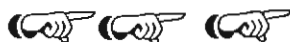
Radio London was de eerste die ging om 15.00 uur 's middags. De hele dag waren er afscheidsspotjes uitgezonden van popsterren uit die tijd, zoals Ringo Starr, Dusty Springfield, Lulu, Dave Clark en The Animals. Tijdens het laatste uur keek directeur Philip Birch terug op de 3-jarige geschiedenis van Radio London en bedankte iedereen, die het station had gesteund: de luisteraars, discjockeys, reddingsdienst, kustwacht en de 1027 adverteerders. Hij zei: "Ik voel dat Radio London weinig kwaad heeft gedaan en enorm veel goed. Het heeft allerlei charitatieve instellingen geholpen en andere doelen, die de moeite waard waren, gesteund".

Stichting Media Communicatie

Tel.: 020- 62.11.41 (Na 18.00 uur)

POSTGIRO: 4065700

BANK: 63.44.95.216

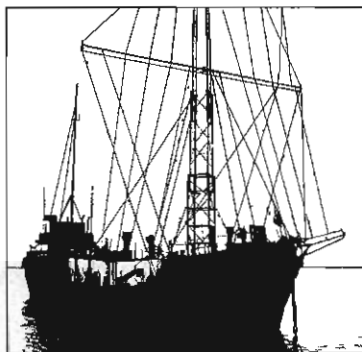
UITVERKOOP!

Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Radio Nord tot aan het zinken. In het Nederlands ingesproken door Marc Jacobs en geproduceerd door Hans Knot. Diverse jingles. Feestprijs: Hfl. 9,50 incl. verzendkosten. Haast u: nog slechts 70 stuks!

SPECIALE AANBIEDING: CAROLINE/MONIQUE SET, BESTAANDE UIT: CASSETTE, 6 STICKERS, 1 SINGLE EN 1 FOTOBOEK. PRIJS FL. 35,-- TEVENS TREFT U IN DIT PAKKET EEN BON AAN, WAARDOR U MEEDINGT NAAR DE VOORJAARSTREKKING VAN EEN GRATIS BOOTTOCHT !!!!!

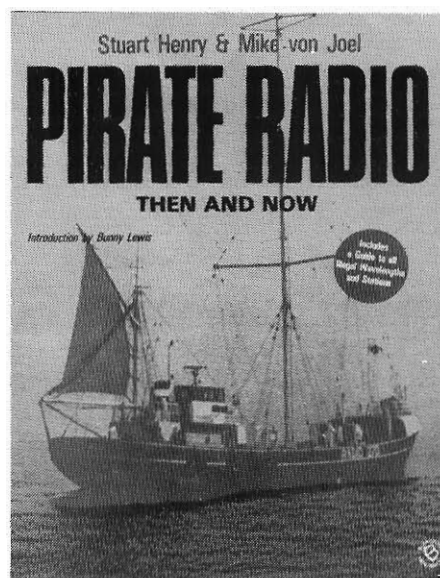
BOEKEN

20 JAAR RADIO CAROLINE

Door: Hans Knot,
Karel Gerbers, Jelle Knot, Tom de Munck

- 1) HITSOUNDS OF THE SIXTIES. Het enige naslagwerk, waarin u alle hits uit Amerika, Engeland en Nederland geschieden kunt vinden per maand en per land. Dus een overzicht vanaf jan. 1960 t/m dec. 1969. FL. 17,50
- 2) 20 JAAR CAROLINE. Geschreven door o.a. Hans Knot. Verder commentaar overbodig op elweer de 6e druk van dit meesterwerk. FL. 25,--
- 3) RADIO CAROLINE FOTOBOEK, UITGAVE 2. Met o.a. 40 foto's van de Ross Revenge. Inclusief plaat deze maand voor slechts FL. 20,--
- 4) PIRATE RADIO THEN AND NOW door Stuart Henry en Mike Joel. Dit boek behandelt de geschiedenis van de Engels zeezenders in de jaren '60. Prijs incl. verzendkosten FL. 30,-- Dit boek houden wij tot 1 mei a.s. in de verkoop. Haast u dus. In dit schitterend gedrukte boek staan diverse foto's van de zeezenders uit de zestiger jaren, zoals Radio London, City, 390, Veronica, Scotland, 270 etc. etc. De jaren '70 zijn vertegenwoordigd door o.a. Atlantis.
- 5) LAST OF THE PIRATES - A saga of everyday life on board Radio Caroline, geschreven door Bob Noakes. Een bestseller! Prijs incl. verzendkosten FL. 45,--
- 6) A LID OFF LASER door Paul Alexander Rusling. Nu verkrijgbaar voor de prijs van FL. 40,-- (incl. verzendkosten). Dit is de luxe uitgave met de harde kaft!

PLATEN

- 1) Geschiedenis Radio Caroline. Op deze uitstekende, door Hans Knot geproduceerde LP staan alle Caroline jingles, die nu nog gebruikt worden. Een koopje dus! FL. 9,50
- 2) WELCOME CAROLINE/1e Dag van uitzending. Nog slechts 100 ex. voorradig. Een collector's item. Wordt niet meer bijgeparst. Prijs FL. 7,50

VIDEOFILM

Ruim 1 uur Laser en Caroline: deze uitstekende en tevens goedkope film is opgenomen tijdens een SMC boottrip naar de zendschepen. Op deze videoband vindt u ook interviews met de DJ's. Tevens ziet u een Hollander halsbrekende toeren uithalen door in een mast te klimmen. FL. 75,--

POSTERS

LASER KLEURENPOSTER - De originele FL. 15,--
Caroline kleurenposter FL. 9,50
Laser poster FL. 7,20
De 2 laatste posters samen voor slechts FL. 12,--

AUDIOMAGAZINE

NIEUW: SMC AUDIO MAGAZINE. Een 60 minuten durend zeezendermagazine met o.a.: een mislukte kaping op Laser van Paul A. Rusling, de Laser jingles op studioskwalliteit, Caroline en Laser tijdens de kerstdagen en oud en nieuw. De storm van januari en de terugkeer. Elk kwartaal komt er 'n nieuw audiomagazine uit. FL. 10,--

DONATIES

Wordt nu DONATEUR van SMC voor FL. 5,-- per jaar. U ontvangt regelmatig onze speciale folders met aanbiedingen. Tevens kunt u eenmaal per jaar gratis onze filmmiddag bezoeken. Elke 5e donateur ontvangt een gratis poster, elke 10e het fotoboek, elke 50e ontvangt 50% korting op een bootreis.

Tar gelegenheid van de 21e verjaardag van Caroline leveren wij de speciale CAROLINE SET, bestaande uit: 1 LP Geschiedenis van Radio Caroline met alle jingles van de afgelopen jaren, 1 single: Welcome Caroline + de glorieuze terugkeer van augustus '83 + Caroline fotoboek met meer dan 140 foto's, waarvan ruim 40 van het zendschip Ross Revenge + 10 stickers. Dit alles voor slechts FL. 25,--!!!!
N.B. Deze aanbieding is eenmalig en geldt slechts tot 1 mei a.s.

T-SHIRT

Nu uit: het CAROLINE T-SHIRT. Prijs fl. 19,50 incl. verzending in gewatteerde enveloppe.

CASSETTES

- 1) Zeezenders 80-84: fragmentenvaria 1 1/2 uur adembenemende zeezenderavonturen, opgenomen en gemixt door Piet Treffers. De terugkeer van Caroline, de komst van Laser en Radio Paradijs. FL. 15,--
- 2) Zeezenderjingles. Tijdsduur 45 minuten. FL. 15,--.
- 3) NIEUW BIJ SMC: Een cassette van de nieuwste Caroline jingles. C-60. FL. 16,--

STICKERS

Nieuwe Caroline/Monique stickers:
6 voor FL. 5,--
14 voor FL. 10,--

OPROEP AAN DE LEZERS: Wilt u ook eens bij u in de woonplaats de zeezenderfilms zien? Neem met ons contact op, als u aan goede zaai weet. Wij hopen over twee maanden in Den Haag te staan en in het voorjaar nog een filmdag in België te houden. Heeft u een veraniging met ca. 100 of meer leden, neem dan contact met ons op: tel. 020-621141 na 18.00 uur.

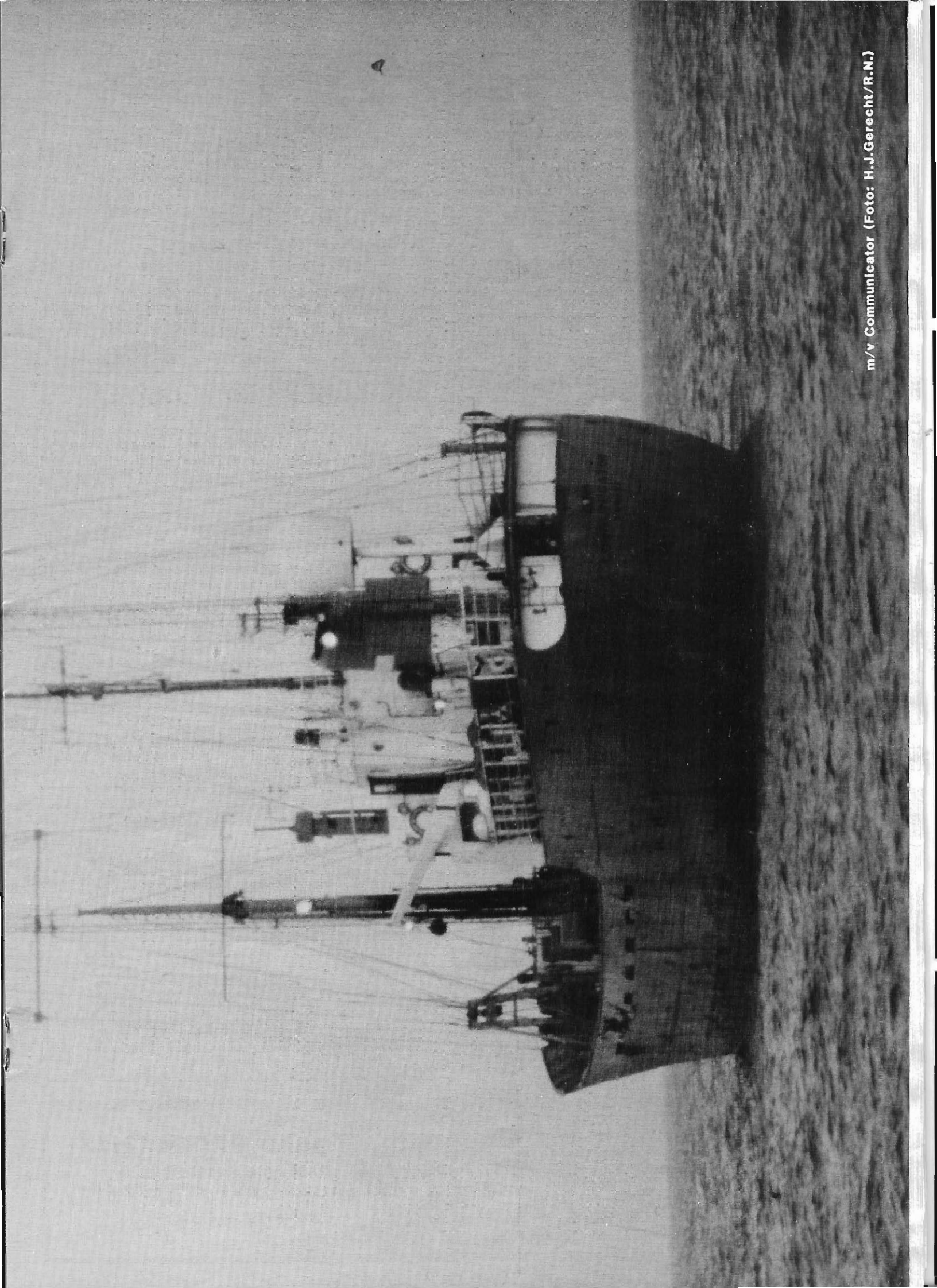
BOOTTOCHTEN:

WE VAREN VANUIT NEDERLAND OF BELGIE. DE PRIJS VAN DE BOOTTOCHT BEDRAAGT FL. 180,--. VERVOER VANUIT NEDERLAND KAN GEREGLD WORDEN.

BIJ DE TOCHT DOEN WE BEIDE ZENOSCHEPEN AAN. FOTOGRAFEREN IS TOEGESTAAN! U BENT DEELNEMER DOOR STORTING VAN FL. 100,-- OP ONZE BANK- OF GIROREKENING. GEVAREN WORDT UITSLUITEND TOT WINDKRACHT 6. BROOD MEENEMEN S.V.P. + SLAAPZAK. PASPOORT NIET VERGETEN!

FM

FREE RADIO
& TV
MAGAZINE

m/v Communicator (Foto: H.J.Gerecht/R.N.)

Abonnentjes

Prijs: f 2,-- per regel van 50 letters, spaties of leestekens. Getypte tekst of blokletters. Abonnementen moeten vóór de 10e v.d. maand binnen zijn.

Betaling: Vooruitbetaling op giro 3538279 t.n.v. Free Radio Magazine, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam of bijsluiting in postzegels van het verschuldigde bedrag naar: FRM, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam.

Abonnementen kunnen alléén geplaatst worden door PARTICULIEREN. Band-/cass. opnames, stickers, schema's etc. worden geaccepteerd. HANDELAREN kunnen onze advertentietarieven aanvragen.

Aangeboden

VT-KIST MG-ZENDER. TYPE BC191N. CA. 100 WATT. BUIZEN: 4xVT4C + VOEDING 1250 VOLT 1 AMP. + GLOEISPANNINGSTRAFO. TEL: 01874-1824.

EDDYSTONE ONTV: MODEL 770R IN 6 BANDEN. FREK: 19 TOT 165 MC. MODES: CW / AM / NFM / FM. F.475,= TEL: 01874-1824

FABR. FM-ZENDER 4-TRAPS 6 WATT. F.55,00 FABR. EINDTRAP 150 WATT. F.450,00 2x JINGLEMACHINE F.600,00 TEL: 01653-2746

60 WATT VHF TV-ZENDER, KRISTAL GESTUURD, OM ROND TE STRALEN + TELEVES ANTENNE. GESCHIKT VOOR CONTINUE GEBRUIK. PERFECTE KWALITEIT!!! VRAAGPRIJS F.750,00 TEL: 03440-12769 (HENRI)

90 WATT STEREO FM TRANSISTORZENDER, REGELBAAR, MET VOEDING + KOELING. STORINGSVRIJ. F.650,00 TEL: 03417-51492

PROF. FM EINDTRAP MET 4 x 150A INPUT 5 WATT. OUTPUT 200 WATT. MET VOEDING F.950,00 POSTBUS 44, 8130 AA WIJHE.

TE KOOP: FM-ZENDER 35 WATT. TEL: 02979-5256

PLL-ZENDER MET INGEBOUWDE STEREOCODER (0,5 WATT) + 2 LOSSE EINDTRAPPEN BLY87/BLW60 (35W) + STEREOCOMPRESSOR + TOONREGELING. ALLES IN EEN KOOP F.1500,00 TEL: 02503-32108 NA 17.00 UUR. VRAGEN NAAR MARCO.

2 PICKUPS PHILIPS. 2 MIXERS 4 EN 6 KAN. MICROFOON SONY. TUNER VERST. SOUNDSIGN. VERSTERKER + BOXEN SONY. HOOFDTELEFOON NIEUW. TEL: 01833-2344 NA 17.00 UUR.

500 WATT FM-ZENDER, 200 WATT FM-ZENDER EN RELAISZENDER. PRIJS N.O.T.K. TEL: 02990-39019

PROF. ITALIAANSE FM-OMROEPANTENNE 100-104 MHZ. POLARISATIE: VERTIKAAL. VERSTERKING: 6 dB. COMPLEET MET KOPPELAAR, KABELS EN CONNECTOREN. NIEUWPRIJS F.3300,00 VRAAGPRIJS F.1600,00 TEVENS VOOR HOBYIST: RHODE UND SCHWARZ FM-STUURZENDER 87-108 MHZ. 35 WATT COMPLEET MET VOEDING, KRISTAL STURING EN SCHEMA'S F.600,00 TEL: 071-330503

TE KOOP: GOEDKOPE ELECTRONICA COMPONENTEN!! NIEUW! RADIO X, .PO.BOX 1668, 8901 BZ LEEUWARDEN

375 SINGLETJE'S F.500,00. 58 LP'S F.150,00 (ALLES NEDERLANDSTALIG) / MICROFOON MAT ZWANENHALS F.50,00 TEL: 030-445787

OPRUIMING F.R.M. ARCHIEF

15 GEMINI CASSETTES MET OPNAMES ENGELSE ZEEZENDERS. ORIGINELE CASSETTES!! F.150,00 OP 3 AFL. NA COMPLETE SERIE V.V.V.R. (GESCHIEDENIS VAN DE ZEEZENDERS) TAPES + NOG DIV. ANDERE OPNAMES. 6 BANDEN (BASF) OP 18 CM HASPELS. F.150,00

VERDER NOG DIVERSE ZEEZENDER OPNAMES EN JINGLESERIES OP BAND EN CASSETTE.

TEVENS TE KOOP 'CRUSADER' WERELDONTVANGER LG / MG / 4xKG / 5xVHF EN 1xUHF (ZIE TEST FRM) F.500,00

2 KLOSEN VERTIND KOPERDRAAD F.25,00

TEL: 020-327464

WELK RADIOSTATION OF DISCO ZOEKT NOG DISC-JOCKEY'S? BEL DAN NU VOOR INFORMATIE: 073-418566 OF VANUIT BELGIE: 00-31.73.418566 (LIEFST ROND 18.00 UUR)

ROB DE VAAN, POSTBUS 5064, 5201 GB DEN BOSCH

HET 'LOW BUDGET' TARIEF

Iederéén kan nu in het F.R.M. adverteren: speciaal voor de "kleine" adverteerder, wiens advertenties niet in aanmerking komen voor de rubriek "abonnentjes", is de prijs van 1/16 pagina verlaagd tot f 25,--.

Wie dus in het komende jaar wil adverteren met platen, foto's, cassettes, boottrips en noem maar op, kan gebruik maken van dit speciale advertentietarief.

Voorwaarden: Deze kleine advertenties dienen vantevoren betaald te worden. Men kan een keus maken uit de volgende betalingswijzen:

- Per giro: Tegelijk met de opgave van de tekst een o-verboeking doen op postgiro 3538279 t.n.v. J.Herps/ F.R.M. te Amsterdam.
- Girobetaalkaart: Deze insluiten bij de advertentieopdracht.
- Eurocheque: Idem
- Kontante betaling per aangetekende brief bij de advertentie-opdracht.
- Buitenland: per int. postwissel, Eurocheque of kontant per aangetekende brief.

MAXIMAAL 1 ADVERTENTIE PER UITGAVE

ZELF ZENDERS BOUWEN IS GOEDKOPER!

Meer dan wel met het unieke FM-zenderschema's van D.C.T. Zo bouwt u snel en gemakkelijk via glasheldere schema's uw eigen FM zender. De vernieuwde 3e druk bevat 33 FM-schema's tot 1,25 KW. Plus als extra 3 MG. Het boekje kost fl. 15,-- en is te bestellen bij:

D.C.T. POSTBUS 209, 1250 AE LAREN NH.

POSTCIR0: 55 72 382

Kleine oplage: bestel dus snel!!!!!!

Voor slechts 5 gulden ontvangt u nu het schema en de uitgebreide bouwbeschrijving van een VHF/UHF straalverbinding zender. Deze zender is ideaal voor gebruik in combinatie met een relaiszender (zie FRM 3/85). Laat uw studio niet meer leeghalen! Sluit uw studio aan op deze straalverbinding zender. Zet max. 5 km. verderop een VHF of UHF ontvanger neer en sluit deze aan op de hoofdzender.... U kunt het schema in uw bezit krijgen door een briefje van fl. 5,-- op te sturen naar: S.SUSSENBACH, J.ISRAELKADE 25, 1072 RW AMSTERDAM.

RADIO SOUND PRODUCTIES

POSTBUS 69 2850 AB HAASTRECHT

Den nieuwe zeezender tape lijst is nu uit!

Vraag nu om de gratis lijst.

Gesproken brief vanaf de Ross Revenge

Afgelopen maand ontving ik een gesproken brief van diverse DJ's van Radio Monique met als "opperhoofd" Ad Roberts, die hun ongenoe-gen uiten over de uitlatingen van John Wendale over hun station in het vorige FRM:

Ad Roberts: "Zo, gesproken briefje (Jose: van een uur!) van boord en daar hebben we ook een reden voor. Wij zijn ontstemd (snuif). Niet alleen ik, maar Maarten achter me ook en Ron West is hier ook in de studio. En wat hebben wij hier bij ons: met een van de bezoekersbootjes kwam een blad mee. Dat is het Free Radio Magazine, mij geheel bekend en de rest van de aanwezigen ook wel eigenlijk, want zo af en toe hebben we de tijd om het eens in te neuzen. Daar staat dan een artikel in onder de afzender van meneer John Wendale (waarom die bruikt, snap ik niet, maar dat zal wel met verplichtingen te maken hebben). Wat is er?"

Maarten: "Ik heb het verkeerde artikel voor me". Ad: "Dat gaat heel makkelijk.... Overigens voor de rest wel complimenten voor het blad, want ik zie dat het in opmaak steeds beter wordt, maar dat staat er even los van. Het artikel, daar zijn we een beetje ontstemd over, niet omdat er kritiek op Monique is, want dat mag best -dat weet je ook-. Als je naar onze programma's luistert, dan hoor je ook geregeld, dat als we een brief met kritiek krijgen, dat we die ook in de uitzending behandelen en niet met een dikke nek doen, alsof die dingen niet bestaan. We weten heus wel dat ze bestaan. Maar eerlijke kritiek... daar kunnen we tegen, want dan kunnen we ons verweren. En wat blijkt nu uit zo'n artikel van ene.... hoe heet ie ook alweer?.... die hier nooit aan boord is, maar het moet hebben van verhaaltjes van anderen. Hoe ie de gore moed heeft om zo'n artikeltje te schrijven, dat weet bijna niemand en ik denk ook, dat er bijna niemand is, die daar achter zou komen, want het is echt: "Waar haalt ie het vandaan?" - stijl. Dit ging echt iets boven mijn theewater; ik kook niet zo gauw, maar in dit geval liep het echt uit het handje. En toen dachten wij: "Wat moeten we daar nou aan doen. Als we een briefje gaan schrijven, dan krijg je weer zo'n ja-nee spelletje, vandaar dit gesproken briefje. We gaan zo eens beetje bij beetje het artikel door-nemen enne.... Maarten, heb jij al wat gevonden?"

Maarten: "Nou, er staat hier een stukje: 'Monique is nu weer een paar maanden aan het bewijzen, dat Hilversum 1 t/m 5 maar niks voorstellen. Hoewel er enkele lezers zijn, die zich altijd aan mijn persoonlijke mening storen, wil ik desalniettemin toch even iets zeggen. Monique is naar mijn mening. ('Bescheiden mening zelfs') geen vis en geen vlees'. Nou ja!"

Ad: "Nou, daar ben ik hardstikke blij mee. We zijn geen vis, we zijn geen vlees; we zijn ook allemaal

vegetarier waarschijnlijk, maar waar dat op slaat? Het is een bescheiden mening, zegt hij. Als het een bescheiden mening is, dan vraag ik me af, waarom ie het dan af laat drukken. Dus zo bescheiden is dat niet..... Geen vis, geen vlees:

Monique is een jong station, dat door allerlei kinderzektjes heen duidelijk probeert te maken, dat er inderdaad nog iets anders is dan Hilversum 1 t/m 5. Wij zijn geen Hilversum; wij zijn een station, dat het helaas vanaf zee moet doen en dat heeft ook z'n consequenties, waaronder het uitproberen van diverse programma-onderdelen. Dat kun je namelijk alleen maar doen, als je het kunt uitzenden. Het heeft weinig zin, om dat op een bandje te gaan doen. Wij doen dat dus in de uitzendingen en zo werken we dus konstant aan de programma's. Mag dat alsjeblieft?" Volgende:

Maarten: "Ik vraag me werkelijk af, wie er op zo'n station heeft zitten wachten en als er sprake zou zijn van idealisme -maar dat is het dus ook niet-. Monique is gewoon business. Neem nu zo'n programma van Berk, dat is toch niet meer wat het 12 jaar geleden was. Er zijn inmiddels heel wat landpiraten, die heel wat beter radiootje kunnen spelen". Ad: "Ja, spelen. En da's precies de spijker op z'n kop: wij zijn hier niet aan het spelen. Het is inderdaad business, want ik heb ook m'n verplichtingen. Dat heeft Maarten ook, dat heeft Ron ook; dat heeft eigenlijk iedereen, die direkt betrokken is bij het station. Da's logisch: jullie hebben een blad, jullie hebben ook je verplichtingen. Want als de drukker zegt: 'Hallo, Jose, ik krijg nog zoveel duizend voor de drukkerskosten', dan kan Jose ook niet zeggen: 'Ja, maar..... ik doe het voor de lol'. Dat geldt hetzelfde voor die kwalitenbak, die dat stukje schreef - want andere woorden heb ik er niet voor- (je kan wel merken dat ik

behoorlijk kwaad ben). Dat is voor hem ook business, he? Dus ik zie dat helemaal niet als iets fouts: business. We zitten hier tenslotte: a) om leuke radio te maken en daar hebben we heus geen te hoge pretenties voor en b) om d'r ook nog wat aan over te houden, anders hoeft je hier niet te gaan zitten. Volgende dan maar. Ik denk dat ik dit voldoende beantwoord heb of hebben jullie wat toe te voegen?"

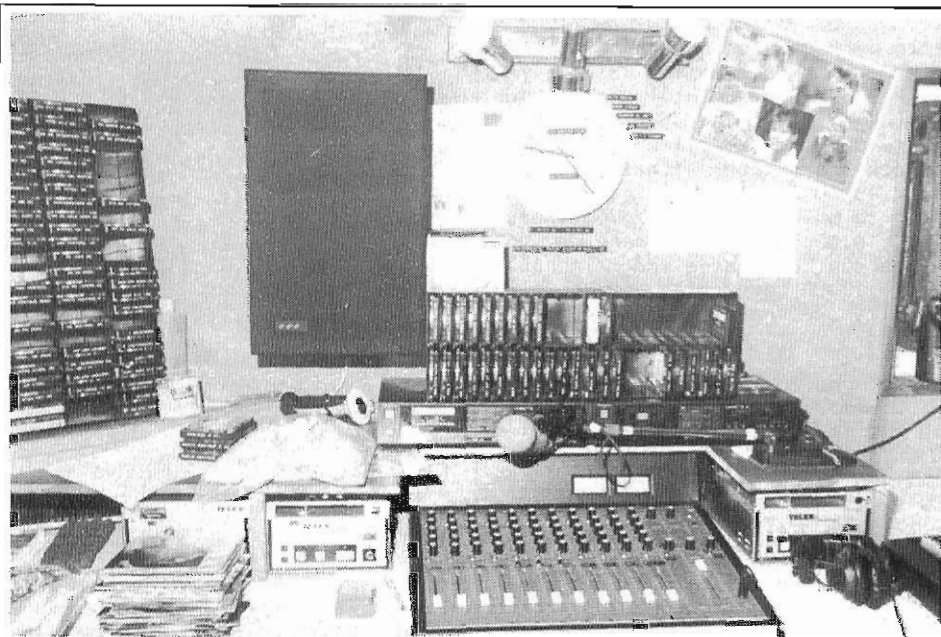
Maarten: "Dan schijnt er nog iemand in Zoetermeer te zijn, die met een hele partij fotoboeken van Caroline in z'n maag zit. Met een postbusnummer aldaar wordt getracht via Monique ook wat Lebensraum te krij-gen".

Ad: "Oh, is dat zo? Hebben wij iemand in Zoetermeer zitten met een hele stapel boeken?" Ron: "Zo ken ik ook nog een bedrijf in Nederland met een computer vol occasions en die meneer wil ook graag die dingen kwijt en daarom adverteren ze en dat is gewoon een hele normale zaak. Dat is ook gewoon business".

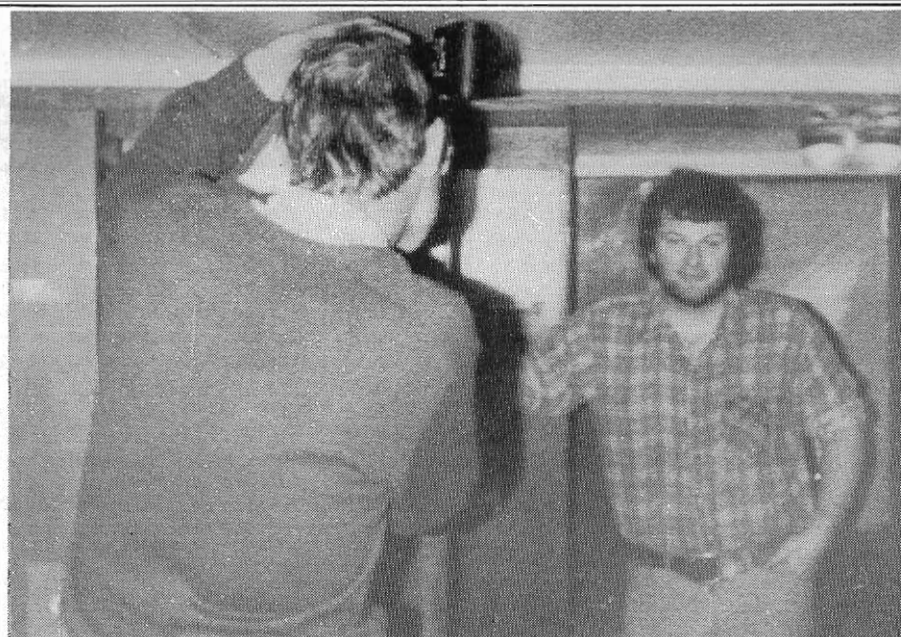
Ad: "Dus adverteren is niet zo slecht?". Ron: "Dat lijkt mij van niet. Het is gewoon kolder om te beweren dat iemand die met een partijtje boeken blijft zitten 'maar bij Monique gaat adverteren'. Ik bedoel, het is business voor die meneer". Ad: "Hij wil zijn boeken kwijt". Ron: "Ja, dat lijkt me een hele logische zaak. Daar zijn die dingen per slot van rekening ook voor gedrukt".

Maarten: "Ik heb hier helemaal een smeug stukje: 'Bij Veronica maakten ze het laatst helemaal bont. Daar wordt beweerd, dat het aan boord helemaal niet lekker gaat. Sommige discjockeys kregen daar voor de helft betaald en soms was er nauwelijks eten aanwezig. Ook schijnen er maaltijden met sneeuw bereid te zijn'. Nou dat lijkt me lekker. Geloof jij het?"

Ad: "Ik heb het nog nooit geproefd, om eerlijk te wezen. Er is inder-

Studio Radio Monique (Foto: SMC)

Ad Roberts fotografeert Johnny Lewls (Foto: Frank Vermang)

daad iets met sneeuw gedaan, maar dat heeft weinig met maaltijden te maken. Op een gegeven ogenblik was het zoet water op. Er is voldoende zoet water hier aan boord over het algemeen, maar als het stormt, dan kan er niet bevoorrad worden. Heeft niets met de financiën te maken; heeft niets met de leiding van het station te maken, maar met de elementen waar we hier toch rekening mee te houden hebben. Enne.... ja, als je dan toch zoet water wil drinken, dan smelt je gewoon wat sneeuw. Maar dat is geloof ik 1 keer voorgekomen en het is als anekdote ooit eens een keer verteld door Johan bij Veronica en tsja, ik houd persoonlijk dat soort dingen altijd voor me, want ik vind niet dat je perse je vulle was moet buitenhangen. Maar andere mensen denken daar anders over, wat ook iedereen zijn goed recht is. Als dan een van die zinnitjes gewoon er uit wordt gelicht en in een verkeerde context wordt opgeblazen tot iets, wat praktisch dagelijks gebeurt, dan vraag ik me af of je nou met journalistiek bezig bent of met iets, wat anders heet. Laat ik die term maar voor me houden".

Maarten: "Nou, ze zijn waarschiijnlijk blij, dat we niet de blikken van Raffles hoeven open te trekken (Ad: "Nou gelukkig") en dan wordt er ook nog gezegd: 'dat de zondag tot 13.00 uur in ieder geval niet meer te beluisteren is, omdat eerst tot 10.00 uur de dominees de 963 beheersen en daarna vader Abraham tot 12.00 uur zijn favorieten draait, waarna niemand minder dan de Aal voor Willem O'Duis gaat spelen'.

Ad: "Goed zo. Nou, hij heeft het programma van de Aal al beluisterd en het is echt een heerlijk Willem O'Duis programma. Ik geloof dat er Z.Z.Top inzit en zo. Ja, Willem Duis is uiterst tevreden met zo'n programma. Alweer zolets, wat uit de lucht gegrepen wordt. Inderdaad, we hebben een Aal en die zul je ook wel gehoord hebben, maar dat staat er los van. Die zondagmorgen, he. Hij heeft het dan verder in het stuk nog over dat Internationaal, wat dat dan moge voorstellen. Ik

weet het: natuurlijk is het zo, dat er op zondagmorgen minder geluisterd wordt, maar dat is voor iedere zender zo, dus ook voor die van ons. Bovendien hebben we de dominees die bij ons adverteren (die programma's zijn tenslotte advertenties). Die hebben gezegd: "Op zondag staan de mensen later op, dus willen wij ook latere programma's hebben". En dat krijgen ze ook. Dan zit je tussen 05.00 en 08.00 uur met "Het Internationale Ontbijt". Nooit naar geluisterd, zeker? Daar in brengen we nieuws, mensen, die 's nachts moeten werken) in het Engels en in het Nederlands. Gewoon dagelijks nieuws, helemaal niets speciaals, maar direct doorgegeven. Dus geen nieuwsbulletins, zoals gewoonlijk, maar zodra het binnenkomt. En de conversatie wordt in het Engels en in het Nederlands gevoerd. Echt een leuk programma, moet je maar eens naar luisteren. Dat programma is een van de Internationale trekjes van Monique en het heeft niets met het postadres te maken. Anders zouden we het in het Spaans moeten doen".

Maarten: "Ja, hij komt hier ook weer terug op het internationale: 'Alsof het allemaal nog niet genoeg is, wordt er ook gedacht aan Franse en Duitse nieuwsberichten tussen 18.00 en 19.00 uur'".

Ad: "Dat Frans en Duits komt ook een beetje in het Internationale Ontbijt en waarom niet? Je bent een Internationaal station, dat zeker tot die tijd -een uur of elf 's morgens- tot in Polen te ontvangen is, dus waarom zou je aan de duits-talige sektor geen aandacht besteden? Dat hebben we wel gemeend te moeten doen en dat doen we op diverse manieren. Soms doen we dat als het voor Duitsland interessant is of voor het Duitse taalgebied, maar dat zal niet zo vaak gebeuren. Maar dat mag kennelijk niet. Het wordt gesteld, alsof het een groot verwijt is. Ik snap dat echt niet".

Maarten: "Ik vraag me af, waar hij het vandaan heeft, dat John de Mol de R.M.I. Road Show zou gaan presenteren".

Ad: "Nou, dat is iets, wat wij

beslist tegenspreken.

Maarten: "Ik heb ook nog iets positiefs. Dit is namelijk volgens mij het eerste blad, dat de Monique studio afbeeldt en niet die van Caroline. Maar dat was het stuk, dus".

Ad: "Nou, dan zijn we er aardig doorheengerold. Zal ik jullie dan zo eens in het kort wat vertellen, samen met Ron. Wat doe jij zo overdag, Ron? Nietsnuttent?"

Ron: "Mijn dag begint vaak heel vroeg, rond een uur of half vijf. Dan is het de bedoeling, dat ik mij geestelijk voorbereid op mijn programma, dat om 05.00 uur de lucht in moet. Vervolgens start ik om 06.30 uur de dominee, waaronder ik dan de gelegenheid krijg om nog een of twee nieuwsbulletins voor te bereiden. Maar dat is allemaal afhankelijk van het schema, dat we op een dag hebben. Dat is heel verschillend, zoals je misschien ook wel gemerkt zult hebben. Over de hele dag verspreid zijn we volop bezig, maar tussendoor hebben we gelukkig af en toe ook een uurtje vrij, zodat er ook tijd is om te eten en dergelijke".

Ad: "Het is een hele dag tot zo 's avonds 20.00 uur. Dan gaan we eten en dan is er nog tijd voor productie of voor dit soort dingen. We hebben ook nog allerlei scheepswerkzaamheden. Mensen denken vaak dat we alleen maar even een programmaatje doen en af en toe even nieuws, wat kennelijk door de krantenman wordt gebracht en dat hoeven we dan alleen maar voor te lezen. Dat hoeven we niet te vertalen en uit te werken en zo. Dat valt allemaal zwaar tegen. Het is hard werken. Dat we hier op onze lauweren zouden rusten, spreken we gelijk tegen". (Hier wordt het een echt programma: draait even een plaat van Foreigner, die netjes afgekondigd wordt, compleet met datum en tijdmelding). "Af en toe raak je wel eens de kluts kwijt. Wat voor dag is het vandaag en dan kijken we maar op de kalender. Dat heb je natuurlijk met horizontaal programmeren.

Wat draaien wij zoal bij Monique? Ta Ta..... Wij draaien een format, dat we voor ons neus hebben staan en dat wordt iedere week via de computer helemaal uitgewerkt (niet dat we nou perse van een computer af platen draaien, maar.....".

Maarten: "Ons format, het zal wel een beetje duidelijk zijn als je regelmatig luistert, wat we ongeveer draaien, maar om een voorbeeld te geven: we beginnen elk uur uiteraard met hetzij de Satelliet-schijf, hetzij de Artiest van de Week, hetzij de LP van de Week. Dat wordt ook op een behoorlijke manier afgewisseld, zodat geen van de items gaat vervelen in de loop van de week. Vervolgens een gouwe ouwe, daarna in een bepaalde volgorde de top 50 platen en de platen van de playlist van Radio Monique, die (Ad: "Dat zijn platen, die niet in de top 50 voorkomen") sinds kort ook in verschillende bladen wordt gepubliceerd".

Ad: "Dat is niet helemaal juist, wat je zegt. Aan het begin van de dag -om 05.00 uur- wordt er met een gouwe ouwe gestart. Dan staan er 19

platen op een rijtje en dan begint de lijst eigenlijk weer van boven af aan. Dus het wisselt eigenlijk konstant: nr.7 is bijvoorbeeld een vrije keus, 18 is een gouwe ouwe, 9 is een plaat uit de top 50 en dat gaat dan zo de hele dag door, zodat je toch een afwisselend uur krijgt.

Misschien is het ook wel aardig om een Engelse DJ aan het woord te laten. Johnny Lewis is hier nu in de studio. Geef jij eens wat commentaar op het artikel, dat we voor je vertaald hebben".

Johnny: "Ik was eigenlijk nogal geschokt. Ik vind een hoop ervan onzinnig: doet het er werkelijk iets toe, wie Mark Summers echt is? De luisteraars kennen hem onder die naam en iets over zijn privéleven schrijven, is gewoon dom. Mij is zo iets ook eens gebeurd, toen ik nog op de Mi Amigo zat. Ik ging een week van boord en in een blad werd geschreven dat dat was om te trouwen. En om te schrijven, dat we sneeuw moesten eten.... we zaten krap in het water, dat wel, maar men moet bedenken dat we hier op een schip zitten; het dichtstbijzijnde land, waar we legaal onze voorraden vandaan kunnen halen, is Spanje. Maar het is niet nodig zo iets te schrijven, want wij hebben daar alleen maar schade van. De autoriteiten weten dan, dat we problemen hebben. Bovendien duurde het niet lang. Op het ogenblik zitten we afgeladen met water, voedsel en olie. Maar als we eens een of twee dagen krap zitten, wordt dat beschreven alsof het altijd zo is".

Ad: "Ik heb ook gelezen, dat de Carolinemenen het vreselijk vinden, dat wij van Monique nu aan boord zijn".

Johnny: "Ook dat is pure nonsens. We zijn natuurlijk allemaal verschillend (speciaal waar het op afwassen aankomt), maar verder kunnen we toch goed met elkaar opschieten? Volgens mij zijn het sensatiejagers, die zo iets schrijven. Alsof we mekaar de hele dag te lijf gaan".

Ad: "Het gaat goed met Caroline?"

Johnny: "Het gaat beter dan ooit. Er is wel geldgebrek geweest, maar dat is bij elk bedrijf wel eens het geval".

Ad: "Nu we het toch over Caroline hebben, hoe zit het met het verhogen van het vermogen van de 576 kHz. zender?"

Johnny: "Het vermogen is niet echt opgevoerd. De modulatie is harder, meer gecompriëerd. Verder wachten we tot Chicago terug is. Maar het punt is dat we wat problemen hebben met een Duits station, naar we gehoord hebben, dus we kunnen het vermogen niet zomaar opvoeren. Voor de zomer willen we echter het vermogen van beide zenders opvoeren, maar daar kan ik verder niets over zeggen".

Ad: "Hoe is de verhouding met onze burenen?"

Johnny: "Ik heb ze vandaag nog gesproken en ze leken vrolijk genoeg. Dat zal wel het volgende verhaal zijn: wij met een kanon en zij ook en elkaar gebruiken als schietschijf. Toen wij de Laser top 5's deden met Kerstmis -we hadden de mensen toen over om hun top 5's te presenteren-, dachten we dat Ronan ons ervan langs zou geven of dat hij het prachtig zou vinden. Nou, hij vond het prachtig, omdat dit de geruchten zou stoppen, dat wij met Laser overhoop zouden liggen. We zijn gewoon burenen: zij komen bij ons suiker lenen en wij

bij hen. Ze zullen binnenkort wel weer komen voor mijn bier". Ad legt uit dat Johnny zelf bier gebrouwen heeft, dat met Pasen op tafel zal komen.

Johnny: "Dat wij ooit Raffles zijn blikken zouden moeten eten, zit er niet in. Het is eerder omgekeerd. Dat iemand zo iets oppert, getuigt weer van zijn mentaliteit. Zulke mensen hebben wij niet nodig om artikelen over Caroline te schrijven. Maar misschien is het niet zijn schuld en krijgt hij zijn verhalen van de verkeerde mensen. Ze zouden zelf eens moeten komen hier toch echt niet slecht. Het is hier een stuk beter dan op de Mi Amigo: goede verwarming, air-conditioning, eten, olie, vers water. Zelfs uit de kranen; dat hadden we zeker niet op de Mi Amigo. We laten hier alles zien, behalve misschien de hut van de kapitein. We zijn toch zeer open tegenover iedereen, die hier aan boord komt? Zeg, ik moet het weerbericht gaan doen".

Na weer een muzikale onderbreking komt Ad terug met een mededeling omtrent het vertrek van Johan Visser, dat door de DJ's aan boord zeer betreurd wordt, omdat hij een fijne collega is. Johan is vertrokken wegens zuiver persoonlijke redenen in verband met familierelaties op het vasteland en voor Rob Hardhold gold dat probleem ook. Bovendien had Rob vreselijke last van zeeziekte, vandaar dat ook hij weer het vasteland opzocht.

Met zijn drieën filosoferen ze nog even door over het leven aan boord van een zendschip. Ze zijn het erover eens, dat het toch een bepaalde "ziekte" (in gunstige zin) is om aan boord te zitten en platen te draaien.

ON- & OFFSHORE door John Wendale

Caroline 21 jaar, dus.....

Geen 22 jaar (ik wilde even kijken, of jullie het in de gaten hadden), nee alle gekheid op een antennespriet, het was gewoon een "slip of the pen". Op 28 maart was het precies zover. The Lady is nu volwassen en dat felt zal op de Ross op gepaste wijze worden gevierd. Het is weer zo Pesen, 7 en 8 april, als je het nog niet wist. Wat zal het worden? Opnieuw de top 500 aller tijden? Toch maar vast een paar cassettes/tapes gereedhouden.....

Onlangs werden enkele nieuwe jocks aangevoerd, die bij Radio Jacky werkloos waren geworden. Jay Jackson had een voorlopig kontrakt van drie maanden aangeboden gekregen van Radio Luxembourg. Na lang twijfelen liet hij Morris Vass, station manager van "Luxy" weten, toch maar bij Caroline te blijven. Op 26 februari was hij weer aan boord en hij maakte bekend een begrip uit de jaren '60 weer in te gaan voeren: "The Coffeebreak". Vanaf 9 april gaat Jay er iedere werkdag om 11.00 uur (E.T.) een gezellige boel van maken met brieven, verhalen en antwoorden op vragen van luisteraars. Ook steeds met

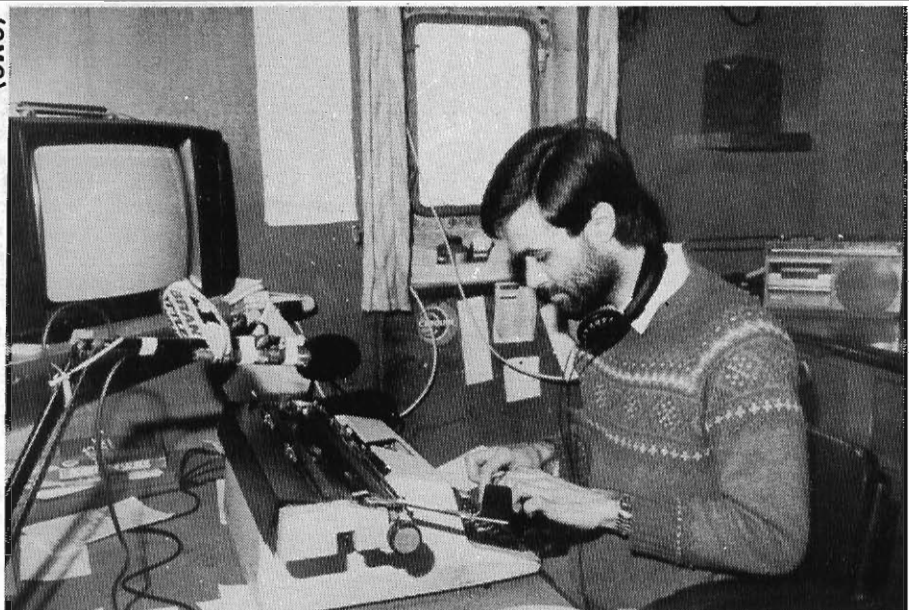
Jay Jackson (SMC)

collega's en bemenningsleden in de studio. Opmerkelijk is, dat alleen Jay oude (maar nog steeds uitstekend klinkende) jingles draait in zijn programma.

Over vragen gesproken: In een antwoord aan een luisteraar vertelde men in het "Avondblad" van Monique, dat niet zij (zoals de luisteraar dacht), maar Caroline met FM-uitzendingen zou beginnen. Het Carolinekantoor denkt daar echter (helees) anders over.....

AARDIG

Op 20 februari probeerde men bij Caroline kontakt te krijgen met het Laserschip. Via de CB kwam er geen antwoord; met had het te druk met reparaties. Uiteindelijk werd tot zes keer toe via de 576 en 963 kHz. In het programma Laser verzocht om kontakt op te nemen en om 21.00 uur ongeveer reageerde men op de "Communicator". Caroline legde uit wat het probleem was: tevoren had de Coastguard al kontakt met de "Communicator" gezocht, maar zonder resultaat. Tenslotte verzochten ze de kapitein van de Ross om te bemiddelen. Caroline legde uit dat er ergens een schip in moeilijkheden verkeerde en merkwaardig genoeg wel tegen de Coastguard kon praten via de radio en op iedere frequentie, maar hen alleen kon

Peter Philips, Caroline nieuwslezer en DJ met een echte donkere stem

ontvangen op 558 kHz. Het verzoek aan Laser was dan ook om (hoe zwak ze dan ook uitzonden) tien minuten de lucht uit te gaan. En ja hoor, het werd tien minuten stil op 558 kHz. Nadat de kustwacht was uitgebabbeld met het probleemschip vroegen zij Caroline om dank over te brengen aan Laser. En aldus geschiedde.....

NIET AARDIG

Aan de oorlog, die in Engeland is uitgebroken tussen de DTI (Yellow Men) en de landpiraten, is voorlopig geen einde gekomen. De Home Office, waar de DTI een onderdeel van is, heeft zich nu voorgenomen de "pirates" voorgoed op te ruimen. Blijkbaar onder het motto: "te land, ter zee en in de lucht", want sinds februari worden de tenders van de zeezenders weer goed in de gaten gehouden, zowel met politieboten als met vliegtuigen. Op 5 maart werd een tender, die naast de "Communicator" lag, opgepakt. Vier dagen later ging een tender van Caroline naar de Ross, DJ's werden gebracht en gehaald. Op de terugweg verscheen opeens een politieboot en bracht het schip op naar de haven. Iedereen werd verhoord en het gehele schip werd doorzocht; zelfs op drugs met honden (want je moet iemand toch ergens op kunnen pakken). Het huis van de bootelgenaar werd volkomen overhoop gehaald. Tijdens de verhoren bleek, dat de politiemensen feiten wisten, die door de Carolinemenen alleen via de telefoon waren besproken. Volgens een Insider worden alle Caroline-telefoons afgeluisterd. De bootelgenaar is helemaal de kloos, omdat in zijn huis ook afleveringsbonnen voor grote hoeveelheden dieselolie werden gevonden.

In Nederland liggen de zaken weer heel anders: daar verklaarde de Amsterdamse officier van justitie onlangs: "We hebben de zaak bekeken en zijn tot de konklusie gekomen, dat ingrijpen niet mogelijk is. De zeezenders liggen buiten de territoriale wateren en dat beperkt onze middelen om in actie te komen". Tja, in 1981 dachten zij daar anders over.

MATIG

Hierbij het volledige NOS-rapportje t.a.v. de belangstelling voor de zeezenders van 25-2-1985:

Op de dagen van ondervraging -dinsdag en woensdag 12 en 13 februari 1985 werden 668 panelleden bereikt (dit is 85% van de gehele steekproef). De Telefoon-Enquete werkte met 'n steekproef, bestaande uit 790 personen van 15 jaar en ouder, representatief voor de Nederlandse bevolking. In geval van generalisatie geldt een foutmarge van max. 4%.

Resultaten

(1% = 150.000 personen).

1. In totaal 8% van de ondervraagden stemde wekelijks gedurende langere of kortere tijd af op (een van) de zeezenders: 1% dagelijks, 3% op enkele dagen van de week, 4% eens per week, 3% minder vaak dan eens per week en 88% nooit. Belangrijkste redenen om naar zeezenders te luisteren waren:

- leukere en betere muziek dan Hilversum 3 (oud en nieuw) 28x
- als er op H'3 niets aantrekkelijks is (b.v. als E.O. en V.P.R.O. uitzenden en 's avonds 12x
- zeezenders draaien meer muziek; minder gepraat dan op Hilversum 3. 12x
- meer toeval, door veranderingen in H'sumse radiosituatie 9x
- je weet welke muziek je beluisteren kunt; wisselt bij H'3. 5x
- Nederlandstalig bij Monique 4x

2. De meeste zeezenderluisteraars (79%) waren niet minder naar andere stations gaan luisteren (door toedoen van zeezenders); 15% was minder naar H'3 gaan luisteren; 3% minder naar H'1 en 3% minder naar landpiraten.

3. Het meest werd afgestemd op Radio Caroline (58%), vervolgens Radio Monique (25%) en tenslotte Laser (7%). De overige luisteraars luisterden naar alle drie evenveel (1%) of wisten het niet (8%).

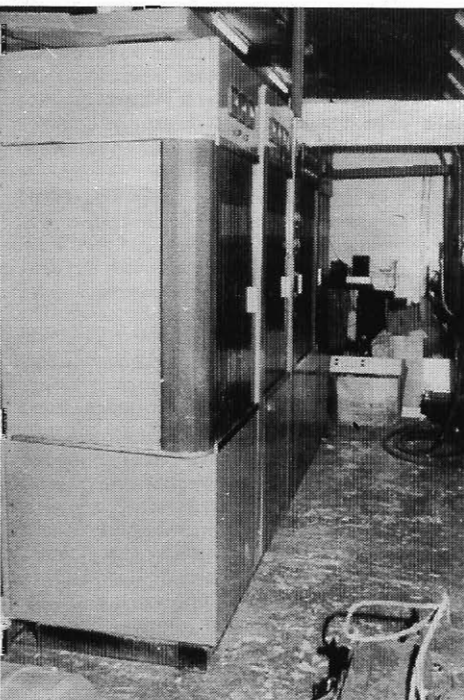
Vers van de lever kreeg ik twee dagen na de publicatie van het luisteronderzoek de reactie van Ronan D'Rahilly hierop, die erover in het A.D. had gelezen. "Ik ben bepaald niet ontvren-

den", sprak hij optimistisch, "maar hopelijk doen ze het nog eens over in het voorjaar". Hij gaf hiermee de reactie, die anderen ook steeds gaven. De slechte beluistering van Laser was hem al bekend, want in een onderzoek dat Laser enige maanden geleden hield, kwamen er voor België en Nederland cijfers uit de bus, die door M.M.I. zelf nota bene "hopeless" werden genoemd.

Ronan was er duidelijk van doordrongen, dat het huidige Carolinegeluid luisteraars trekt. Omdat dit vooral de laatste maanden door Jay Jackson was doorgevoerd, vroeg Ronan mij naar mijn mening. En die gaf ik en stak niet onder stoelen of banken, dat ik alle lof had voor Jay's werk. "Wil je dit nog even precies zo vertellen aan de persoon, die nu naast mij staat", vroeg Ronan en gaf die aan de lijn. Wat verbaasd herhaalde ik mijn relaas. "Oh, thank you", zei deze wat kortaf en gaf de hoorn terug aan Ronan. Het bleek Tom Anderson te zijn.

LASER HERSTELLEDE

Het valt niet mee om achter de mikrofoon van een radiostation te zitten en opgewekt te klinken, als alles al meer dan een jaar verkeerd gaat. Om eerlijk te zijn, heb ik verschrikkelijk te doen met de Laser jocks. Vooral met de jongens, die er al vanaf het begin opzitten sinds het vertrek van de "Communicator" eind okt. 1983. In mei '84 konden ze pas werkelijk met de uitzendingen beginnen, nadat er duizend en een dingen fout waren gegaan. "We hebben eigenlijk niets anders dan pech gehad", verklaarde de nieuwe M.M.I.-voorman John Moss, maar hopelijk zijn we nu over het ergste heen". Hij zei, dat het hele antennesysteem was aangepast, waardoor na nog wat sleutelen een zeer sterk signaal te horen zal zijn. Op dit moment (9/3) wordt er slechts op minder dan half vermogen uitgezonden. (Red. Op dit moment (18/3) zijn ze al behoorlijk hard). Moss is zich er terdege van bewust dat "zijn" station nog niet optimaal klinkt. Er wordt achter hard aan gewerkt, als we hem mogen geloven. Het zijn vooral de DJ's, die

576 kHz. zender (SMC)

een flinke portie nieuwe motivatie nodig hebben. Er wordt een aantal nieuwe ideeën bestudeerd en met jingle-producers gesproken. Moss was ook in het geheel niet verbaasd over de slechte luistercijfers in Nederland. "Het is nu mijn teek om die cijfers op te krikken en ik kan me niet veroorloven om te felzen, dat verdient Laser niet", zo spreekt de nieuwe MMI-president.

Van Moss naar de dagelijkse gang van zaken. Begin februari waren er niet alleen mastproblemen, maar bleek de "Communicator" ook nog een heere anker te zijn geslagen. Wat later in de maand verkondigde de p.r.lady van MMI, Jane Norris, tijdens haar perstoer door Engeland dat er een tweede station aan boord zou komen en dat er zelfs plannen bestonden voor nog twee schepen (waar heb ik dat meer gehoord?). Als het zover zou zijn, zou er voor Laser een nieuw schip komen en de "Communicator" moest dienst gaan doen voor de kust van Zuid-Frankrijk. Maar merkwaardig genoeg vertelde Moss al in februari dat het station K(A)FM uit Forth Worth plannen zou hebben voor een zendschip, dat alle monokini's moest gaan oprollen aan de Cote d'Azur. KFM directeur Bill Stedding zegt echter van niets te weten. "Onze enige contacten met een Europees project lopen via een dochteronderneming, die is betrokken in "Radio Free Europe", verklaarde hij. Naughty Jane. Dok in Londen was die dagen Jessie -ex Laser- Brandon. Zij was te gast in het programma van Capital Radio DJ Alan Freeman. Daar werd haar komst bij het station definitief aangekondigd. Jessie zou per satelliet vanuit Amerika haar programma's live in de Londense huiskamers brengen. Jessie's opmerking in de Freeman Show: "Oh, het lijkt me heerlijk om weer stereogeluid door mijn koptelefoon te horen".

Fergie 'the busker', kok op de Ross

Bob Matthews: ex-Jackie, nu Caroline (SMC)

Het is niet alleen Brandon, die in trek is bij concurrerende stations. Nadat Jay Jackson het aanbod van Luxembourg had afgeslagen, werd Dave Lee Stone benaderd. Ook Sky Channel wil hem graag op de buls hebben, kennelijk omdat hij nogal goed "oogt". Toen Jessie Brandon eenmaal in de lucht was die eerste zaterdag, was het niet de Jessie, die we gewend waren op Laser. "Laid back", noemen de Engelsen dat, ofwel flauwtjes en koel.

Laser was eindelijk op 27 februari, om ca. 16.30 uur, weer terug op volle kracht. Toch stond de CSI zender maar op 11 kW. te pruttelen. Echter door de 10 meter hogere masten en het hoger plaatsen van de "coil" (inductieklos) van de antenne werd een signaalversterking verkregen van ca. 40%! Binnen afzienbare tijd gaat het volle vermogen van 25 kW. op de "waslijn".

In de tweede week van maart zal John Moss, dat er een derde generator zal worden aangeschaft, zodat de tweede zender ook tegelijk met de eerste kan werken, als dat binnenkort gaat spelen.

GBLCWRLVFG

De kop geeft het al aan: grote verwarring in Texas, waar John England verwoede pogingen blijft doen om zijn geplande zeezenderproject te doen slagen. Want dat valt om de duvel niet mee. Bovendien gaan l.p.v. John opeens andere mensen uit 't project als woordvoerder optreden. Het resultaat daarvan was te vinden in The Sunday Times van 10 februari. En zoals dat vaak het geval is, wordt zo'n bericht overgenomen door andere krenten. Eerst was het de Engelse korrespondent van TROS Aktue, die het bericht voorles. Negen dagen nadat de Sunday Times het bericht publiceerde, durfde ook Het Parool tot publicatie over te gaan. Dat blijkt altijd zo eardig, wanneer de "bron" een foutje maakt, dat dan klakkeloos wordt overgenomen. Het Parool schrijft, dat nu Caroline en Monique succesvol uitzenden en vergeet Laser even. Volgens het bericht zouden "olieberonnen" nieuwe initiatieven uit de U.S.A. gaan financieren. De grootste is Wonderful Radio London. Achter het station zit een oliemegnaat uit Texas (.....). Het Parool noemt Las Palmer uit Texas de woordvoerder. En daar gaan ze "het

schip in" en nemen een foutje over. Want het is Ralf Palmer. Dan wordt er gezegd dat er vooral "advertenties" (heren, het is geen krant. En de vertaling van het Engelse woord "advertising" is reclame -J.W.) gewonnen gaan worden bij tebek- en drankfabrikanten. Het Parool vervolgt: "De piraat gaat overdege nonstop muziek uit de hitparade uitzenden en 's avonds gospelmuziek. De twee andere piraten (welke dan? - J.W.) gaan 24 uur per dag gouwe ouwe en Country & Westernplaten draaien. De schepen liggen allemaal in het z.g. Knock Deep". Elnde citaat.

Dus als we de S.T. zouden geloven, dan had Ralf Palmer bewaerd, dat Radio London + VFG zouden komen, maar daarnaast ook nog een C & W en gouwe ouwe zender. Of zel iemand anders dat? Ralf Palmer, die we een jaar geleden al benaderden bij MMC (Media Communications Consultants) en toen nog niets te zeggen had (alleen maar dat we bij John England moesten zijn) had kennelijk carrière gemaakt. Want indertijd zel hij de spokesman te zijn van ..... Radio London-WRLI. "Nee, nee, geen GBLC, Radio London + VFG, dat wordt het, sprak hij zelfverzekerd. Hij vertelde dat nu begonnen wordt om in Amerika programmaproducten (syndicators o.a.) te benaderen of zij blokken van 4 uur willen kopen op Big L. De reclame mogen ze er zelf den kennelijk instopen. Volgens Palmer zullen London en VFG op aparte zenders de lucht in gaan en VFG ook nog op 10 kW kortegolf. Over het schip wilde hij geen mededelingen doen. De nieuwe zegsman dacht zeker nog dit jaar nodig ta hebben om alle zendtijd te verkopen. Een prijs voor het programmablok kon hij me nog niet geven. Al met al, het blijft sukkelen met dit project. Zouden ze 1986 nog wel halen?

Red. Hier laat ik het bij voor deze O & O. Er is heel wet blijven liggen, maar ik vind het niet meer dan fair om de gesproken briaaf van Monique ten koste van John's "business" te laten gaan. Bovendien ontbreekt mij de tijd om elk stuk met een rood potlood in de hand na te gaan kijken om te bepalen, of er soms iemand geschokkeerd zou kunnen worden door het geschrevene. Ik geef liever nu het woord aan de "boordmedewerker" van SMC, die zijn artikel in overleg met de DJ's heeft geschreven.

VAAR MEE MET S.M.C.

(H.J. Gerecht)

De enig juiste manier om informatie over de zeezenders te krijgen is een kijkje te nemen aan boord van de schepen om te zien wat er zich achter de schermen afspeelt. De hoge vaarfrequentie van de bootreizen maakt het mogelijk om zeer nauwgezet de eventuele ontwikkelingen te volgen.

Bij Radio Monique zijn inmiddels twee nieuwe discjockeys in dienst genomen. Ron West en Walter Simons vervangen de veteranen Rob Hardholt en Johan Visser. Erg jammer voor hen, maar Johan heeft inmiddels in Hilversum bij de V.O.O. voet aan land gekregen en helpt het programma "De Grote Verwarring" coördineren en presenteert bij toerbeurt, terwijl Rob Hardholt nog druk zoekende is. Hij was ooit nieuwslezer bij de bekende Amsterdamse piraat Radio Unique. Vele luisteraars laggen een te snelle verbinding tussen Monique en Unique. Er wordt gedacht dat Unique stopte om Monique te worden, maar daar blijkt natuurlijk niets van waar te zijn. Trouwens de meeste deejays komen niet van Unique, maar uit verschillende windstreken van Nederland.

Aan boord van de Ross is niet veel veranderd. Er is een nieuw tapijt gelegd in de studio en nieuwskamer van Monique door de immer zwoegende Ad Roberts, die bij het knielen met zijn knie in een punaise terecht kwam. Ad heeft ondanks de pijnscheuten zijn programma's goed kunnen volbrengen. Door het zeer rustige weer in de maand februari kon er door een sleepboot een nieuw anker met ankerketting gebracht worden. De lengte van de ketting is nu verdubbeld, aangezien de vorige ketting te kort was en derhalve de trekbelasting te hoog werd. Bij ankerkettingen gaat het voornamelijk om de juiste lengte, die bepalend is voor de hoek die het anker op de bodem maakt. Bij een te korte ketting wordt de hoek te groot en gaat het anker bij zwaar weer krabben. In de praktijk komt het erop neer, dat de lengte van de ketting drie a vier keer zo groot is als de diepte onder het schip.

In de zenderkamer staat de 576 kHz. zender nog steeds te pruttelen op een betrekkelijk laag vermogen en zal pas worden opgevoerd als de beide generatoren hun vermogen zullen gaan afleveren. Peter Chicago, die weer een paar weken in Nederland vertoefde, vertelde, dat het kiezen van een andere frequentie voor Caroline pas aan de orde komt als beide generatoren werken en een standby generator is aangeschaft. Ook den zal het vermogen van Monique opgevoerd worden. Afwachten dus. Chicago gaat voor enkele weken terug aan boord om voor de laatste maal de zaak af te regelen om daarna definitief naar de USA te vertrekken, alwaar hij 16 april een conventie m.b.t. zenders wil bijwonen in Las Vegas.

Er gaan geruchten dat Jay Jackson een eigen radiostation wil beginnen onder de naam "Radio Flapskin International". Waar of soms een grap?

De nieuwe kok, Fergie, was ooit straatmuzikant en heeft zich een bijnaam verworven: "the busker". Fergie heeft in ieder geval een groot voordeel boven zijn voorganger Shaun: hij drinkt bijna niets. Shaun, de goedlachse blonde kok was een gevaar aan boord, als er bij de voorraadging bleef meekwam, want het meeste verdween dan direct in de prive "store".

Het blijft bij Caroline trouwens een komen en gaan. Peter Philips en Bob Matthews, oudgedienden van het inbeslaggenomen radiostation Jackie uit Londen, namen de plaatsen in van de jongens, die we niet meer terugzien, zoals Bruce "doing the business" en Andy Johnson. Als verleidelijke dame, met name voor de benjamins van Monique, de heren West en Simons, fungeert de spontane Engelse Fiona. Met haar 17 jaar zeker het balulsteren en bekijken waard. Met veel plezier besteedt ze haar aandacht aan het brengen van koffie en thee naar de studio's.

Nu we het ineens weer over Nederlanders hebben: Monique draait eindelijk als een tierelier. De plugplaten zijn op een hand te tellen, de commercials worden talrijker.

Nieuwkomer en gangmaker Nico Stevens schijnt in de wereld van de zeezenders geen onbekende te zijn. Ooit waagde hij in 1979 een poging om met Jan Ollenoot in een kleine vissersboot in opdracht van Gerard van Dam naar het zendschip van Dalmare te veren. Doordat van Dam een Ollenoot, die de verantwoordelijke man was, niet de juiste positie van het schip had doorgegeven, duurde het meer dan tien uren voordat Nico aan boord van de Martina kon stappen. Het ongeluk voor hem was, dat Dalmare toen meer dan een maand niet meer uitzond en hij ultiellende maar weer naar huis vertrok.

Dit keer heeft Nico meer geluk. Een zeer goed schip, waarvan de positie bekend is en dat dagelijks uitzendt. De zeer geengageerde programma's van Nico doen denken aan de tijden van Radio Noordzee met Leo van der Goot.

Trouwens, de waardering voor de programma's is groot, zoals blijkt uit de vele brieven, die men ontvangt.

Met journalistiek geschoolde deejays als Frits Koning en Maarten de Jong zal de nlauwsgering op een hoog niveau blijven en zal de directie van het Avondblad tevreden zijn. Over de uitzendingen van een radioprogramma, gericht op homofilen, lopen de meningen nogal uiteen, maar vermoedelijk heeft de commercie een grotere vinger in de pap dan de luisteraar. Het programma wordt elke vrijdagavond uitgezonden tussen 18.00 en 19.00 uur.

Tsja en dan het droevige hoofdstuk Laser 558. Zoals bekend valt de top van de mast met grote regelmaat naar beneden en telkenmale wordt de opnieuw getuid. De mast is naar ons oordeel 5 a 6 meter hoger dan de vorige, waardoor de voormast beduidend hoger is dan de achtermast. Bij een van onze bezoeken aan boord, vertelde engineer Bill Volght dat hij zat te wechten op onderdelen voor de generator uit Amerika. In heel Europa zijn die niet te krijgen. Het probleem voor Bill is, dat de generator niet maximaal belast mag worden, waardoor het afgegeven vermogen natuurlijk weer minder is. Kommer en kwel dus. Joe Vogel, de transmitter-engineer die de assistentie verkrijgt van Steward Vincent probeert het vermogen trapsgewijs op te voeren, hetgeen aardig is gelukt. Ja, je leest het goed. De voormalige technicus van Caroline dacht waarschijnlijk financieel voordeel te halen uit een overstap naar de burens, maar komt voortlopg nog van een koude kermis terug.

Terug aan boord zijn de oudgedienden David Lee Stone, die in de slag is met Sky Channel en weldra naar verwachting zal vertrekken, evenals Ric Harris die naar zeggen op 1 april stopt, maar niets is veranderlijker dan de mens. Charlie Wolff blijft resoluut, evenals de dames die zowaar nog aantrekkelijk ogen! Komt dat zien!

Ik heb het gevoel dat Laser die bekende brandende kaars is, die vanzelf uitgaat. Desondanks zou het jammer zijn als er een zeezender moest verdwijnen, dus wensen we haar bij deze alle sterkte toe, die ze nodig heeft.

S.M.C.

INTERVIEW MET JOHNNY LEWIS door Frank Vermang

Frank Vermang: "Zeg Johnny, je hebt nogal wat namen gehad..."

Johnny Lewis: "Vroeger heette ik dus Steven Bisshop, maar toen ik in 1980 voor de Voice of Peace ging werken bleek dat er aan boord van het Peace Ship reeds een 4-tal personen met Steven als voornaam rond te lopen. Ik gebruikte daar toen maar m'n echte naam: Johnny Moss. Terug van het Peace Ship ging ik in Ierland voor Sunshine Radio, een van de grootste piratenzenders daar, werken. Bij de grote konkurent van Sunshine (Nova) werkte echter een zekere Pete Moss, dus veranderde ik mijn naam maar in Johnny Lewis. De achternaam haalde ik van het gelijknamige Schotse eiland waar ik geboren ben."

Frank: "Wanneer ging je voor het eerst voor Caroline werken?"

Johnny: "In Maart 1977 was dat, op de Mi Amigo dus. Ik was aangeworven als techniker maar Tony Allan besliste dat ik het ook maar eens als D.J. moest proberen. Ronan O'Rahilly hoorde het programma en hij vond het goed, dus werd ik maar D.J. en dat ben ik nog steeds."

Frank: "Voor Laser officieel in de lucht ging waren er testuitzendingen te horen met jou en Blake Williams."

Johnny: "Ja, dat klopt. In December 1983 kreeg ik thuis (Tremore in Ierland) een telefoontje om 3 uur in de ochtend van een zekere Paul Alexander Rusling. Ik dacht eerst dat het een of andere flauwe grappenmaker was, maar Paul verzekerde me dat er in de haven van New Ross, dat ligt op 10 mijl van Tremore, een nieuw zendschip lag. Er was een probleem met de generator en Paul vroeg of ik even kwam kijken. Voor ik kon reageren zei hij dat hij een taxi zou sturen om me op te pikken. Later, op 20 Januari '84, toen de Communicator reeds voor anker lag ben ik aan boord gegaan en ik ben er gebleven tot April '84. Dat is een nogal lange periode, vooral omdat er meestal maar 3 mensen aan boord waren. Hoewel we via de T-antenne met slechts een heel laag vermogen testuitzendingen konden houden (op 729kHz) zijn er toch zo'n 2000 brieven binnengekomen, iets wat ons allemaal eigenlijk verrast heeft. Eind Maart stak er een storm op met windkracht 8 a 9. Later werd het windkracht 10 en op 1 April '84 sloegen we van ons anker. Er waren maar 3 mensen aan boord en we hadden problemen met het starten van de scheepsmotor. Uiteindelijk is dat ons toch gelukt toen we zo'n 4 mijl van de Engelse kust verwijderd waren. Het was erg moeilijk werken omdat het schip zo slingerde, de Communicator lag toen erg licht op het water, als een dobber eigenlijk. Nu is dat wel beter, alhoewel het nog niet zo is als het zou moeten zijn. Er zit maar 150 ton ballast in, wat niet genoeg is voor zo'n schip. De Communicator zit zo'n 2,5 meter onder water terwijl de Ross Revenge 6,5 meter onder water zit. De Ross is een erg stabiel schip, maar die arme jongens bij Laser, Jezus!"

Frank: "Vertel eens wat over je tijd bij de Voice of Peace."

Johnny: "Ik heb er gewerkt van Mei tot December 1980. Ik ben er samen met Stevie Gordon naartoe getrokken en we zijn ook samen teruggekomen. Stevie werkt momenteel in diskotheken in Denemarken. Het was erg leuk werken op het Peace Ship, er zijn nogal wat mensen die niet zo goed kunnen opschieten met Abe Nathan (de eigenaar van het station) maar daar heb ik nooit problemen mee gehad. Toen ik aan boord was werd de nieuwe FM zender juist in gebruik genomen, we hadden zeer goed materiaal. Een nadeel bij Caroline is dat het hier verrekt koud kan zijn, maar je hebt dan weer het voordeel dat je niet zover van huis bent. In Israël was je duizenden kilometers verwijderd van alles waaraan je gewoon was. Bovendien is de Ross veel groter en stabielere dan het Peace Ship. Het Peace Ship rolde erg hard zelfs op een kalme zee als de Middellandse zee. Het anker van de Voice of Peace sleept voortdurend over de zeebodem. We zijn zelfs een keer tot op een paar honderd meter van het strand afgedreven. Je hebt hier ook meer privacy, wij zitten hier nu te praten zonder gestoord te worden terwijl je op het Peace Ship op elkaar geplakt zat. Je kon er bijna nooit eens alleen zijn."

Frank: "Wat is er gebeurd met Dave Windsor?"

Johnny: "Ik heb de laatste anderhalf jaar vrij veel met Dave Winsor samengewerkt. We zaten samen bij ABC in Tremore (Ierland) en we zijn daar samen weggegaan, Dave naar Engeland om er te werken aan een project dat nooit van de grond is gekomen en ik naar de Communicator. Daarna ging ik terug bij ABC en tenslotte gingen Dave en ik naar hier. Dave is inmiddels weer weg, hij kon niet tegen de zeeziekte."

Frank: "Hoe zie je de toekomst voor jezelf en voor Caroline?"

Johnny: "Ik denk dat ik nog een 2-tal jaren bij Caroline blijf en daarna misschien bij een ILR station in Engeland of bij een station in Ierland ga werken. Het is zo moeilijk om de toekomst te voorspellen, maar als er niets onvoorzien gebeurt zal ik hier waarschijnlijk volgend jaar ook zitten, want ik hou ervan om voor Caroline te werken. Wat Caroline zelf betreft zou ik persoonlijk willen dat het station nog zolang mogelijk blijft en veel geld gaat maken. Ik hoop dat we er over 20 jaar nog zullen zijn."

LEUVEN: bolwerk van vrije radio

LEUVEN, de universiteitsstad bij uitstek: gelegen op zo'n 20 km. boven Brussel en op een 50 km. van Antwerpen. Aan de hand van 4 stations proberen we een overzicht te geven van wat de Leuvenaars, wat vrije radio betreft, allemaal voorgeschoteld krijgt. Wat opvalt is, dat de stations hier duidelijk professioneler en beter gestructureerd zijn dan in de meeste andere Belgische steden. Door middel van een kort overzicht en een steekkaart kan je een idee krijgen hoe de stations werken en klinken. De 4 stations: Scorpio, Vrije Radio Leuven, Sinjaal en Aktief, zijn niet zomaar uitgekozen. Er kan gerust gesteld worden, dat het grootste gedeelte van de vrije radio luisteraars in Leuven op een van deze vier stations afstemt.

In een studentenstad broelt altijd wel iets en het is dan ook geen toeval, dat hier een van de allereerste vrije radio's in Vlaanderen ontstond: RADIO SCORPIO. Na een serie testuitzendingen begon dit station op 15 oktober 1979 met uitzenden: een uur per dag, van maandag t/m vrijdag. Een ware pionierstijd, want in die periode is het nog over bijna gans België stil op het gebied van de vrije radio. Het gaat een tijdje goed, maar begin 1980 wordt het station in beslag genomen. De luisteraars laten dit echter niet zomaar gebeuren: een 200-tal fans bezet de uitgang en er vallen enkele klappen langs de kant van de rijkswacht en de studenten. Er wordt wekenlang betoogd en Scorpio doet al het mogelijke om toch maar in de lucht te blijven.

Na een erg woelige tijd wordt het toch weer rustiger en ook andere stations beginnen met uitzendingen. Een daarvan is Vrije Radio Leuven (VRL) met ex-BRT DJ Jo met de Banjo als voorman. Binnen de kortste tijd trekt VRL het grootste luisterpubliek. In 1982 splitst een groep zich af van het niet-commerciele Scorpio en start met een eigen station: SINJAAL. Rond dezelfde tijd gaat ook RADIO AKTIEF de ether in.

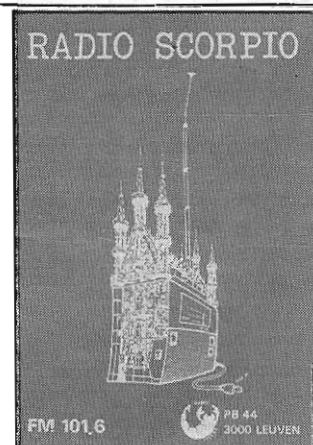
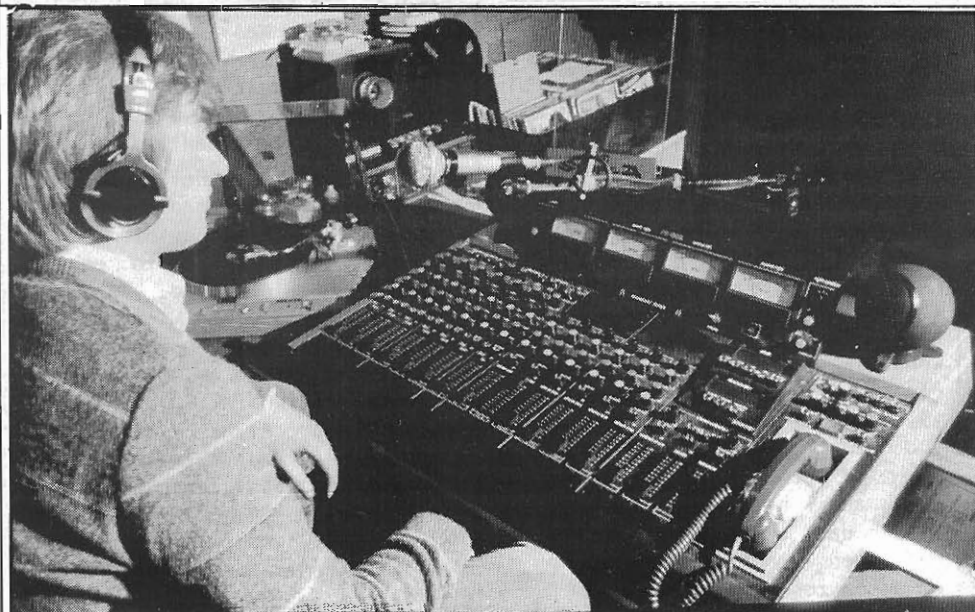
Radio Scorpio (Foto: VETO - Blad Alg. Studentenraad)

Er is nogal een verschil tussen die vier stations. Radio Scorpio is wel het meest "vreemde" geval. Scorpio welgelt reclame uit te zenden omdat ze onafhankelijk wensen te blijven. Het station is immers een "stads-krantradio", m.a.w. programma's boordevol kritische informatie en door reclame uit te zenden zou het veel moeilijker zijn om bijv. een kritisch ingesteld programma uit te zenden, waarin een adverteerder voorkomt. De kritisch informatieve ingesteldheid van de programma's is juist de troef van Scorpio. Bovendien zou het wegvallen van een grote adverteerder (waarop je dan financieel rekent) ernstige moeilijkheden kunnen veroorzaken, temeer omdat het luisterpubliek vrij klein is (vooral studenten) en dus weinig adverteerders kan aantrekken. Inkomsten komen vooral uit het houden van "legendarische" fuiven. Professionele medewerkers zijn er in ieder geval wel; het feit dat reeds verschillende ex-Scorpio medewerkers thans bij de BRT werken beklemtoont dit nog eens extra.

Heel anders gaat men te werk bij de VRL, daar doelt men op een breed publiek d.m.v. popmuziek (in de ruime betekenis) en vlotpratende DJ's. Luxeuzes studio's, behoorlijk grote reclame-inkomsten, betaalde medewerkers; VRL heeft alle troeven om een groot publiek te trekken, wat ze dan ook doen.

	VRIJE RADIO LEUVEN (VRL)	RADIO SCORPIO	RADIO SINJAAL	RADIO AKTIEF
1) ADRES	Kolonel Begaultlaan 9, 3010 Wilsele-Leuven.	Postbus 44, 3000 Leuven.	Vaart 25, 3000 Leuven.	1 Mellan 35, 3200 Kessel-Lo.
2) START	AUGUSTUS 1980	OKTOBER 1979	DECEMBER 1982	OKTOBER 1982
3) REKLAME: a) hoe:	Nationaal: via IPB Lokaal: via publiciteits- blad	Geen reclame	Via publiciteitsblad (Streekkrant)	Nationaal: via reklameburo. Lokaal: zelf ron- selen.
b) kostprijs (30 sec.)	ca. 400 fr. (20 gld.)	/////	Gemiddeld 300 fr. (15 gld.)	100 a 150 fr. (5 a 7,5 gld.)
c) sinds:	SEPTEMBER 1983	/////	MAART 1983	EIND 1983
4) MEDEWER- KERS: a) Gem. leef- tijd:	ca. 20 jaar	begin 20	ca. 23 jaar	ca. 20 jaar
b) aantal:	ca. 80	115	ca. 80	40 a 50
c) betaald:	2 full-time mensen 6- 9u. 300 fr./uur 9-14u. 100 fr./uur (live)	neen	neen	neen
5) FORMAT:	Pop in ruime zin, dus Middle of the Road met uitschieters in andere genres	Het betere actuele werk	Meestal recent (single) werk Wordt per uur aange- past.	Geen vast format
6) DOELGROEP:	Vooraf 15-30 jaar	18-35 jaar	15-40 jaar	16-30 jaar
7) OPMERKE- LIJKE FEITEN:	De begintijd: VRL was toen een echt "fenomeen" o.a. door het naar buiten treden met de drive-in show	Dat we bijna 6 jaar bestaan met meer dan 100 medewerkers	Iedere dag is "op- merkelijk"	Rapper populair ge- worden dan verwacht
8) UITZEND- TIJDEN:	24h. per etmaal	06h. tot 02h.	24h. per etmaal	Weekdagen: 12-24h. Langer: weekeinde en feestdagen.
9) FREQ.:	102.2 MHz.	101.6 MHz.	101.3 MHz.	100.5 MHz.
10) TOE- KOMST- PLAN- NEN:	Uitbreiden, iedereen betalen, met een vaste groep medewerkers door- gaan.	Proberen te blijven uitzenden zonder re- klame	Ver doordrijven pro- fessionalisering Aantrekken vaste me- dewerkers en DJ's.	Uitbreiding zend- tijd en meer mensen aantrekken

FOTO'S LINKS: DE STUDIO VAN VRIJE
RADIO LEUVEN (11.4.1982)

Radio Signaal, de "afscheuring" van Scorpio, pakt het weer anders aan. Dit station wil radio maken op basis van de Amerikaanse manier van werken. Promotiemateriaal e.d. is er niet, omdat men een totale service wil brengen voor alle luisteraars. Ook het format is daarop afgestemd. Zo worden er bijvoorbeeld geen Vlaamse schlagers of "speciale genres" gedraaid. Een van de grootste problemen van dit station is het gebrek aan medewerkers, maar met een beetje geluk brengt Signaal het nog heel verr. De ideeën zijn in ieder geval reeds prima uitgewerkt.

Als vierde en laatste station bezoeken we Radio Aktief, een station dat professioneel gezien op een wat lager peil staat dan de drie eerder vermelde stations, maar dat aardig aan het stijgen is in populariteit. In Leuvense vrije radio kringen wordt er gefluisterd, dat Radio Aktief politiek gebonden is, wat door het station zelf ten stelligste wordt ontkend. De belangrijkste

doelstelling voor de toekomst is hier de uitbreiding van zendtijd en het aantrekken van meer medewerkers.

Leuven: een van de oudste "vrije

radio bolwerken" in België gaat nog een spannende toekomst tegemoet. We houden je op de hoogte.

TEKST: FRANK VERMANG/BART HOOGLAND.
Reakties: steeds welkom.

In de laatste maand van het vorig jaar ben ik naar Breda gegaan om voorlopig het laatste interview te doen met iemand, die ik op radiogebied al jaren bewonder: Frans Schuurbijs.

Voor hem begon het met luisteren naar de Engelse zeezenders in het begin van 1967. Toen hoorde je nog de geluiden van Radio London, City, Britain Radio en anderen. Zoals ook vele andere fanaten hield hij alle krantenberichten in de gaten. Op 14 augustus 1967 verdwenen de Engelse zeezenders. Veronica en Caroline bleven over.

FRANS SCHUURBIJS:

'Ik wil ook nog wel eens wat anders dan radio'

"Naar de Nederlandse zeezenders heb ik voor 1974 nooit echt zo intensief geluisterd", vertelt Frans. "Veronica en Noordzee klonken erg goed. Mi Amigo vond ik niet zo geweldig. Het was er nogal rommelig en er was ook vrij weinig organisatie".

Natuurlijk werd het na 1974 veel moeilijker om een zeezender continu in de lucht te houden.

Frans: "Het luisteren naar de zeezenders is eigenlijk ook strafbaar. Dan zou je in feite een vereniging op moeten richten om te luisteren naar Radio Mi Amigo. Dan is die vereniging dus ook strafbaar. Naar aanleiding daarvan heb ik een brief geschreven naar het Veronicablad. Die brief werd nog geplaatst ook. Ook had ik contact met Hltmemories. Op die brief kreeg ik verschillende reacties, o.a. van Jean-Luc Bos-teyn. Ook hij was al bezig met een blad. Toen zijn we samen gaan werken. Ik heb die vereniging opgericht; dat was de V.V.V.R. "de Vrienden van Vrije Radio" en Jean-Luc noemde zijn blad "Baffle".

We zijn toen een keer in Playa de Aro gaan kijken. De Radio Gemeente Bloemendaal van dominee Toorenvillet had toen zendtijd gehuurd op Mi Amigo op zondagmiddag.

Daarna was het eigenlijk een half uur leeg. Wij wilden dat graag opvullen met documentaires over de zeezenders. Dat betekende een eigen programma op Mi Amigo. We hadden wel eens kritiek op de programma's. Joop Verhoof en Bert Bennett konden daar goed tegen.

Na de documentaire zochten we naar alternatieven. Wij zijn gaan zoeken, maar na een tijdje bleek, dat de banden niet werden uitgezonden. De heren aan boord, Marc Jacobs en Frank van der Mast, vonden dat de alternatieven niets meer met zeezenders te maken hadden. Wij waren teleurgesteld en besloten dan maar niets meer op te nemen".

Dus dat betekende het einde voor een internationaal radioprogramma. Frans en Jean-Luc besloten om de zaken wat serieuzer aan te pakken. Er kwam een nieuw blad: "RadioVisie". Daarin zou men Mi Amigo gaan doodzwijgen. Frans: "Op een gegeven moment nam Halke de Bols van Mi Amigo met ons contact op. We zijn toen wel aandacht aan Mi Amigo gaan besteden, maar wel op een kritische manier. Er ontstonden verder contacten met bijvoorbeeld Rob van Helvoort, Kyp Koumi, die speciaal de lokale radio in Engeland behandelde.

Met het Free Radio Magazine bestond een zeer goed kontakt. Er was gezonde concurrentie. RadioVisie was vrij algemeen gericht, terwijl het FRM zich daarentegen meer bezighield met de landpiraten. Ook ontstond er rond die tijd nog een nieuw blad: Freeway. Daarna kwamen daar Hans Knot en Ton van Draanen bij en ontstond Freewave. Freewave was nogal op Hilversum en de zeezenders gericht. Van de kant van Freewave en ook van onze kant, kwam het voorstel te komen tot een combinatie van RadioVisie en Freewave. Jammer genoeg is dat nooit doorgegaan!

De leukste periode brak in 1979 aan. Toen was er de opkomst van de vrije radio in België. Freewave deed er weinig aan en het FRM deed er toen nog niets aan. Wij hebben de ontwikkeling daar uitgebreid gevolgd. Jean-Luc heeft bijna alles gedaan aan de informatie uit België.

In Kortrijk begonnen een paar mensen met Radio Gemini. Toen ontstond de keuze: of Gemini of RadioVisie, want geleidelijk aan wordt alles teveel of wordt het een sleur. De

vrije tijd is ook beperkt als je een vaste baan hebt. Gemini wilde toen ook een blad gaan uitgeven. We besloten dat te combineren. RadioVisie was inmiddels gestopt. Daarna kwam Radio Express, maar dat liep een tijdje goed. De medewerking van derden was minimaal en het blad stierf een stille dood. Typisch was ook, dat bijna niemand reageerde, toen het blad een tijdje niet meer verscheen.

We gingen verder met Gemini. Veel Nederlanders vulden veel uren op band. Het opsturen van die banden kostte erg veel geld. Daarom besloten we dat een man op en neer ging rijden en daaruit volgde een nachtprogramma: "Geef me de nacht" met de begintune van George Benson: "Give me the night". Eigenlijk was dat niet de bedoeling. Het programma is 190 maal uitgezonden. Dat is dus ongeveer 3 1/2 jaar. Iedere zaterdagavond van 12 tot 7 uur, wat later half zes werd. Gemiddeld heb je zo'n 25 telefoontjes per uitzending. Met dat nachtprogramma begon ik in 1980. Ik kwam in die omgeving al zo'n 5 jaar, dus ik kende de streek vrij goed. Maar toch wordt ook zo'n nachtprogramma een sleur. Iedere week op-en-neer rijden kost ook veel geld. Ook zijn er lichamelijke problemen bijgekomen: ik heb een vrij ernstig auto-ongeluk gehad. Uiteindelijk ben ik dus ook met Radio Gemini gestopt".

Bijna alle medewerkers uit Nederland zijn er toen mee opgehouden, want Frans reed niet meer naar Kortrijk, dus ook geen programma's meer van Nederland naar Kortrijk. Op dit moment werkt Frans bij een Belgisch non-stop muziekstation, dat ik bij hem thuis gehoord heb.

"Het liefst zou ik aan de slag willen gaan met de BRTS, de Bredase Radio en Televisie Stichting. Je bent dan op een nuttige en verantwoorde wijze met lokale radio bezig. En met enorm veel faciliteiten omdat je volkomen legaal bezig bent. Nu is zoiets alleen maar via

een kabelnet mogelijk. Jammer genoeg loopt dat ambtelijk allemaal vrij traag, voordat de omroep definitief opgestart kan worden", aldus Frans.

De BRTS bevindt zich in Breda en dus hoeft Frans niet zo ver meer te rijden.

"Zelf heb ik me overigens nooit met piraterij beziggehouden. Plaatjes draaien is niet zo interessant. Daar heb ik geen behoefte aan. En daarin kan ik Frans gelijk geven.

Dit was voorlopig de laatste. Wie weet, misschien wel tot een volgende keer.

TOM VAN DAUVEN, POSTBUS 1358, 5602 BJ EINDHOVEN.

IN MEI

VERSCHIJNT

HET FRM

OOK NIET

IN BELGIE

ABONNEMENT BELGIE

GOED NIEUWS VOOR ONZE BELGISCHE ABONNEES: NU IS HET MOGELIJK IN BELGIE HET ABONNEMENTSGELD OVER TE MAKEN IN BELGISCHE FRANKEN: STORT BFRS. **850,-** OP BANKREKENING 235-0430464-87 BIJ DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ TE HASSELT T.N.V. JOSE HERPS/FRM, POSTBUS 10252 TE AMSTERDAM EN JE ONTVANGT HET KOMENDE JAAR HET F.R.M. IN JE BUS.

OOK LOSSE NUMMERS E.D. KUNNEN VIA DEZE REKENING BESTELD WORDEN

SIGNALEN

Belgische Info

Sabam heeft een overeenkomst gesloten met het Grib, de franstalige tegenhanger van de "Vereniging van Belgische onafhankelijke radio's" (Vebora), inzake de auteursrechten die de vrije radio's moeten betalen. Volgens de overeenkomst zullen de radio's, lid van het Grib, die reclame uitzenden, rekening houdend met bepaalde minima, jaarlijks 6th. van hun reclame-inkomsten aan Sabam storten. Wanneer het vermogen bijvoorbeeld 100 W. bedraagt in een zone met minder dan 10.000 inwoners, moet de radio minstens 40.000 fr. (2000 gld.) betalen. Radio's, die geen reclame uitzenden, wordt een forfaitair bedrag aangerekend.

Vrije radio's worden soms door bepaalde instellingen echt verwend. Een van die instellingen is ORKAAN ROCK PROMOTIONS, een organisatie zonder winstgevend doel die de promotie van de muziek in het algemeen tot doel heeft. ORP doet dit o.a. door het maken van interviews met (inter)nationale bands. Die interviews worden dan tegen 120 fr. (6 gld.) doorverkocht aan geïnteresseerde vrije radio's. E wordt ook een boekje gedrukt met daarin informatie over alles wat met muziek te maken heeft. Dit boekje wordt gratis weggegeven. Meer informatie kan je verkrijgen via Orkaan Rock Promotions, Oostmolenstraat 82a, 9880 Aalter, België.

Veel radiostations in België (en uiteraard ook in Nederland) vinden het echt vervelend, dat er nergens (betaalbare) jingles te koop zijn, die echt origineel zijn en die je dus nergens anders in België of Nederland kunt horen. De meeste jinglefabrikanten gebruiken hun melodietjes (al dan niet licht gewijzigd) voor verschillende radiostations. Nu is er echter in de omgeving van Gent een gloednieuwe "Jinglemaatschappij" opgericht (zelfs de naam staat nog niet vast), waar je echt exclusieve professionele jingles kan bestellen. Meer inlichtingen: Ekkergemstraat 51, 9000 Gent, België.

Enige tijd geleden verscheen in Vlaanderen populairste popweekblad JOEPIE (indertijd nog opgericht door Sylvain Tack) de uitslagen van een uitgebreide poll waarin de Vlaamse jongeren van alles gevraagd werd. Enkele vragen stonden in verband met radio en tv. Zie hier de uitslagen:

1) Bij de populairste Belgische radiostations kwam slechts 1 vrije radio voor, namelijk Radio Antigoon (Antwerpen). Nummer 1 in België blijft BRT2.

2) Bij de populairste internationale radiostations vinden we Radio Caroline terug op de 5e plaats. Vorig jaar stonden ze 2e. Van Laser en Monique (nog?) geen spoor.

3) Als beste TV-presentator (internationaal) werd Erik de Zwart gekozen en als beste radiopresentator (internationaal) bleek Ferry Maat het populairst.

4) En Veronica brak records: zij werden verkozen met de beste internationale hitlijst, het beste internationaal radioprogramma (top 40), als beste internationaal radio- en tv station en ook nog met het beste tv-programma (Countdown).

FRANK VERMANG, DUINHELMSTRAAT 31, B-8400 OOSTENDE, BELGIE. (Reacties welkom).

RADIO WEST DIKSMUIDE

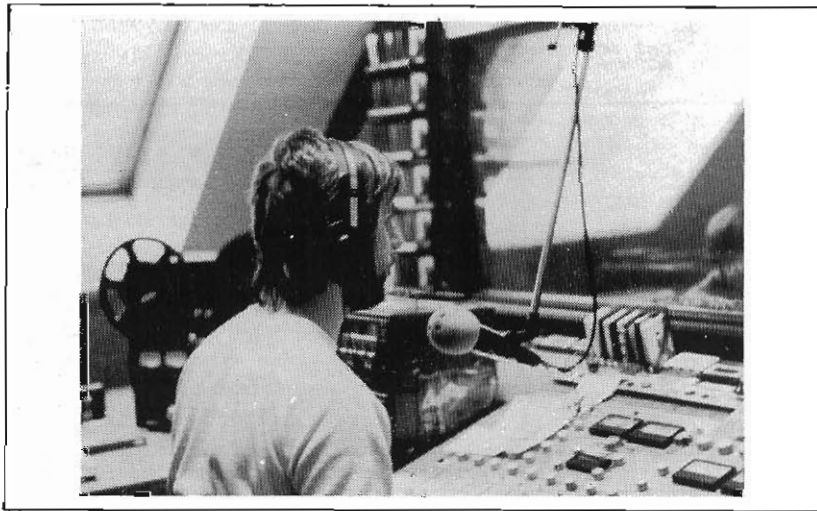
Sinds 1979 ben ik reeds lezer van jullie blad en sedert '84 vaste abonnee, omdat de winst anders toch maar naar de dagbladhandelaar gaat. Ik kan jullie alleen maar feliciteren, want FRM is er ontzettend beter op geworden. Met meer zeezendernieuws en meer reportages over de Belgische vrije radio's. Dit is dan natuurlijk in het voordeel van de Vlaamse lezers en de zeezenderfans. Alleen vind ik het spijtig dat de meeste aandacht nog steeds gaat naar de lokale radio's uit de grote Belgische steden. Zo kan je bijna elke maand lezen over stations uit Brussel, Kortrijk, Oostende of over de commerciële zenders, die meer denken aan hun re-

klame-inkomsten dan aan de luisteraar.

Toch bezitten de meeste kleinere steden in België ook lokale radio's, even populair en misschien meer dan de grote zenders. Zo is er ook Radio West, uitzendend voor Groot-Diksmuide, gelegen in de schaduw van de IJzertoren. Diksmuide ligt midden in de driehoek Oostende-Roeselare en Veurne en telt op haar grondgebied zo'n 20.000 inwoners.

Ikzelf ben trouwens de oprichter van dit station, met behulp van vriend Sjaak van DIJCK, ex-MI Amigo technicus (vanaf de Magdalena). Onze eerste zender komt uit het FRM advertentiegedeelte en na een hoop werkzaamheden waren er half 1980 testuitzendingen te beluisteren van Radio West. De officiële start was op 1 januari 1981, als een der eerste vrije zenders van West-Vlaanderen. Een volledig bericht over deze Diksmuidense omroeporganisatie zal ik maar zelf samenstellen, misschien krijgen we dan ook eens een plaatsje in het FRM. We beschikken momenteel over een zestigtal presentators, waaronder enkele bekende radio DJ's en zijn dagelijks te beluisteren van 6u. tot 24u. Tijdens het weekend 24u. op 24u. DJ's, die programma's samenstellen op C-120 cassette en die graag hun stem zouden laten weerklanken over de Vlaamse vlakten, kunnen altijd contact opnemen met het onderstaand adres. Vergoedingen kunnen we niet betalen, wel de verzendkosten en teruggave van de cassettes. Nederlanders zijn ook welkom. Muzikale groeten, BART SCHAPMAN, IJZERLAAN 33, B-8160 DIKSMUIDE.

OP ONDERSTAANDE FOTO DJ PIET VAN DIJCK "MET DE SPORT IN HUIS" VAN RADIO BACCARA OP FM 100.4 MHZ. IN ST. TRUIDEN. ADRES: POSTBUS 5, AFD. 2, B-3800 ST. TRUIDEN.

KORTE GOLF

Het was weer een waanzinnige maand. Nieuwe namen, veel uitzendingen en nu eindelijk weer verschillende keren uitstekende kondities. We gaan dus weer de goede kant op. Het enige wat er de afgelopen maand aan ontbrak was het aantal briefschrijvers. Alleen uit Nederland kwamen er sporadisch wat brieven binnendruppelen. Het buitenland liet het wat brieven betreft helemaal afweten en dat viel een beetje tegen. Gelukkig bestaat er nog zoets als telefoon en kregen we toch veel bruikbare informatie toegespeeld. Zo belde Howard Bell met wat mededelingen. Oave Scott deed hetzelfde en ook Roger Davis wist ons te vinden. Nederland was de afgelopen maand vertegenwoordigd door Peter Verbruggen. Peter vertelde erg veel over zijn station. En het werd wel een beetje tijd dat er weer aandacht aan dat station besteed werd want goed nieuws bleef eigenlijk lang uit. Met het goede nieuws kunnen we den ook weer wat vertellen over het Belgische Delmare want dat station pikt daar natuurlijk een graantje van mee. Rapporten hebben we verder niet meer ontvangen. Niet zo erg, ik heb zelf behoorlijk wat kunnen horen dus dat zat dit keer wel goed. En dan kunnen we natuurlijk altijd nog wat suggesties hebben die dan slaan op vorige maand toen we om een station vroegen dat eens uitgebreid in het spotlicht gezet zou kunnen worden. We hebben zelf wel wat ideeetjes. En daar kwam de FRS-Holland ook nog bij want dit station draait binnenkort weer zoals enkele jaren terug. We gaan naar het nieuws en we beginnen met een nieuw station in 'onze' benden.

ADVENTIST WORLD RADIO

Dit is niet een station dat zo opzienbarend voor de dag komt maar er zijn wel wat ontwikkelingen op komst die grote veranderingen teweeg kunnen brengen. Dit is dan een voorloper. AWR is onlangs gestart met eigen zenders die opgesteld staan in het Italiaanse Forlì, een plaats niet ver van het toeristische dorp Rimini. Op 24 februari testte men met de nieuwe 10 Kw zender. De test werd echter niet uitgevoerd met het volle vermogen. Er werd deze dag uitgezonden met 2,5 Kw. Grappig maar niet helemaal leuk. Het station heeft er

waarschijnlijk geen weet van dat er uitgezonden wordt in een piratenband. Daarnaast pikken zij natuurlijk wel wat ruimte weg van onze stations. Men is dagelijks te beluisteren en als andere frequenties gebruikt men 6010 Khz. en 6145 Khz. Er wordt uitgezonden in het Engels en Duits. Als adres wordt opgegeven P.O.Box 2590, Lisbon in Portugal. En als jullie schrijven, laat die mensen dan even weten dat zij niet op de juiste plaats zitten om het woord van de Heer te verkondigen. Wat te zeggen van Radio Delmare en alle anderen die via dit station wekelijks in de ether komen...

WEEKEND MUSIC RADIO

Enkele maanden terug meldden wij dat het station er de brul aan had gegeven. Dat klopte volkomen maar men kwam tot inkeer want men is weer terug en goed ook want het station is weer regelmatig te horen hoewel er dan niet een serie programma's wordt uitgezonden maar wel een OSO-tje. Jack Russell kreeg bazoek want Howard Bell van Radio 48 Int. en Dave Scott van Radio Apollo Int. hebben hem een bezoek gebracht waarbij alle drie de heren de ether ingingen. Dat weekend was 9 en 10 maart en op deze dagen zouden zij gaan zenden. Helaas moet deze kopij rond die datum op de bus om op tijd in Amsterdam te zijn dus...

Maar niet getreurd want we hebben kontakt met alle drie de stations en we zullen dus spoedig op de hoogte worden gebracht worden van wat zich in Schotland heeft afgespeeld. En misschien is het voor Jack wel weer een eenzijdig om dan ook met uitgebreide programma's in de ether te komen. In het verleden bracht het station een redelijk geluid en dat mag best terugkomen. Schotland doet het toch al slecht wat betreft de kortgolf en dat was in het verleden wel anders.

SATELLITE BROADCASTING

Een tijdje niets meer van gehoord maar dat is voorbij. Het station zal inmiddels wel te beluisteren geweest zijn via een Nederlands middengolf station. E.e.a. gebeurde op 180 meter. Daarnaast vangt men ook weer aan met de kortgolf uitzendingen. Daarvoor heeft

men Radio Delmare als relaystation gevonden. Satellite Broadcasting is nu niet meer een groot station. De helft van de medewerkers is opgestapt. Nu waren er maar twee jongens die de programma's maakten dus blijft er eentje over en dat is Mikel Alr. Het adres is Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart in Nederland.

SPECTRUM WORLD BROADCASTING

Nog geen berichten over wonderbaarlijke afstanden. Daar hadden we eigenlijk wel een beetje op gehoopt. Spectrum gaat echter fanatiek door en heeft derhalve enkele weken terug het zendschema voor de komende maanden afgegeven. Er wordt de komende periode iedere zondag uitgezonden van 09.00 uur tot 11.00 uur via 6240 Khz. in de 48 meterband. In maart maar ook in april wordt er ook nog uitgezonden op 3905 Khz. terwijl men 7350 Khz. als reserve houdt. Tenslotte kunnen we van het station nog vermelden dat rapporten snel en bijzonder netjes afgehandeld worden dus een briefje hun kant op levert altijd iets op. Het adres is: 134 Eastworth Road, Chertsey, Surrey KT 16 6 DT in Engeland.

RADIO BIG BROTHER

Dit station zendt niet meer uit via Radio Delmare. Delmare heeft problemen gehad met de zender want die kon men niet meer op vol vermogen krijgen. De mensen van Big Brother zijn misschien niet zo tevreden. Maar daar kan Delmare natuurlijk ook niets aan doen. Inmiddels hebben we wat Delmare betreft heel ander nieuws. Misschien dat de mensen van Big Brother hun mening wijzigen.

CANZONI RADIO

Na Big Brother is dit het tweede station dat we even doorlichten. Het station heeft een Italiaanse eendoende naam maar zendt uit via Radio Waves in Frankrijk. Dat zou tenminste inmiddels gerealiseerd moeten zijn. De belofte wordt ingewilligd want Canzoni brengt langzaam maar lijn in de programma's. Canzoni wil de komende maanden een keer per vier weken uitzenden maar het is niet uitgesloten dat het twee keer wordt. Men zoekt nog een medewerker die

VRIJE RADIO SHOP

4 UUR RADIO NORD

Veel studiolokwaliteit met o.a. jingles, commercials, de top 20, het eerste en het laatste uur etc. Alles voor slechts fl. 27,50.

GIRO: 3423249 J.LEYGRAAFF - NIEUWEGEIN
MEER INFORMATIE? POSTBUS 19037, 3501 DA UTRECHT

FREE RADIO PROMOTIONS '84 BIEDT U:

- Vele uren van zeezenders in glorie tijd:
Uren van Veronica, R.N.I., Atlantis, Radio London, Mi Amigo Caroline, Delmare, Paradijs, Laser 558 en Monique.
- Documentaire "Zeezenders 1974-1978"
Vraag om gratis lijst:
F.R.P.'84, POSTBUS 274, 4460 AR GOES.

ZIAJA & DORST
GELUIDSPRODUKTIES

van idee tot eindproduct!

reklamespots, jingles, shouts, jocksings, whispers,
fillers, hele liedjes, snelle inserts & effecten.

Studio: 070-983090 Jurgen: 456495 Roberto: 687893

(voor een demonstratiecassette f 10,- naar postbus 71769 in Den Haag)

programma's kan maken in het Duits en in het Engels. De luisteraars die de moeite nemen om een rapport naar het station te sturen krijgen allemaal, mits zij twee IRC's bijgesloten hebben, bericht terug en men wil daarnaast onder deze mensen nog iets leuk organiseren. Zo wordt er o.a. een jaarabonnement op een Duits radioblad op de prijslijst gezet. Daarnaast wil men ook de luisteraars zoveel mogelijk tegemoet komen met de muziekkeus. Er wordt een verzoekplatenprogramma gemaakt en iedereen kan wederom schrijven. Het maakt niet uit wat je wil horen. Op het moment van dit schrijven heeft het station slechts enkele keren getest. Die tests zijn redelijk verlopen want er kwamen behoorlijk wat reacties. Iedereen die meer omtrent het station wil weten kan altijd schrijven en wat bijzonder netjes is, is dat de medewerkers van Canzoni Radio verteld hebben dat de mensen achter het IJzeren Gordijn ook op het station mogen rekenen. In die landen is het niet mogelijk om aan IRC's te komen en er zijn ook geen andere mogelijkheden om portokosten te vergoeden. De meeste stations aan deze kant van het gordijn beantwoorden derhalve de post gewoon maar er zijn er ook die dat niet doen. Canzoni gaat het wel doen en dat is keurig van die heren.

RADIO RED INTERNATIONAL

Dit station schijnt in februari gehoord te zijn via 6280 Khz. In de 48 meterband. Het station is vermoedelijk operationeel vanuit Nederland want er werd naast popmuziek ook Nederlandstalige muziek gehoord. Helaas, verdere gegevens ontbreken.

RADIO ATLANTIS INTERNATIONAL

en RADIO ATLANTIS SHORTWAVE

De reacties die we de afgelopen maand binnenkregen wezen uit dat er verschillende mensen waren die er niets meer van begrepen. Derhalve zullen we nu de boel blootleggen. In december was Radio Atlantis SW uit Engeland weer te beluisteren via 6274 Khz. Velen dachten toen dat hetzelfde station ook in de 41 Mb. uitzond maar dat was een hele andere. De naam was bijna hetzelfde maar dat was dan ook wel het enige. Radio Atlantis Int. was op 23 december te beluisteren in de 41 Mb. op 7319 Khz. met een goed signaal. Het laatste Atlantis, dus die met Int. achter de naam, was een oud station dat al enkele jaren niet meer had uitgezonden. Dat station keerde dus terug. Mischien maar voor een keer. Robin Mitchell was de deejay die op deze dag gehoord werd. De adressen: Radio Atlantis SW is te bereiken via Postfach 750925, 2820 Bremen 70, Duitsland en Radio Atlantis Int. laat de post volgens de laatste

meldingen sturen naar Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart in Nederland.

RADIO CLCG

CLCG staat voor Clandestine Listeners Club Germany. Laat daar geen misverstand meer over zijn. Men heeft een eigen blad en dus zijn de uitzendingen gericht op het maken van reclame voor het prul, want meer is het niet. Er zijn in

Duitsland veel betere bladen en van diefstal is nog nooit een blad groot geworden. Er werden in het verleden hele artikelen uit dit blad vertaald en afgedrukt. Maar ieder zijn meug. In de uitzendingen maakt men tegenwoordig ook meldingen van een loterij. De schrijvers kunnen een gratis jaarabonnement winnen dan houdt men tenminste nog wel leden. De CLCG gaat zelfs zover dat men lezers van een ander Duits blad korting aanbiedt als zij lid zouden worden. Dat zijn de minder leuke dingen maar men schijnt er zich verder niet zo druk over te maken. CLCG bleest wel hard maar doet nog altijd wel met de hulp van Delmere. En dan het radiostation. Men heeft grote plannen want naast de eerdergenoemde uitzendingen via Dalmare wil men ook gaan uitzenden via stations in de UK, Ierland, Nederland en er is ook sprake van het huren van zendtijd bij Radio Time in Itale. Als je schrijft zet dan geen Radio op de envelop want dat zou wel eens gevaarlijk kunnen zijn. Dus schrijven naar CLCG, Postfach 540101, 4100 Dulsburg in Duitsland.

RADIO BATIDA

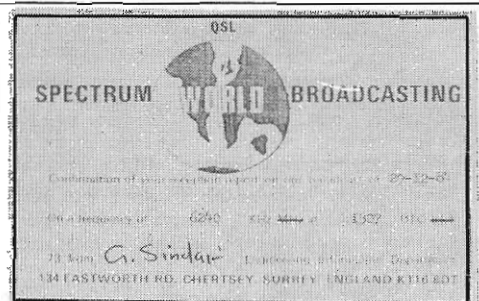
Alweer een station dat op een bepaalde datum werd gehoord maar waar men doodleuk zegt helemaal niet uitgezonden te hebben. Het station werd op 27 januari van dit jaar gehoord op 7247 Khz. Dat station was een week later weer in de lucht. Maar radio Batida is het niet geweest. Dus de mensen die een rapport gestuurd hebben moeten niet gek opkijken als zij nimmer bericht ontvangen. Over Batida kunnen we verder nog vertellen dat het station sinds 30 december 1984 ook via de FM band te beluisteren is maar dat natuurlijk op zeer beperkte schaal. Batida gebruikt hetzelfde adres als Radio Atlantis SW.

ATLANTA RADIO

Maar heel even was dit grootse station uit Engeland terug. Rond de jaarwisseling was het station plotseling weer daar terwijl men voor de zoveelste keer afscheid had genomen. Atlanta radio werd daarna niet meer gehoord maar heeft toch aangekondigd terug te zullen komen. Mischien zelfs al in maart of anders zeker in april. Luisteren dus naar het zoveelste afscheidsprogramma, of gaat men nu gewoon door? Atlanta Radio is zo'n beetje het enige station dat P.O.Box 319 in Edenbridge Kent in Engeland nog gebruikt. Andere stations zijn allemaal al uitgeweken omdat de mensen die deze bus beheren het niet al te nauw nemen met de post van anderen. Atlanta heeft er echter geen problemen want zij halen hun post gewoon op. Het is bekend dat zij in het verleden ook al post voor andere stations hebben weggehaald om het op het juiste adres te krijgen. Maar Atlanta kan dus nog steeds via bovengenoemde postbus.

SNELLE SCHRIJVERS

Ook deze maand hebben we weer gekeken welk station een beetje behoorlijk reageert op de reacties van de luisteraars. Meteen is dat dan de post van Radio 48 Int. in Nederland, waar ook het adres is, die snel beantwoord wordt. Slechts 12 dagen bleken nodig te zijn om antwoord te krijgen van het station. Radio CLCG spant echter de kroon met 8 dagen. Radio Kristel uit Engeland doet er 10 dagen over wat natuurlijk ook

uitstekend is. Spectrum World Broadcasting heeft ook 12 dagen nodig. Deze maand zijn er twee die er betrekkelijk lang over doen. Radio Marabu Int. bleek 79 dagen nodig te hebben om de post te beantwoorden. Radio 47 Int. beantwoorde een rapport na 45 dagen.

Over dit onderwerp kregen we klachten uit Nederland over stations uit Engeland. Daar zouden verschillende iets terugsturen. Dat klopt an we pogen deze stations dan ook op een speciaal daarvoor gecreëerde lijst, zwarte lijst, te zetten. Radio Xanadu is daar nummer 1 met stip. Verder staat er in de artikelen natuurlijk ook wel het een en ander. Maar blijf ons wel op de hoogte houden. Als jij het slachtoffer bent geworden van een station dan hoeven anderen niet hetzelfde lot te ondergaan. Klachten over Nederlandse stations komen er niet meer binnen. Dat zou ook wel een beetje vreemd zijn want voor zover het te overzien was hebben deze stations altijd laderen geantwoord. Zelfs over de middengolfstations komen goede berichten binnen. Maar mocht het eens mis gaan laat het ons dan weten.

KBC RADIO

KBC is een Nederlands station dat altijd antwoordt en vaak hoeft je hier helemaal niet lang op te wachten. Enige tijd terug was het station niet te beluisteren via Radio Waves Int. daar Tom de Wit het erg druk had met programma's die bestemd waren voor andere doeleinden. Tom maakt o.a. programma's voor Radio Time in Itale. Deze programma's worden in de nachtelijke uurtjes uitgezonden. Time gebruikt hiervoor de 41 Mb. met als frekwentie 7110 Khz. Dan is de KBC-club opgericht waar je voor een tientje lid van kunt worden. Je krijgt dan 4 nieuwsbrieven. En den ontvingen wij het gerucht dat Peter Verbruggen van de Free Radio Service Holland in de nazomer wat programma's voor KBC zal gaan maken. Zeker weten we dat niet, vergeten te vragen toen Peter belde, maar volgende maand geven we uitsluitend. Tom zou trouwens ook mogen reageren. Die zit tenslotte al heel wat jaartjes in het vak.

OE METEOR WERD NIET GEHOORD!

Jammer. Een station uit Finland hoor je niet iedere dag. Als er dan eens een station uitzendt is het leuk om dat eens te beluisteren en te schrijven maar voor zover wij hebben kunnen nagaan moet het een lokale aangelegenheid geworden zijn. Verschillende mensen reageerden op de oproep van vorige maand. Helaas kon niemand de ontvangst bevestigen. Radio Meteor komt waarschijnlijk wel terug meer dan via een relaystation. Wie weet horen we den iets. Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart in Nederland is het adres en vergeet niet de welbekende IRC's bij te

sluiten want dat is gewoon belangrijk voor alle stations.

RADIO PLUTO

Jaren terug gehoord. Deerna plotseling weg. Even terug en weer weg. Zo ziet ongeveer het bestaan van Radio Pluto eruit. Maar nu Radio Caroline op zee ligt en dus da paesdagen zonder zenuwen doorstaan kunnen worden komt (hopelijk) Radio Pluto terug. Rechtstreeks uit of vanaf... ja, luister maar. Weten we meteen of er inderdaad leven is.

VOURBAL GEDDOFD?

In januari straalde een ongewoon hemelverschijnsel in op de radio. Het was Fireball 745. Waar de naam vandaan komt is niet bekend maar het station was er ineens. Men gaf als adres een postbusnummer in Engeland door. Een nieuw station krijgt zeker in het begin veel post, vooral van OSL-jagers. Die missen in dit geval dan ietlijk de boot want alle post kwam terug. Niemand heeft een bericht van het station ontvangen en het genoemde postbusnummer bleek helemaal niet te bestaan. Nu gaan er geruchten dat e.e.o. te maken heeft met Radio Xanadu. Dit station stond erom bekend nimmer post te beantwoorden. Door de slechte reputatie van het station kreeg men steeds minder post en dat heeft ertoe geleid dat er onder verschillende andere namen uitgezonden wordt. Dezelfde medewerkers zouden nu ook achter Fireball 735 zitten. Misschien. Waarschijnlijk zullen we er nooit achterkomen want wie moet je hiervoor aanspreken. En nu we het toch over mensen hebben die nooit reageren...

KBP of KBS

Op 10 februari werd dit station voor het eerst gehoord. En tevens voor het laatste want deze heren bakken het helemaal bruin. Er werd uitgezonden op 6240 Khz. en men schakelde in vlak nadat Spectrum World Br. uit de lucht was gegaan. De medewerkers van KBS spraken echter van het 'verdringen van SWB van hun frekwentie'. Dat werd dus even een bezoek aan het toltet want van zulke gasten werd ik even niet goed. Wie preat er nu zo over kollegastations. Vermoedelijk is ene Kelly Brown degean die meer van dit gebeuren weet. Er werd immers een bekend adres doorgegeven. P.O.Box 143, Wolverhampton in de UK. En wie zit daar ook alweer?

NEOERLANDSE STATIONS

De afgelopen maand werden er erg veel Nederlandse stations gehoord. En vaak loelhard. Zo werd de Flying Dutchman gehoord. Ook een station dat luisterde naar de naam RW en dan het alom bekende RHA. Het is natuurlijk leuk om deze stations te horen, ook al omdat erg goed te volgen is welke verbindingen zij tot stand brengen, maar heles liet bij sommige mensen de modulatie te wensen over en dat is dan weer niet zo prettig. En ook luisterde men niet altijd uit of een frekwentie wel vrij was waardoor andere stations da dupe werden. De Bluebird kwam ook meedoen en er werd verschillende keren de naam van Radio London UK gehoord. Maar die komt uit Engeland. Het is jammer voor die stations die van deze uitzendingen last ondervonden en datzelfde geldt natuurlijk ook voor de vele luisteraars.

Met een beetje begrip voor elkaar krijgt iedereen toch wel zijn lolletje en daar gaat het tenslotte allemaal om. En voor de stations die dit lezen: "Jongens, ik bedoel dit opbouwend dus spaar je postzegel en je boze brief want dat is helemaal niet nodig.

RADIO JAN RAP

We blijven nog even in Nederland. Radio Jan Rap is een station dat vooral in het verleden vaak te beluisteren was, maar daar kwam min of meer een eind aan. Het station zendt niet zo vaak meer uit maar bestaat nog wel en heeft de wens uitgesproken om in 1985 wat vaker te gaan uitzenden. Er zal dan, als alles lukt, een zender van 150 Watt gebruikt worden. En voor de liefhebbers zijn er dan stickers en nieuwe informatie beschikbaar. Radio Jan Rap is niet dood, maar leeft. Postbus 12, 9514 ZG Gasselternijveen in Nederland.

RADIO LONDON UK

Het station wordt regelmatig gehoord in de 48 Mb. Bij een van de OSO's met een Nederlands station hoorden we dat Radio London UK inderdaad uit London komt. Men schijnt een lokatie te hebben in het Noorden van de stad. Er wordt uitgezonden met 30 Watt. Enkele maanden terug werden ons door dit station reguliere uitzendingen beloofd. Het is er nog niet van gekomen. Het adres is P.O.Box 206, Aylesbury, Buckinghamshire in Engeland.

RADIO APOLLO INTERNATIONAL

Drie jaar oud is deze pirate. Drie bewogen jaren met al die diepte- en hoogtepunten. Radio Apollo Int. vierde die verjaardag met een leuke uitzending die kenmerkend voor dit station, een beetje de mist inging. De uitzending vond plaats op 10 februari. Men startte op 7400 Khz. maar dat werd niet zo'n succes, dus schakelde men in op 7350 Khz. waar men storing ondervond van een ander station dat een kwartiertje later, zonder de band te checken, inschakelde. De uitzending kwam ook niet van de gebruikelijke lokatie. Die was door het bijzonder slechte weer niet te bereiken. Teveel sneeuw en een stremende koude wind. De verjaardag wordt nog een keertje herhaald maar de mensen van Apollo wachten eerst op wat beter weer. Men heeft de zender voor een servicebeurt weggebracht naar iemand die denkt dat hij er verstand van heeft. Daarna zal Apollo hopelijk in volle glorie terugkeren. Dat zal vermoedelijk met de Pasen gebeuren. De frekwentie weten we niet maar die is bij dit station vooraf bijna nooit te noemen. Het adres is P.O.Box 5, Hunstanton, Norfolk PE 36 5 AU in Engeland of voor de mensen op het Continent Postfach 750925, D-2820 Bremen 70 in Duitsland.

RADIO NOVA MUSICA

Er zijn mensen die een vraagteken zetten bij de Italiaanse stations. Dat zou allemaal maar naargeestig gedoe zijn. Gelukkig zijn er velen die daar volstrekt anders over denken. Radio Milano Int. bestaat toch ook al jaren. Time, Spoleto, noem ze maar op. Ze zijn er en ze blijven er. En er komen er meer. Er staan er een paar te dringen om met zenden te beginnen. Onlangs gebeurde

dat al met Radio Nova Musica. Op het ogenblik is het station vrij vaak te beluisteren op 7480 Khz. met veel non-stop muziek en veel id's. Maar Radio Nova Musica zal binnen niet al te lange tijd beginnen met de eerste reguliere uitzendingen. de public relations wordt ook goed behartigd want er wordt driftig met gegevens gemeten en er zijn ook al OSL-kaarten verkrijgbaar. Wel 2 IRC's bijsluiten voor de retourport. De zender van Radio Nova Musica produceert een vermogen van 100 Watt. Het adres is: Via Burride 24a, 33080 Porcia in Italië.

SOUND OF SWITZERLAND GAAT LEKKER

SOS doet het aardig. Er wordt regelmatig uitgezonden en de resultaten stemmen tot tevredenheid. De Sound Of Switzerland zond in haar beginperiode uit zonder dat men eigenlijk wist wat de mogelijkheden waren maar die bleken al spoedig vrij ruim te liggen. De SOS werd in heel Europa gehoord en er kwam behoorlijk wat post binnen. Toch hebben de medewerkers besloten om even pas op de plaats te maken want voorlopig zijn er geen uitzendingen. Terwijl ik dit schrijf realiseer ik mij dat het station ongeveer gelijktijdig terugkeert met de verschijning van dit blad dus zo erg is het nu ook weer niet. Pasen dreigt net zo druk te worden als Kertmis.

STATION 41

Loelhard werd dit station ontvangen op 7373 Khz. in de 41 Mb. Ook zij houden het even voor gezien maar keren met Pasen terug. Dat is maar goed ook want Station 41 heeft zich de afgelopen maanden ontpopt tot een station waar we rekening mee dienen te houden. Het is in korte tijd een van de betere stations geworden.

RADIO PAMELA

Een nieuw station uit Engeland werd op 10 februari gehoord. Het was Radio Pamela. Waarschijnlijk zond men uit via een relay. Het adres is: 82 A, Oelce Road, Rochester, Kent in Engeland.

FREE RADIO SERVICE

RADIO DELMARE

Vorig jaar werd Radio Delmare uit de ether gehaald na een poging om ook uit te gaan zenden via de middengolf. De politie kwam, zag maar overwon niet want de zender die in het pand opgesteld stond was veel te zwaar om even naar buiten te dragen. Dus dat ging niet door maar er werden wel enkele vitale onderdelen meegenomen. Die onderdelen moesten vervangen worden en Johan Rood deed zijn uiterste best om e.e.a. zo snel mogelijk te realiseren. Dat lukte hem maar half tot groot ongenoegen van hemzelf en verschillende van de stations die hij via Delmare in de ether brengt. Het ene station gaat dan zitten kankeren, het andere station steekt de helpende hand toe hoewel men ook niet erg blij was met de situatie ontstaan na de raid. Er wordt getest en niemand hoort iets. Dan komt er plotseling wel een beetje signaal door. Uiteindelijk kunnen al die stations terugkeren want op 6206 Khz. is een signaal duidelijk te horen al wordt het niet uitgezonden met het gebruikelijke grote vermogen waar we

voorheen zo een gewend waren gereakt. Maar veel van de releystations zijn weer blij. Er zijn er altijd die blijven zeuren. De Free Radio Service Holland hoort daar zeker niet bij want hun uitzendingen in december werden zo'n beetje de meest succesvolle uit het bestaan. Peter Verbruggen vertelde dat hij ontzettend veel post had binnen gekregen en ik had de indruk dat hij een beetje ontdaan was over de enorme hoeveelheid. Peter had toen meer goed nieuws want dit jaar zouden er ook weer uitzendingen zijn in de 41 Mb. En de uitzendingen op de vijfde zondag van de maand zouden in ere worden hersteld. Verder was ook hij op zoek naar het materiaal dat Johan Rood nog miste om de zender weer met groot vermogen te laten draaien. Het was Peter die de voeding van 10 Volt vond en kocht. Johan was daar erg blij mee want dezelfde dag kwam hij het kleinood oppikken om weer aan het knutselen te gaan. Dat was niet zo gek want de FRS-H en met name Peter Verbruggen heeft de laatste tijd wat problemen met de PTT. De programma's worden naar België gezonden en na de uitzending weer geretourneerd maar verschillende programma's zijn nooit aangekomen. Gelukkig voor ons was dat na de uitzending. Maar het is wel jammer want zo gaat een hobby wel een hoop geld kosten. Enkele maanden terug werd er ook uitgezonden in de 41 Mb. Er werd op een zaterdag gategest en Peter belde om te horen hoe het signaal was. Dat was er niet. Op alle drie frekwenties was niet het te verwachten signaal en de teleurstelling droop van het telefoongesprek af. Het werd uiteindelijk doorgegeven aan de mensen die bij de zender zaten die er niets van snapten. Een uurtje later werd er weer een poging gedaan en toen was het station wel te beluisteren. Een redelijk signaal en daar was men uiteindelijk blij mee. Men moest alleen wel een andere lokatie zoeken voor de zender. Die heeft men inmiddels gevonden want ook zijn er, of komen er zeer binnenkort uitzendingen in de 41 Mb. Dalmare en de FRS-H zijn dus weer goed terug. Het vermogen van de Dalmarezender zal opgevoerd kunnen worden tot zo'n 500 Watt en dan moet het bereik natuurlijk ook een stuk groter zijn. Dan zijn er dus de uitzendingen in de 41 Mb. en die geschieden met een zender die zo'n 20 Watt levert. Wel een tegenstelling met de 48 Mb. maar dat is niet zo erg want zeker op het vasteland van Europa is de ontvangst in de 41 Mb vaak beter dan die in de 48 Mb. Er was de afgelopen maanden nog een meevaller. Trans World Radio is een station dat de onaangename gedachte had ons op zondagmorgen te verrassen met een uitzending op 6210 Khz. en dat is dus vlak naast Dalmare. Hierdoor werden de uitzendingen ernstig gestoord. Daar kreeg iedereen wel een beetje de balen van en zeker als men in acht moest nemen dat Dalmare geen andere mogelijkheden had. Men werd immers op de gekozen frekwentie met rust gelaten. De raid van vorig jaar kwam door de uitzendingen in de middengolf. De RTT bleek helemaal niet te weten dat het station al geruime tijd in de kortegolf te beluisteren was. Zolang je dan geen gekke dingen gaat doen is er niets aan de hand. Dalmare doet zolets dan ook niet meer. Maar TWR was wel een doorn in het oog van de medewerkers van de diverse stations. Dat station heeft nu zelf voor de oplossing gezorgd. Men is een stukje hoger in de band gaan zitten zodat nu het signaal

SPECTRUM

van al die stations die via Dalmare uitzenden gewoon goed te beluisteren zullen zijn. Tenzij, en dat wordt dus de 'maar' in dit verhaal (jammer dat iets positiefs altijd zijn 'maers' heeft) er in Italië een station is dat de onverkwikkelijke gedachte koesterde om te gaan uitzenden in de 48 Mb. op 6205 Khz. Dat station heeft een zender staan van 10 Kw maar zendt op het moment maar uit met een kwart van het vermogen. Maar het is duidelijk niet zo leuk voor de mensen van de piraten en de mensen die ernaar luisteren. Dalmare en de FRS-H hebben natuurlijk nog hoop want men kan altijd nog beslissen de gekozen frekwentie te verlaten omdat de resultaten niet het gewenste resultaat blijken te geven die men erven verwachtten. Maar vervelend is het wel. Er is immers sprake van een kleine verandering in Italië. De RAI werd al op verschillende frekwenties gehoord in de 41 Mb. en er zijn daar wat stations die er hard over denken om ook een vrij plekje zoeken in andere banden dan waar zij nu zitten. Die komen er dan ook nog bij want een behoorlijke chaos kan veroorzaken als dat doorzet. Dan zullen er misschien wel slachtoffers vallen. Ieder station moet een nieuwe frekwentie hebben en de stations uit Westeuropa dreigen weggeblazen te worden door die Italianen. Dan moeten die stations ook weer een andere plek gaan zoeken wat het luisterplezier niet ten goede zal komen. Wat te zeggen van Radio Milano waar men plannen heeft om uit te wijken naar 7340 Khz. of een frekwentie daar in de buurt. Dat is natuurlijk niet zo leuk. Op het oog zou dit voor de Free Radio Service Holland wel meevallen want men had 7320 Khz. in gedachten, maar je weet nooit wat je daar weer tegenkomt. Tanslotte het laatste goede nieuws over de FRS-H, want laten we niet gaan Janken voor we geslagen worden, Peter Verbruggen heeft in de eerste twee maanden van het nieuwe jaar een vuurproef doorstaan. Hij had het enorm druk en het gevolg was o.a. dat er geen blad was uitgekomen. Dat blad 'FRS goes DX' is een goed geïnformeerd vlugschrift wat door de liefhebbers verslonden wordt. In maart kwam de eerste van dit jaar uit. Veel informatie en een extreefje voor hen die zo lang hebben moeten wachten. Dat is de stijl van de FRS-H. We sluiten af met het adres: Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart in Nederland. Voor de mensen uit Nederland zal een aan zichzelf geadresseerde en gefrankeerde envelop wel voldoende denk ik. Voor de buitenlandse vrienden geldt 2 IRC's.

Het staat weer op papier maar wat hebben we deze maand moeten selecteren. Er was erg veel nieuws maar ik geloof wel dat we het belangrijkste hier vermeld hebben. Het wordt echter wel hoog tijd dat het FRM in pocketboekvorm verschijnt. Kunnen we ons althans wat mekkelijker kwijt. (Red. Jos vergeet dat we zijn althans hier binnen een dag in de tekstverwerker moeten proppen, dus wat

ons betreft is het wel mooi zo). Ik wil nog wel even terugkomen op dat wet in de aanhef staat. Helemaal juist is dat niet meer. Vandaag lag de postbus redelijk vol met reacties. Het meeste nieuws hebben we natuurlijk nog mee kunnen nemen maar de rest blijft liggen tot volgende maand. En iedereen moet inmiddels ook een briefje terug gehad hebben. Klopt dat niet dan is het nog heel even wachten maar dan komt het zeker. Om het geheel af te sluiten wil ik mij nog even richten tot de liefhebbers van de zeezenders. Ik heb hier een behoorlijke stapel foto's liggen van de twee boten op de Noordzee. Die zouden we weg kunnen geven. Gaan we ook doen. We gaan dat doen onder voorwaarde dat iedereen de retourport betaald. Dus wel een postzegel van 70 cent bijsluiten. En graag even de mededeling van welk schip je de foto wilt hebben. En als je dan toch schrijft geef dan meteen even je mening over het blad. Lijkt mij wel leuk! Groeten en tot de volgende kaertjes. Jos, Postbus 19037, 3501 DA Utrecht.

En dan helemaal tot slot nog een brief die op de redactie binnengekomen is:

Ik ontving, 30 dagen na het versturen van een rapport een OSL-kaart en informatie van Atlanta Radio en Spectrum World Broadcasting. Atlanta Radio schrijft dat er nog geen vaste besluiten zijn voor de toekomst, maar dat we vooral attent moeten zijn op de 48 meterband. SWB vertelt in de eerste uitgave van hun blad 'Newsletter' dat zij apart van de AM-uitzendingen gericht op Europa ook van plan zijn uitzendingen te gaan verzorgen op SSB en deze te richten naar de Pacific, waarschijnlijk naar aanleiding van de ontvangst in Nieuw-Zeeland, en dit tussen 3.9 MHz en 13 MHz. SWB bevestigd alle correcte rapporten met een OSL-kaart en een papieren vlaggetje. Zo, dat was dan mijn korte bijdrage. Ik hoop dat deze van nut kan zijn.

FRANK THIJS.

Hallo FRM, beste Jose!

FRM International

Zurueck in Deutschland fuehle ich mich dank der vielen Post aus den Niederlanden beinahe wie in Budel. Keiner meiner Radiofreunde hat mich bisher vergessen und darueber bin ich sehr gluecklich. Dank des FRM, wodurch ich Kontakte zu Stichting Media Communicatie, Sound Productions Rotterdam, Free Radio Promotions '84 und vielen anderen bekommen habe, kann ich auch in Deutschland ein Stueck Niederlande geniessen. Am meisten freue ich mich ueber die gute Beziehung zu Tom van Dauven, dem ich auf diesen Weg besten Dank sagen moechte. Durch das FRM, die Organisationen und Clubs, die bei euch inserieren, habe ich sehr viel Radiogeschichte kennengelernt.

Doch nun zu MONIQUE. Der Empfang hier in Koeln is sehr gut. Ich denke, dass Monique man teilweise sogar besser hoeren kann als in den Niederlanden. Endlich wieder ein niederlaendischer Sender von der Nordsee und was fuer einer! Gegen die deutschen Sender kann es Monique allemal aufnehmen, nur habe ich bisher noch niemanden in dieser grossen Stadt kennengelernt, der sein Radio auf 3-1-9 abstimmt. Danke also auch Monique fuer ein Superprogramm fuer Deutschland. Nachmittags ist der Sender allerdings nur mit Stoerungen und abends gar nicht mehr zu hoeren. Vielleicht kann man etwas daran verbessern.

Fuer Reaktionen aus den Niederlanden und Belgien bin ich sehr dankbar. Meine Adresse lautet:

WOLFRAM STEINHORST,
REGENTENSTRASSE 55,
5000 KOLN 80,
WEST-DEUTSCHLAND.

Here is some more information about some London stations:

FM

JFM (103.3 MHz.) were raided in style a couple of months ago, when their studio was tracked by British Telecom. Apparently the officials found its exact location, in a block of flats, by switching off the electricity floor by floor until the station left the air. JFM has not returned since.

Horizon Radio has recently returned, on their original frequency of 94.5 MHz. with some of the same people involved. Other ex-Horizon members are involved with Solar FM 102.5, on air intermittently. Skyline in South London returned recently, as has LWR, tragically.

MW

Heard recently a new station, called 3BR, currently testing on 630 kHz. Sundays in West-London.

JFM, 103.3 MHz.

SOLAR, 102.5 } Jazz, Funk, Soul

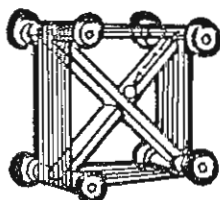
HORIZON, 94.5 }

SKYLINE, 90.2

(S.E. London Community Radio)

If any of the Dutch stations in Amsterdam are interested in English programmes, they are welcome to contact me. I've been involved with University and student radio for several years. I'd like to send programmes for Dutch stations, if they want them.

N.J. CARTER,
71 NORTHWOOD WAY,
NORTHWOOD,
MIDDLESEX, HA6 1RS,
ENGLAND.

SEAGULL SALES

17th FEBRUARY 1985: A special week this, the week when all merchandise from Seagull Sales advertised on Radio Caroline is finally available. This firm has come in for a lot of criticism for a long while now, for keeping people waiting for goods advertised as now ready, when in actual fact, the goods have not been produced at all. Whilst this is very wrong, it must be borne in mind that without firms like this, we would not have some of the excellent goods available today, items like Andy Archer's book etc. etc. These items have cost a small fortune to produce and in my view are well worth waiting for.

P.O. BOX 539
BLACKPOOL

We, at Anoraks U.K., have them all in stock now and all items are despatched on receipt of order. However, I feel I must criticise the firm for taking people's money, so far in advance, and in some cases, not even dropping a line to them to explain the delay. All orders should now have been despatched by Seagull and everyone should have all their goods, including that introductory booklet with the box set.

FRM WILL NOT BE PUBLISHED IN MAY

NOVA

Apologies first to Henry Owens (formerly Alan Reid of South Coast Radio). We said that he had departed from the station, but he was actually taking a short holiday. We have found with Nova that a very thin line separates 'taking a holiday', 'leaving' and 'being sacked', but that's Nova and who would want it differently. A new voice appeared during the early hours of today, 17/2, his name was George Talbot, and he has previously worked for Radio Dublin (who hasn't?) and more recently Capitol Radio.

The better ground-wave conditions (longer days) mean that the station can be heard over a wider area for a long period of time on AM. Tony Allen is no longer doing programmes, just production work. Tony's regular weekday slot was taken over by a new name, Tony McKenzie, English, and sounding very familiar. Coming shortly on Nova, another Luxembourg voice, none other than Tony Prince, former co-presenter with Nova boss, Chris Carey.

Q102

Popular presenter, Scott Williams, has been heard during the last week of February, doing the afternoon show. Scott was at one time at Nova, more recently at Wicklow Community Radio and previously at many of the Dublin stations, including the

late Southside Radio from Dun Laoghaire. Lawrence John appears to have left and it is reported that he is back in the North, working. His place has been taken by Martin Block, yet another ex-Nova man.

The station broadcasting on 828 kHz. and 102 MHz. FM in stereo, have recently moved to 102.1 MHz. The reason for this move is not known at present, but listeners on the West Coast of Britain will welcome the move, as emergency services occupy the frequency, 101.9 MHz., causing interruptions to Q's transmissions on 102.0 MHz.

CAROLINE

On Monday tea-time, the station was heard to report that Laser were adrift in

heavy seas. They asked the crew of the Communicator to contact them (Caroline) on VHF Channel 16. They later confirmed that the spare anchor had been lowered and was holding. Later still Nick Richards was heard to mention 'the things' outside the port-hole he could see, which were not normally there. (Laser must have been fairly close at that time). With the supplies arrived two new presenters: Peter Philips, who did the 9.00 till mid-day spot, as well as read news early and Bob Matthews, who did 12.00 till 03.00 p.m.

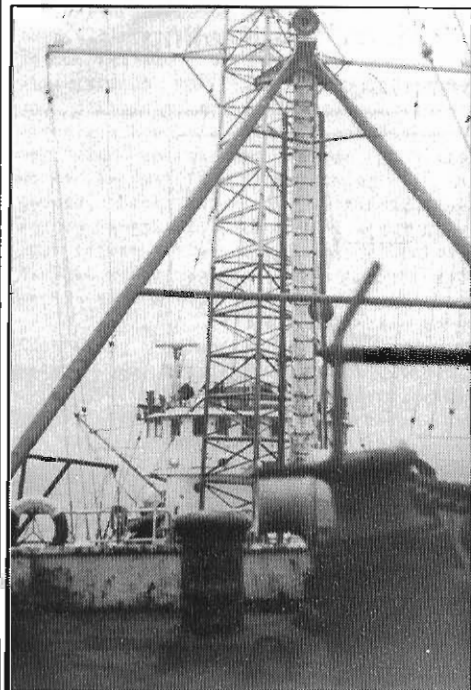
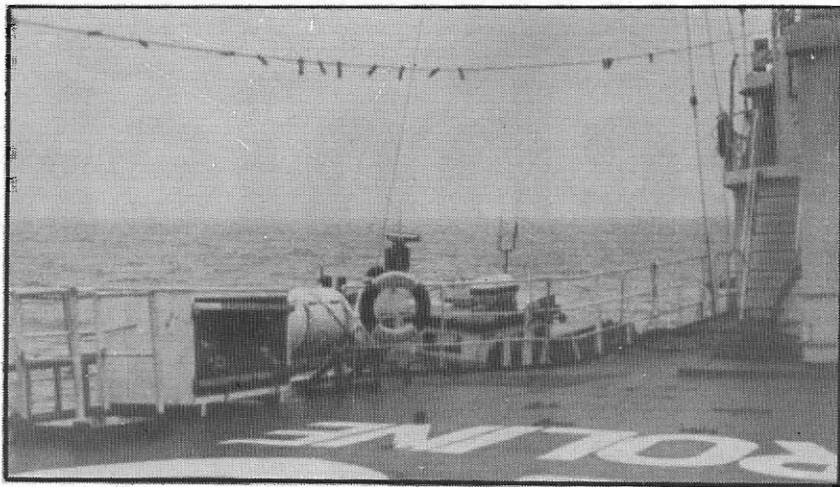
Monday night 4/3 saw the return of Fiona Jeffries to the airwaves. Tuesday at 9.00 am. saw the return of Jay Jackson! He really had us fooled this time, some of us even tried tuning into a foreign station (not me!), a station of the stars. Still it was good to have him back and he was heard to say "Thanks for the offer, but no thanks". Fergy continues to present nightly programmes, as I vainly attempt to find his second name.

LASER 558

As predicted, a third lady presenter has been noted on the station, Liz West, who accompanies Aaron Kelly and Chris Carson. Holly Michaels is also due to return soon.

Photos: Radio Nova newsroom (top) and production studio (Gary Hogg)

Photos: Frank Vermang

Johnny Lewis

July 1984: Dave Richards (Photo: H.J.Gerecht)

Rick Harris and Charlie Wolfe were off.

They came back on full power on Wednesday 6/3 and back to stay this time, according to announcements. Captain Tim Levansaler has now left the ship and returned home to Maine, USA. David Lee Stone is programme controller. Jessie Brandon, formerly on Laser, and now heard on Capital Radio in London is having to make her shows over on the other side, America, due to not being granted a work permit here. Her producer, Declan Meehan, is having to make the trip across there every Friday to do the show and return on the Sunday. It is said that this state of affairs could last a few weeks until the work permit situation is sorted out. Declan also makes the European Top Forty for Nova, which he must now do in the week so, all in all, a busy lad.

Rick Harris, in a breakfast programme, was heard to say that Laser now had a tower antennae (Anyone been out there? We await confirmation).

VOICE OF PEACE

Latest reports, dated 7/2, state that the ship was off the air, due to storm damage to both working generators. Only a small stand-by generator still worked. The ship is now in Ashdod and it looks like they will be there for a while at least. It appears, according to the report, that the ship insurance had expired, and unless 100,000 dollars is spent at once on repairs, they will not re-insure. Alternatives would be, to close down or stay at sea, and be tendered like the North Sea ships. It looks like the latter alternative if out of the question now. The report goes on to say that Abie will find a solution, he always does. He is busy with his Ethiopian project, having set up three refugee camps already. D.J.'s at present out there include Chris Taylor, Paul Rogers, Dave Asher, Mark Edwards and Grant Goddard. Thanks to Chris Taylor for that up-date.

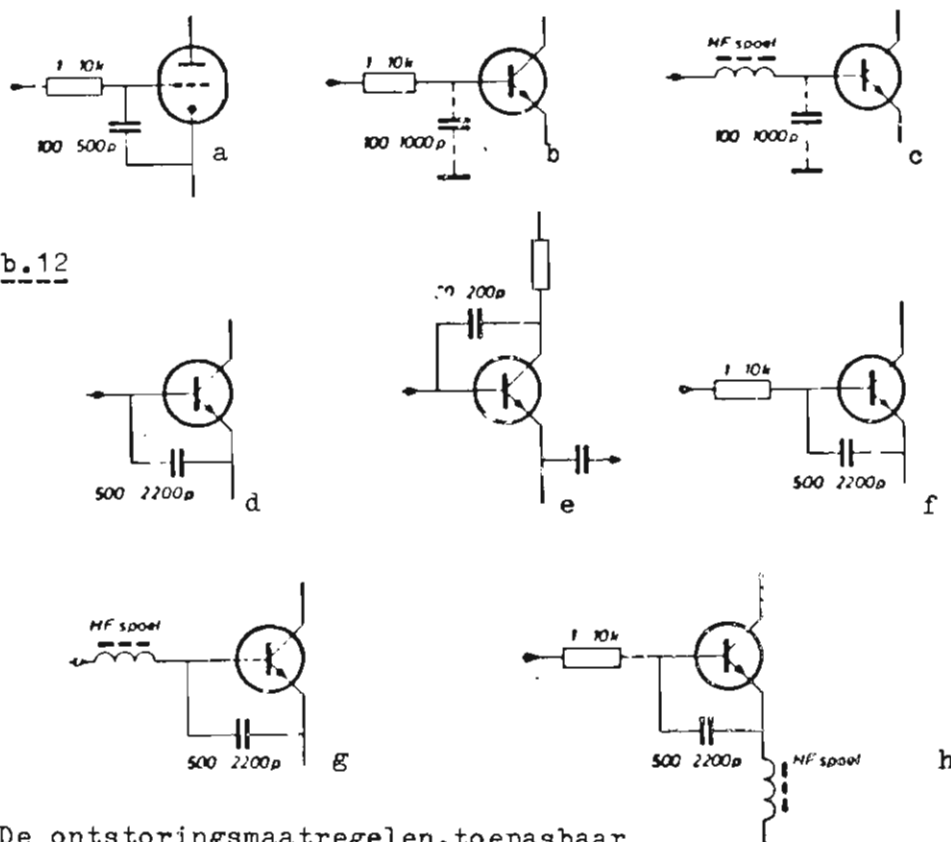
Techniek

A.S.H.
 POSTBUS 360
 1700 AJ HEERHUGOW.

ONTSTOREN (3)

Een verhandeling over storingen, veroorzaakt door HF-instraling
 in onze huis-, tuin- en keukenapparatuur

afb.12

De ontstoringsmaatregelen, toepasbaar
 bij transistortrappen.
 Als HF-spoel kan de Loewe Opta spoel worden gebruikt

HF-INSTRALING IN DE LF-VERSTERKER

Aangezien HF-Instraling in LF-apparatuur (geluidseparatuur en ook de LF-versterkers in radio's en televisietoestellen) slechts veroorzaakt kan worden door zenders die met Amplitude-modulatie werken (Lange-, Midden- en Kortegolfsenders al den niet in SSB) komt deze soort van storing in het grootste deel van ons land niet voor. De officiële amateurs werken met apparatuur die aan zeer strenge eisen voldoet en de 'muziekstations' zitten meer en meer op VHF-banden waarop FM wordt toegepast. Desalniettemin in het Noorden, Noordoosten en Oosten van ons land zijn er nog wel wat amateurs op de middellange golfbanden die AM gebruiken. De storing zal, als deze zich manifesteert, zich in die gebieden manifesteren. Een uitzonderlijk geval willen we wel even aanhalen. Er was in den lande een station dat pogde op FM uit te zenden, maar dat er m.b.t. zijn apparatuur zo'n rotzooitje van had gemaakt, dat er naast de FM modulatie

duidelijk meetbare AM componenten mee uitzond. Zulks kan, maar we vinden het moeilijker uit te leggen dan gewoon te voorkomen, dus daarop gaan we niet verder in. De praktijk heeft uitgewezen dat de meeste HF signalen de versterker binnenkomen via aansluitkabels van microfoons, platenspelers, bandrecorders i.c. cassettedecks, luidsprekers en tenslotte het elektriciteitsnet. Wat gebeurt, is, dat een transistor het vreemde signaal gelijkricht en dit signaal vervolgens versterkt en weer doorgeeft aan de volgende trap in de schakeling waar het signaal weer wordt versterkt. Wat ook voorkomt is, dat het ingestraalde signaal niet zozeer wordt doorgegeven aan de andere trappen in de audioversterker, maar dat een transistor het geluid hoorbaar maakt. In dit geval is er vaak spreke van een lichte vervorming van het uitgangssignaal. Veelal is het zo dat met een kleine ingreep buiten de eigenlijke schakeling om het avel reeds is te verhelpen.

Een paar voorbeelden:

Een lichte instraling in een versterker kon worden verholpen door het plaatsen van een uitwendig aansluitbare ontstoor-adaptor.

Iets ingewikkelder, omdat je hiervoor de kast van de versterker moet openmaken, is het aanbrengen van RC en LC filtertjes over de ingangen waarover het vreemde signaal binnenkomt. Microfooningangen, en dan zeker die ingangen waaraan de eigenaar geregeld de microfoon aangesloten laat blijven, zijn in dit opzicht opvallend gevoelig voor HF-instraling.

Ook waren er enkele gevallen van een, naar het zich in eerste instantie liet aanzien, vrij hardnekkige storing. Geen van de hierboven genoemde maatregelen hielpen echt bevredigend. Een nader onderzoek leerde, dat er ook hier sprake was van het functioneren van te lange bedrading tussen de verschillende printen. Een euvel dat vooral werd waargenomen in (ook vrij recente) Japanse geluidsapparatuur van de 'minder grote merken'. De wijze waarop te werk werd gegaan was, dat er eerst toe werd overgegaan om alle externe aansluitdraden, met uitzondering van het netsnoer en de aansluiting van een hoofdtelefoon te verwijderen. Daarna de volumeregelaar in maximale stand en de versterker uitluisteren met een signaal (ultrafoon AM gemoduleerd) van een eenvoudig type meetzender. De plaats des onheils is dan eigenlijk heel snel en vrij nauwkeurig te bepalen.

Ook hier worden dan RC en LC filtertjes toegepast. Soms wordt er wat aan afscherming of aan massa-verbinding gedaan. Echt duidelijk overbodig lange verbindinglijnen worden ingekort of, en dat werkt vaak nog beter, vervangen door lijnen met een afschermende mantel.

Aan het einde van dit stukje een tip voor de amateurs.

Werk een amateur met een fese- of frekwentie-modulatie in de 0,7, 2, 3 of de 4 meterband en er komen klachten over instraling in audio apparatuur dan kan hun zender, mits volgens de regels der kunst gebouwd, deze storing niet op zijn geweten hebben. Deze zenders, zeker op deze golf lengten kunnen geen LF storing veroorzaken. Overigens, daar blijven we bij, is en blijft het een zeer goede zaak, eigenlijk een vereiste, dat een eventuele klacht ook in dit geval serieus dient te worden behandeld.

INSTRALING VIA HET LICHTNET

Zo werd een van ons gebeld door een amateur in het Dosten van het land. Hij zat wat in moeilijkheden, want buren klaagden steeds erover, dat zijn uitzendingen door hun klessieke muziek heenklonken. Deze amateur wist van hetgeen we hierboven genoemd hebben maar kon het niet voor elkaar krijgen om zijn buur te overtuigen dat hij met zijn FM-gemoduleerde uitzendingen niet stoorde. De buur kon echter met een bemiddeling door ons akkoord gaan. Om eerst maar het bewijs te leveren, vroegen we de buur, om ons een bandje mee te geven waarop zijn klessieke muziek. Dit bandje lieten we door onze amateur draaien. Ultrafoon herkende de buur, efgestemd op de amateur zijn eigen muziek, maar geen spoor van deze muziek bij ingeschakelde audio versterker en uitgeschakelde tuner. Het aanbod werd gedaan om, als hij dat wilde, een onderzoek naar de storing te doen. Ultrafoon op zijn eigen kosten, of het moest zo zijn, dat hij de ware storingsveroorzaker kon ontdekken. Een poosje hoorden we niets van de buur. Toen leg er op een gegeven moment een bandje in de bus, waarop de storing was opgenomen met het verzoek om toch nog maar eens te komen. Op een Zaterdagavond hadden we inderdaad het geluk om ter plekke de storing te kunnen beluisteren. Er werd ergens Nederlandstalig uitgezonden met een gebrekkige presentatie. Op verzoek van de man waagden we een poging om een ferro-cart biliaal gewikkelde spoel in de netleiding op te nemen van het type Vogt 3730-05. Twee 4700 pF condensatoren werden parallel opgenomen en met hun gemeenschappelijke aansluitpunten op massa gelegd. In dit geval was met deze, vrij eenvoudige, oplossing de storing opgeheven.

Ook op het gebied van de ogenschijnlijk vrij eenvoudig te verhelpen HF-instraling kunnen degenen die zich hiermee bezighouden voor rare dingen komen te staan. een van de meest vervelende zaken is wel:

DE RECHTSTREEKSE INSTRALING IN EEN LF-SCHAKELING

We haalden het al even aan; ook in het geval van rechtstreekse instraling in een audio schakeling is er ergens een element dat het binnenkomende signaal gelijkricht, mogelijk nog wat versterkt, en hoorbaar maakt.

Het element kan een buis, maar ook een transistor zijn. Het grootste probleem is, dat we, als we te maken krijgen met dit soort storing, moeten gaan zoeken welke transistor of buis de boosdoener is. Het is zaak om systematisch te werk te gaan.

We moeten daartoe eerst bepalen of de bron voor of na de volumeregelaar is te zoeken. We draaien de volumeregelaar helemaal dicht. Als de storing nu niet meer hoorbaar is, dan zit het euvel voor de volumeregelaar. Meestal betreft het dan een voorversterker schakeling (denk aan een mengpaneel b.v.). Blijft de storing echter, dan zitten we wel aan een aantal uren werk vast. We beginnen dan met de eindtrap(en) en nemen de koppelcondensator weg, die de verbinding vormt met voorgaande delen in de schakeling. Verdwijnt nu de storing, dan brengen we meteen deze condensator weer op zijn plaats aan en nemen we de koppelcondensator die de verbinding vormt tussen de trap voor de eindtrap en de daaraan voorafgaande trap. We kunnen hiermee doorgaan (we dalen, aldus werkende, de gehele schakeling op in een aantal deelschakelingen) totdat op een moment de storing hoorbaar blijft. Het is niet onmogelijk dat daarmee zelfs de begintrap als de boosdoener door de mand valt. Wanneer uiteindelijk de oorzaak van de storing is gevonden worden daar de daartoe geschikte ontstorings componenten ingebouwd. Als je de zekere weg van het uitsolderen van koppel condensatoren liever niet bewandeld, kan je ook met behulp van een condensator met een hoge capaciteitswaarde trap voor trap een kortsluiting voor LF signalen aanbrengen. Met deze methode kan de trap waar een HF signaal wordt gelijkgericht ook gevonden worden. We moeten ons echter wel realiseren dat het niet de transistor is, waarvan de basis met massa wordt kortgesloten, die het HF signaal gelijkricht maar dat het de trap is die daarna komt, waarin de ontstorings componenten moeten worden ingebouwd.

Het is mogelijk, dat er nog een tweede trap blijkt te zijn waarin een HF signaal wordt gelijkgericht. Deze trap moeten we dan op dezelfde manier opsporen om ook deze te ontstoren. Daarom wordt het te ontstoren toestel dan ook in de verschillende bedrijfstoestanden (tepecorder, tuner, grammofoon etc.) getest. Op de plaatsen waar in het LF circuit een weerstand of een HF-spoel moet worden ingebouwd, worden de geleidingsbenen van de print over een afstand van 3 tot 5 mm. verwijderd, waarmee is voorkomen dat het stoor signaal de kans zou krijgen om via mechaniek van de capaciteits koppeling toch wordt overgedragen. Een aandachtspunt tenslotte is, dat de componenten die voor ontstoren worden ingebouwd, zo kort mogelijke aansluitdraden zullen hebben.

AMATEUR

SCHEMA SERVICE

De lijsten van voorhonden zijnde schema's zijn aan te vragen via POSTBUS 360, 1700 AJ HEERHUGOWAARD en betreffen de volgende categorieën:

ZENDERS EN VOEDINGSAPPARATUUR

ONTVANGERS

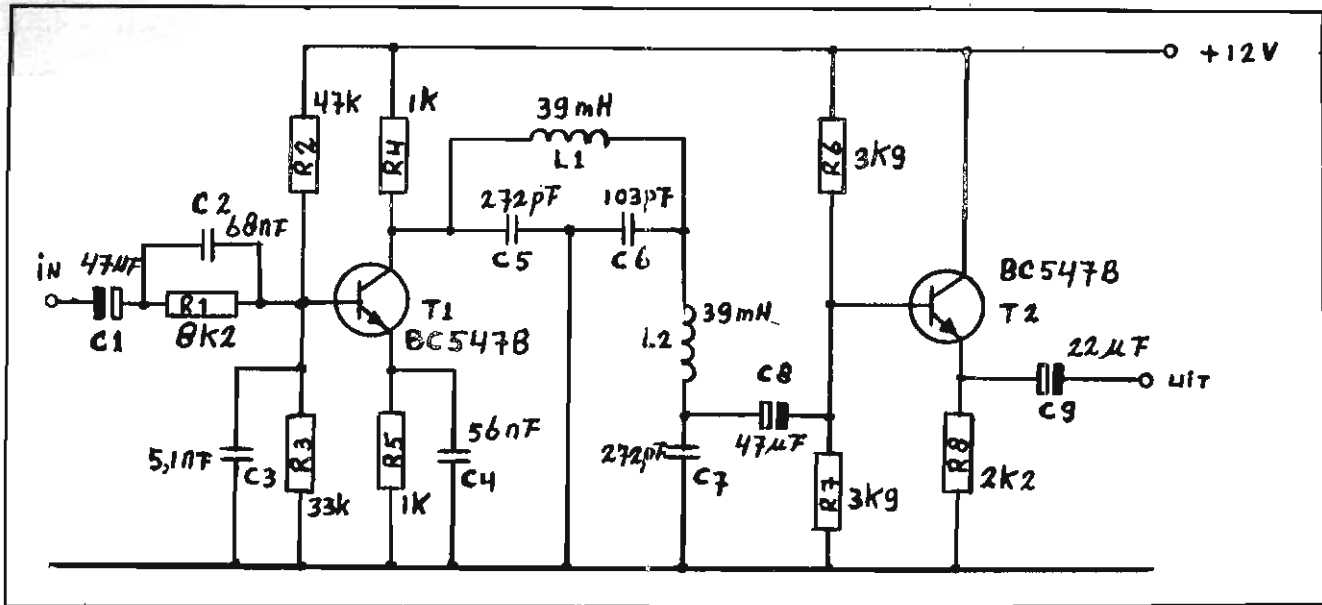
AF-VERSTERKERS (bepakt)

MEETAPPARATUUR

Voor de aanvraag van de lijsten niet vergeten de geïfrankeerde en aan jezelf geadresseerde antwoordersveloppe hij te sluiten. De tijd tussen ontvangst en antwoord ligt in de huidige situatie op ongeveer 5 weken.

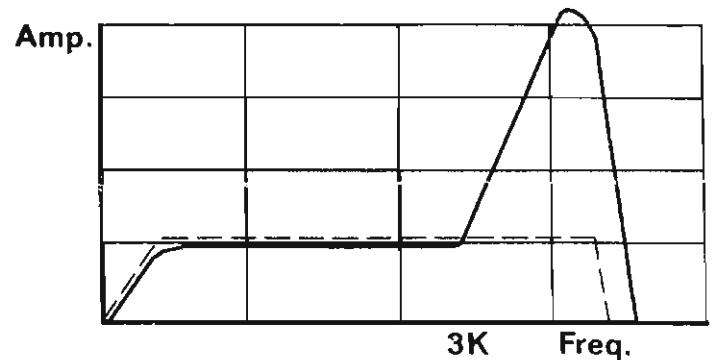
Voor het doen van eventuele bestellingen: lees de hijsluit-ter die altijd wordt meegestuurd met aangevraagde lijsten. Bestellingen beneden de fl. 15,- niet franco thuis. Dan graag geïfrankeerde antwoordersveloppe hijsluiten.

15 KHz Laagdoorlaat Filter en Actieve Preëmphasis.

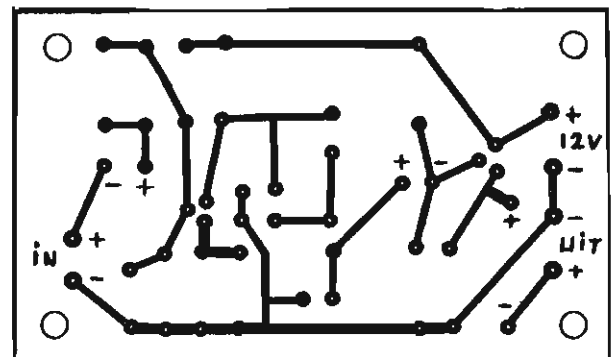
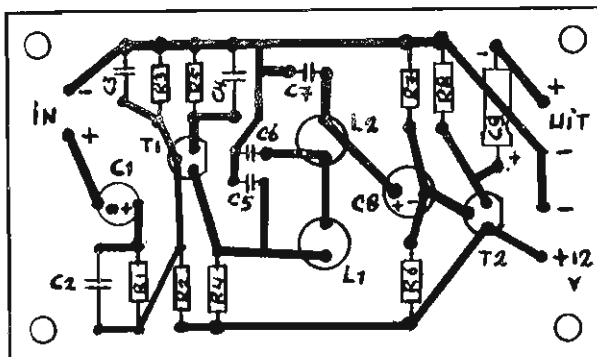
Dit filter kan gebruikt worden als preëmphasis bij een monozender of als 15 kc. filter met preëmphasis voor een stereocoder. Het filter voorkomt dat de 19 kc. piloottoon ontregeld wordt.

Het 19 kc. filter bestaat uit een correctie netwerk voor de fase lineariteit van het filter en het verbeteren van de impuls-transponsie. Dit geheel wordt gevolgd door een bufferversterker waarvan de versterking onder de 3kc. 0dB. is. Daarboven loopt de versterking op met 6 dB.octaf. Dit is bereikt door frequentie afhankelijke ontkoppeling van de emitter van de bufferversterker. Hierna volgt een laagdoorlaatfilter.

--- Zonder Preempasis
— met Preempasis

met als kantelpunt 13,5 kc.
Het is een butterworth-filter (maximally flat frequency response) van de vijfde orde (30dB octaaf) en voor de aanpassing van het filter wordt het geheel nog eens gevolgd door een emittervolger.

Technische gegevens:

Input impedantie : 20kOhm.
versterking : 0-2kc. 0dB., 3kc. 3dB., 6kc. 7, 5dB.
Output impedantie : 2,2 k Ohm.
Maximale input : 1 volt R.M.S. (plus 3dB.).

CETRON RADIO
104.8 Mhz
SCHIEDAM.

JINGLEPAKKETTEN STUDIOKWALITEIT!!!!

1. Radio Monique 30 stuks.....f 35,--
  2. Radio Europa 50 stuks.....f 25,--
  3. Hof van Holland.....f 25,--
  4. Single met alle MI Amigo Jingles.....f 5,--
  5. Single Caroline Souvenirs.....f 5,--
  6. Boek Veronica 1 jaar later.....f 25,--
- Bestellen door overmaking op gironummer 1311179 t.n.v. Palland Nieuwegein.

SOUND PRODUCTIONS ROTTERDAM

Grootste voorraad non-stop muziek van Nederland en verzending door geheel Europa.
Top 40, Disco, Mix Laser, Goud v. Cud, Evergreens, Euromix, Achtergrond, Nachtwacht/Candlelight enz. op band of cassette Zeer laag geprijsd.
Bestel nu een infopakket af 1. - postz. (ingesloten)
Of bel 143293 of 584047 in R'dam.
Postbus 28590-3003 JB of 21182-3001 AD ook weer in R'dam.
Nu nieuwe info met groot voordelnieuws; opruiming oudere programma's voor zeer interessante prijzen.

CORONA JINGLES & COMMERCIALS

Zoekt u voor uw station jingles en commercials? Wij leveren u 8 gesproken jingles voor fl. 275,-- en 8 gezongen jingles voor fl. 425,--.
Voor commercials rekenen wij fl. 25,-- per stuk incl. 020-621141. St. Corona, Postbus 53121, Amsterdam. Postgiro 1969839.

UTOPIA PRODUCTIONS
Voor al uw vrije radio inkopen. Wij bieden u cassettes vanaf RTV Noordzee t/m de opening van Laser en Monique. De prijs is slechts 77,50 per uur. Tevens hebben wij stickers van Laser 558, Noordzee en MI Amigo in voorraad. U ziet het, bij Utopia bent u toch voordeliger uit. Vraag dus nu meteen onze gratis bestellijst aan. Of, nog beter, maak nu meteen gebruik van onze supervoordelige aanbidding: De eerste uitzending van Monique in totaal 10 uur (2 testuren, 8 openingsuren. Prijs 755,- W. Janssen, kastanjelaan 31-3843JP Harderwijk giro 5663820. UTOPIA 1 kan de beste zijn.

U heeft genoeg van syndicated programs ?

Dan is dit iets voor jou !

MSP biedt u semi exclusieve programma's aan ongelooflijk lage prijzen. Geef uw radio een professioneel uiterlijk. Deze top deejays op uw radio:

Ben van Praag	Guido Babbelaar
Marc Hermans	Tom de Wit
Bert de Groef	Hans de Knegt
Willem Van de Brink	Eric Hofman
Hans De Knegt	Rob Dammers
Dirk de Beuk	en vele anderen.

BEL NU : 02/767.99.05
VANUIT NEDERLAND: 0932 276 79 905

Andere M.S.P. diensten: Non stop programma's, juridische service, publisspots, verhuring geluidsmaatlaal.

M.S.P.: DE MEEST UITGEBREIDE RADIO SERVICE IN VLAANDEREN.

MEDIA SERVICE PRODUCTIONS, HEIDE-
STRAAT 88, B-1982 TERVUREN, BEL-
GIE.

OPRUIMING (i.v.m. nieuwe wet):
PHILIPS MODULE BGY-33: 88-108 MHz. 100 mW in- 25 Watt uit (13.8 Volt). Compleet met overige bijbehorende componenten, schema en technische gegevens f 200,--.
EINDTRAP: 88-108 MHz. compleet met print, koelblok etc. 10 Watt in - 60 Watt uit bij 13.8 Volt f 125,--.
TRANSISTOR BLW 77: 25W. in - 120 Watt uit bij 28 Volt (max.) f 175,-- (compleet met schema). Te bevragen via tel. 010-299985.

3 METER ZEND ANTENNE
1 x 7 db f 225,--
1 set van 4 14db f 780,--
Koppelunit f 225,--
RADIO PALOMA. tel. 01653-2746

2N914 1.40	BLW81 50.00	TV-ZENDERS kunnen wij nog beperkt leveren op bestelling.
2N918 1.40	BLW82 76.00	Voedingsspanning 14volt Amp. afhankelijk Outp.
2N2219 1.75	BLW89 18.25	Kristal gestuurd aparte video en audio ingang.
2N3553 9.65	BLW90 18.25	VHF kanaal 2,3 of 4 10watt uit fl. 1498.00
2N3771 7.20	BLX67 42.30	VHF kan. 5 t/m 12 10watt uit fl. 1498.00
2N3772 7.70	BLX68 50.55	UHF kan 21 t/m 69 3 Watt uit fl. 1498.00
2N3773 12.80	BLX69 78.30	VHF 60 watt output ..... fl. 1998.00
2N3866 4.90	BLX15 349.00	Opgegeven vermogen is bij donker beeld en
2N3924 10.40		gegerandeerd, alle zenders ook voor kleur.
2N4427 3.35		Aparte sync. knop om beeld op max. kwaliteit
2N5946 82.90	BLY87 38.00	te stellen zonder trekking etc.
2SC1306 8.75	BLY88 48.00	Levering 2 weken na borg fl 500.00 U ontvangt
BF900 3.90	BLY89 59.85	hiervoor een recu. Wij zullen trachten te
BF907 6.15	BSW66 5.10	blijven leveren tot 2 dagen voor de wetswij-
BF981 3.85	BSX20 1.90	ziging. Service voor zover mogelijk ook tot
BFR34A 4.70	MRF237 18.70	2 dagen voor wetwijz.
BFR65 55.80	MRF238 69.50	ELECTRONICA ONDERDELEN ZOALS ZENOTORREN ETC.
BFR90 2.95	MRF245 346.0	BLIJVEN LEVERBAAR OOK NA DE WETSWIJZIGING.
BFR91 3.70	MRF603 49.00	(maar dan niet meer tegen ons zeggen voor
BFR93 3.45	P8002 8.40	andere freq. dan de amateurbanden)
BFR96 4.70	S01278 133.0	
BFT66 11.40	De ideale ver-	
BFW10 3.80	vanger voor	
BFW11 3.85	SD1278 =BLW60	
BFW16 3.95	word geleverd	
BFW92 2.25	met datasheet	
BFX89 1.20	6-W in 60UIT	
BFY90 3.90	BLW60 45.00	

ASIAN ELECTRONICS
Papaverweg 3 tel. 020-327514
1032 KC Amsterdam-Noord

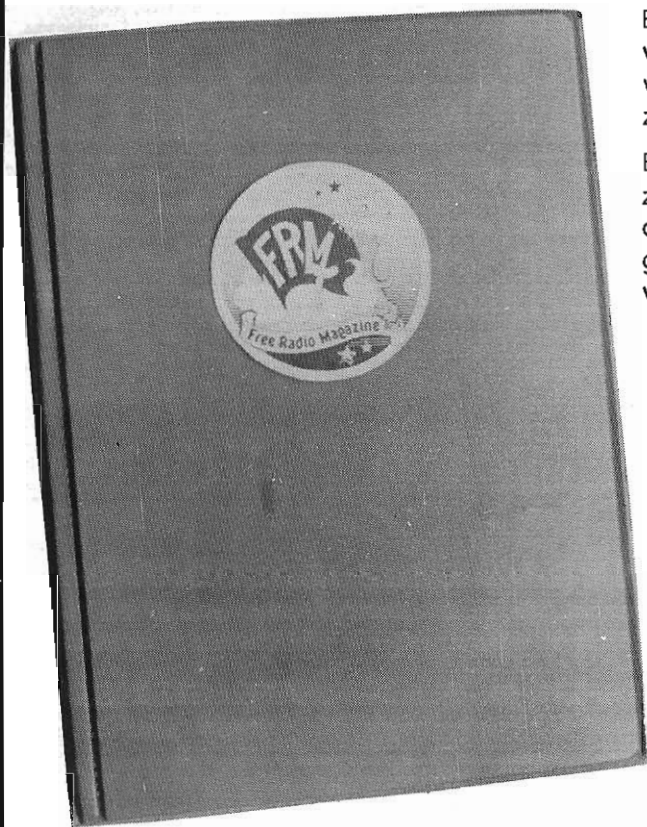
ONZE NIEUWE CATALOGUS 1985
is uit wel even dik 80 pag.
op A4 Formaat oftewel net
zo groot als deze FRM
U kunt hem nu bestellen
door 10.00 in een dichte
envelop aan ons te sturen.

STEREO-COOR onderdelen pakket heeft ruim een
jaar geleden in de FRM gestaan, een steengoed
ontwerp waarvan er al meer dan 400 zijn
verkocht. Kristalgestuurd kanaalschelding
beter dan 45 dB. piloottoon is een echte sinus
an de Kwaliteit is perfect. voeding 12Volt
Wel iets duurder geworden door de gestegen
prijs van de onderdelen, maar voor 89 gulden
nog best betaalbaar ons artikelnummer is
ART.NR.3569 fl 89.00

LET OP OE BLX-15 IS ALLEEN LEVERBAAR ZOLANG
DE VOORRAAD STREKT. fl 349.00

BESTELWIJZE
Per brief met ingesloten eurocheque groene
betealkaart of postgirobetaalkaart
Verzendkosten fl 6.50 geen minimum bedrag
Vooruitbetaling op bankrek.NR. 69.71.10.893
of postgiro NR. 4712479 verzendkosten fl 6.50
Telefonisch of per Briefkaart onder Rembours
minimum order fl 50.00 rembourskosten fl 8.75
U betaald dan aan de postbode.

BEWAARBAND F.R.M.

Bewaar je F.R.M.'s netjes in deze stevige bewaarband van groene kunststof. Uniek opbergsysteem d.m.v. strips, waar het blad achter geschoven wordt en zonder uit te zakken blijft zitten.

Eén band is voldoende voor een hele jaargang. De banden zijn ook geschikt voor de voorgaande jaargangen. Op de rug transparant vakje, waarin een kaartje kan worden geschoven voor vermelding van jaargang en andere gegevens.

PRIJS: Fl. 19,95

De prijs is inclusief verzend- en verpakingskosten. Bij verzending onder rembours f 6,-- extra rembourskosten. (Remboursen alleen in Nederland. België: vooruitbetaling Bfrs. 365,-- op rek. G-Bank)

Bespaar guldens!

Spaar nu portokosten. . . . . Bij gelijktijdige bestelling van de bewaarband + oude nummers van het F.R.M. vervallen de portokosten van de bestelde F.R.M.'s.

Betaling op postgiro 3538279 tnv J.Herps/FRM, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam.

IPS PRINTEN

Het F.R.M. heeft het restant van de printen van IPS overgenomen. De volgende printen zijn nog leverbaar:

5 WATT FM-ZENDER.

Dubbelzijdige print van de 5-Watt zender uit FRM 6-1984 met componenten opstelling. De print is geboord.

PRIJS: Fl. 25,00 p.st.
5 stuks fl. 100,00

Nog slechts 5 Lineair printen !!
(BLY 87/88/89 MRF 238)
Fl. 15,00 p.st

En tot slot nog 1 Limiter/dyna-
miekcompressor. F. 20,00.

Inl. FRM Tel: 020-327464
Postbus 10252
1001 EG Amsterdam

ALS IK STRAAL
SCHITTERT UW RADIO

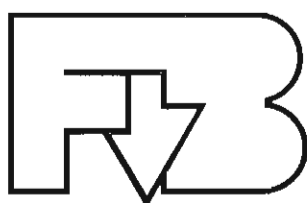
DIPOOL 87-108 MHZ
INFO: 023-356412

Jammer

dat je het Free Radio Magazine
niet kunt beluisteren.

Anders

zou u nu horen, hoe een reclamespot
hoort te klinken.

Gezongen en Gesproken Reclamespots van Van Beek:
Goed, origineel & betaalbaar!

Bel van Beek:

020 - 901666

Kelbergen 45

1104 LB Amsterdam.

Bel Jeroen Straeter:

01620 - 53798

Van Beek - vertegenwoordiger

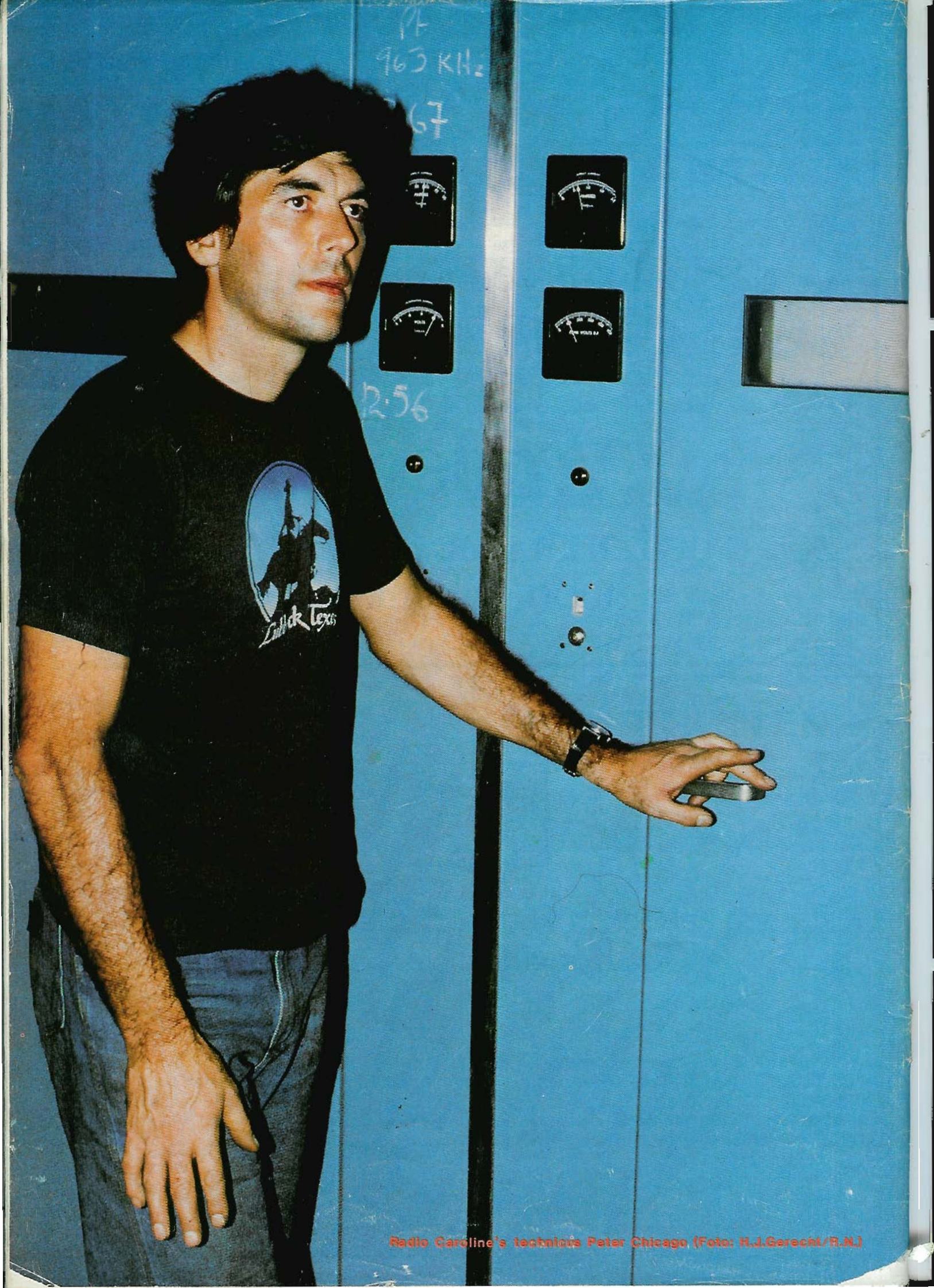
voor België en Zuid-Nederland.

Bestel de demonstratie-cassette:

Maak 7,50 over op giro 2473427 ten name van

Van Beek Electro en Audio Productions,

onder vermelding: 'demo-cassette'.

Radio Caroline's technician Peter Chicago (Foto: H.J.Gerecht/R.N.)